

ÇOSB, KAPAKLI DEVLET HASTANESİNİ TESLİM ETTİ



CEM BOYNER
Verimlilik,
çeviklik odaklı
dönüşümlere
inanıyorum



AHMET ÖKSÜZ:
Avrupa Birliği
pazarında bile
zorlanmaya
başladık



ÇERKEZKÖY ORGANİZE
SANAYİ BÖLGESİ



DİJİTAL
ROZET

ÇERKEZKÖY ORGANİZE SANAYİ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ



Türkiye'nin ilk Dijital Rozetli OSB'si
Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi

Çerkezköy OSB, reklam alanlarıyla
markanızın yanında!

ÇERKEZKÖY OSB

Elektronik Billboard ve
Reklam Panolarına
İlan Vermek İster Misiniz



ÇERKEZKÖY ORGANİZE
SANAYİ BÖLGESİ



Reklam ve Rezervasyon Tel: 0 282 758 11 56 / 1611

E-Posta: kurumsaliletisim@cosb.org.tr

www.cosb.org.tr

Sahibi

Eyüp SÖZDİNLER

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi
Yönetim Kurulu Başkanı

Genel Koordinatör

F. Çiğdem BAYKAL

ÇOSB Bölge Müdürü

Genel Yayın Müdürü (Sorumlu)

Giray DUDA

girayduda@yahoo.com

Görsel Yönetmen

Türkel HOCAOĞLU

turkel_hocaoglu@hotmail.com

Yayın Kurulu

Vahap MUNYAR, Celal TOPRAK,
Eyüp SÖZDİNLER, Natan YAKUPPUR,
M. Gürdal ADAL, Levent ŞİŞMAN, Mete Han
PEKOL, Ahmet TEMİROĞLU

Katkıda bulunan

Gökhan İNCE

Reklam ve ilan

Kurumsal İletişim

Savaş AKYILDİRİM

Tel: 0 282 758 11 56 / 1611

kurumsaliletisim@cosb.org.tr

Yönetim Yeri ve İletişim

Global Sanayici Dergisi

Çerkezköy Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü

İsmetpaşa Mah. Fatih Bulvarı No:6

59500 Kapaklı-Çerkezköy-TEKİRDAĞ

Tel: 0282 758 11 56 Faks: 0282 758 11 60

cosb@cosb.org.tr, info@sanayicidergisi.com.tr

www.sanayicidergisi.com.tr

Dergi PDF adresi

http://www.cosb.org.tr/tr/COSB_Sanayici_Dergisi

Basıldığı yer: Yeni Devir Gazetecilik ve Matbaacılık

A.Ş. İnönü Mah. Muammer Aksoy Cad. TIR garajı
yolu. Küçükçekmece/İSTANBUL TEL: 0 212 6971000

Yayın türü: Tüm Türkiye’de dağıtılmaktadır.

Basın Kanunu’na göre yerel süreli yayındır.



© Global Sanayici Dergisi, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Global Sanayici dergisinin isim ve yayın hakkı Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi’ne aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita,

illüstrasyon ve diğer konuların her hakkı saklıdır. İzin alınmadan ve kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.

Global Sanayici’nin haber, görsel tasarım ve editöryal çalışmaları ARMA MEDYA San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından yapılmaktadır.



Adres: Güneşli 15 Temmuz Mah. Bahar Cad.
Polat İş Merkezi C-Blok 6/2 Zemin Kat 1
PK: 34212 Güneşli -Bağcılar / İstanbul
Tel: 0212 5159708

İÇİNDEKİLER

- **EDİTÖRDEN**.....4
 - ▶ Tekstilin ‘hali ve pür melali’.
- **EYÜP SÖZDİNLER**5
 - ▶ Bir hedefimiz vardı, şimdi gururumuz var.
- **ÇOSB HABER** 6-25
 - ▶ ÇOSB, KAPAKLI DEVLET HASTANESİNİ TESLİM ETTİ. ▶ ÇOSB Yönetimi, BSH Türkiye’nin 30. Yıl gururunu paylaştı. ▶ Başkan Sözdinler 16 başarılı firmayı tebrik etti. ▶ 25 firma TİM’in “En Büyük 1000 İhracatçı-2024” listesinde. ▶ ÇOSB’den Engelliler Haftası’nda anlamlı etkinlik. ▶ İstihdam süreçlerinin dijitalleşmesinde yeni bir adım. ▶ EDİH West Marmara konsorsiyum imza töreni yapıldı. ▶ ÇOSB Arama Kurtarma Ekibi, AFAD Akreditasyon Kampı’na katıldı. ▶ “Ortakdaki Oyun” kahkaha dolu bir akşam yaşattı. ▶ “Aşk Listesi” büyük ilgi gördü. ▶ ÇOSB’den anlamlı 5 Haziran Dünya Çevre Günü etkinliği. ▶ Çerkezköy Özel Okullar Tanıtım Fuarı gerçekleştirildi. ▶ Çerkezköy OSB’den AB Yeşil Haftası’na sürdürülebilirlik odaklı destek. ▶ ÇOSB MTAL öğrencilerine Sürdürülebilirlik 101 Semineri. ▶ Özel ÇOSB MTAL Bilim Şenliği göz doldurdu! ▶ Özel ÇOSB MTAL’de mezuniyet coşkusu. ▶ II. Kariyer Günü’nde sanayi ve öğrenci Buluşması. ▶ Çerkezköy OSB’de “Etik Yönetimi Farkındalık Eğitimi”. ▶ ÇOSB’de Yenilikçi Enerji ve Hidrojen Teknolojileri Paneli. ▶ Sanayinin Yeşil Geleceği ve Döngüsel Ekonomi, ÇOSB’de masaya yatırıldı. ▶ Çerkezköy OSB’de “Prompt Engineering” Eğitimi yoğun ilgi gördü. ▶ ÇOSB Sürdürülebilirlik Platformu’nda BSH’nin ‘İyi Uygulamaları’ paylaşıldı.
- **İÇİMİZDEN BİRİ** 26-29
 - ▶ Cem Boyner: Verimlilik, çeviklik odaklı dönüşümlere inanıyorum.
- **TEKSTİL KRİZİ**..... 30-35
 - ▶ İTHİB Başkanı Ahmet Öksüz: “AB pazarında bile zorlanmaya başladık”
- **GÖRÜŞ/VAHAP MUNYAR** 36-37
 - ▶ Bu kriz elbet bitecek İnsan kaynağı değerimi kaybetmek istemiyorum.
- **TÜRKİYE - İTALYA TİCARET DOSTLUĞU**..... 38-41
 - ▶ Akdenizlilerin büyük ekonomik işbirliği.
- **YÖN-ETMEK/Dr.AHMET TEMİROĞLU** 42-43
 - ▶ İŞYERİ YÖNETİMİNDE “GENERAL SENDROMU”
- **DÖNGÜSEL EKONOMİ**..... 44-48
 - ▶ Prof. Dr. Esra Yüksel Acı: TÜRKİYE’NİN YEŞİL DÖNÜŞÜMÜNDE YENİ BİR PARADİGMA . ▶ Selin Çobanoğlu Öz: SÜRDÜRÜLEBİLİR GELECEĞİN ANAHTARI.
- **YAPAY ZEKA**..... 50-53
 - ▶ Atıl Samancıoğlu: Prompt Mühendisliği, yapay zekanın performansını yükseltir.
- **YORUM/CELAL TOPRAK** 54-55
 - ▶ Teşhis konusunda ortak görüş oluştu.
- **GEZİ** 56-63
 - ▶ İsveç ve Stockholm yakın plan.
- **HUKUKÇU GÖZÜYLE/Av. FERHAN ARIKAN**..... 64-67
 - ▶ Alacağın Devri ve Borcun Üstlenilmesi.
- **ALTERNATİF TURİZM**68-73
 - ▶ Yavuzcan Yazıcı: Klasik kum-deniz-güneş modeli 21’inci yüzyıla göre dönüştürülmeli.

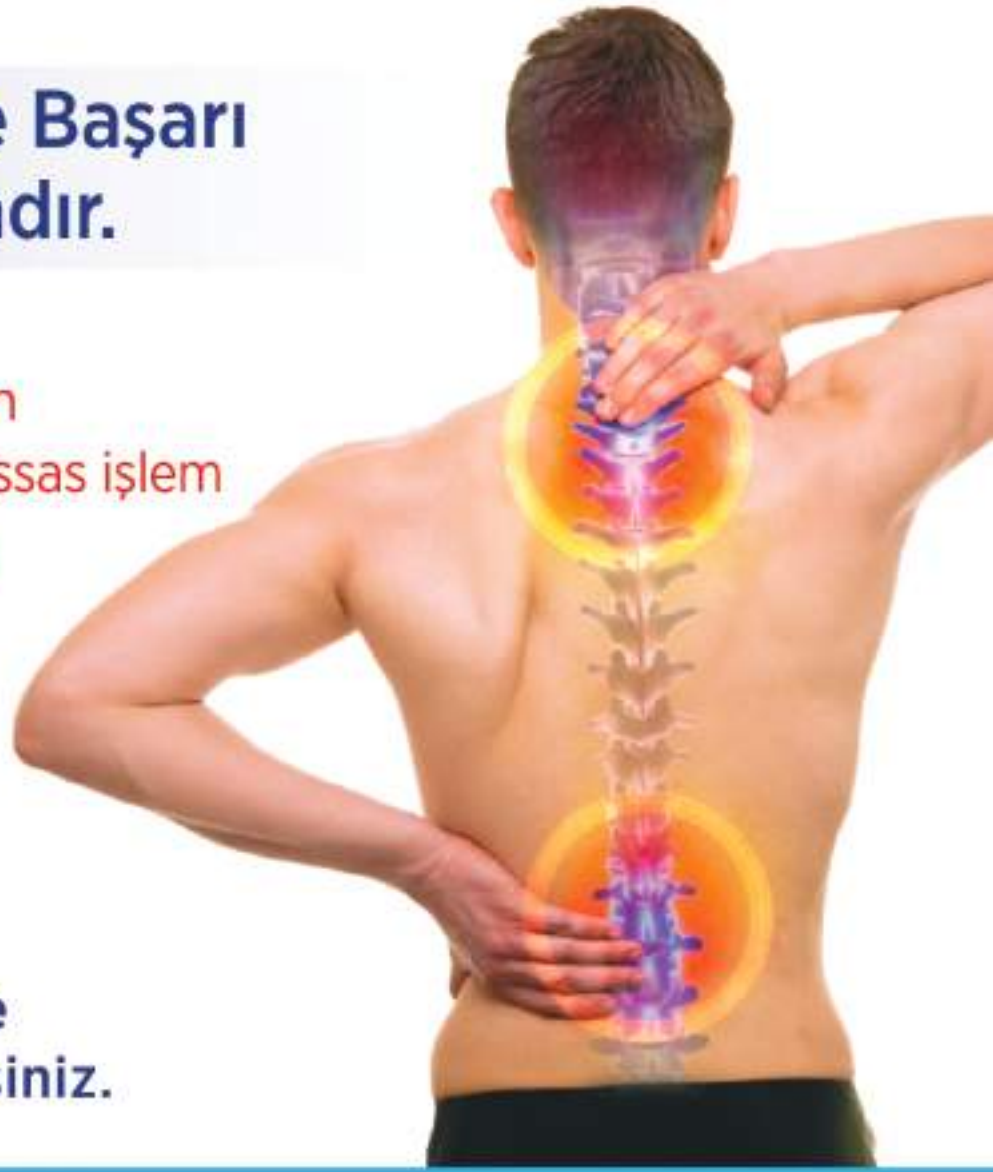
BEYİN VE SİNİR CERRAHİSİ

ENDOSKOPIK (TAM KAPALI) KANAL DARLIĞI BOYUN VE BEL FITİĞİ AMELİYATLARI

Hastanemizde Başarı
İle Yapılmaktadır.

- ✓ Platinsiz operasyon
- ✓ 5mm'lik kesi ile hassas işlem
- ✓ Aynı gün taburcu olma imkanı

**Detaylı Bilgi
ve Randevu İçin**
0530 960 07 90
numaradan bizimle
iletişime geçebilirsiniz.



SGK, Özel Sağlık Sigortaları ve Bankalar ile anlaşmamız vardır.



GİRAY DUDA

Genel Yayın Müdürü

Tekstil'in 'hali ve pür melali'

Türkiye sanayisinin durumunu ortaya koyan en önemli gösterge, İstanbul Sanayi Odası'nın aylık olarak yayınladığı İSO Türkiye İmalat PMI'dır. Eğer manşet gösterge 50'nin üstünde olursa iyileşmeye işaret eder. Haziranda 46,7 olarak açıklandı ve bu rakam son 8 ayın en düşük değeri. İmalat sanayiinde faaliyet koşulları tam 14 aydır kesintisiz bozulma eğilimi gösteriyor.

İmalat PMI raporunda, "Talepteki zayıflık, yeni siparişlerin haziran ayında da azalmasına neden oldu ve böylece mevcut düşüş trendi ikinci yılını tamamladı. Benzer şekilde yeni ihracat siparişleri de daralma sergiledi. Buna bağlı olarak istihdam ve satın alma faaliyetlerinde de gerileme hız kazandı." deniyor.

Çok dikkat çekici bir değerlendirme de şöyle: Tekstil ürünleri haricinde tüm sektörler ürün fiyatlarını yükseltti.

Bu değerlendirmeyi ve tekstilin durumunu biraz ayrıntılı biçimde bize anlatması için bu sayıda sektörün en üst düzey sözcülerinden İTHİB Başkanı Ahmet Öksüz'le konuştuk. Öksüz, bu konuda, önceden kazandıkları pazarları korumak için fiyat artışı bir yana zararına satışlar yaptıklarını belirtti. Tekstildciler, bu zararına satışlar sırasında zararın en az olması için durmadan hesap yaptıklarını vurguluyor. 2025 yılı Temmuzundaki tekstil sektörünü öğrenmek için söyleşimizi sonuna kadar okumanızı tavsiye ediyorum.

Farkındaysanız, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'nin faaliyetlerine ayırdığımız ilk bölüm her sayıda büyümeye başladı.

Çünkü ÇOSB'nin yüksek temposu durmaksızın hızlanıyor. ÇOSB Akademi, arka arkaya, geniş katımlı yeşil ekonomi, sürdürülebilirlik, döngüsel ekonomi, yapay zeka toplantıları düzenleyip en ileri konuları ayrıntılarıyla gündeme getiriyor. Döngüsel ekonomi ile ilgili olarak iki misafirimizin yazdığı makaleler de çok ilginizi çekecek.

OpenAI'nin Chatgpt'yi sunduğu büyük açılıştan beri yapay zekaya yakın ilgi duyanlardan birisiyim. Copilot, Gemini, Deepseek gibi büyük dil modellerini kullanıp anlamaya çalıştım. Hangisinin daha iyi olduğunu test etmek için aynı soruyu hepsine soruyordum. Sonunda anladım ki işin temeli doğru soru sormak. Daha çok ayrıntı verilerek, doğru kelime ve deyimler kullanılarak yapılan taleplere sizi tatmin edecek cevaplar alabiliyorsunuz. Bilgisayarcılar, işte bunun için Prompt Mühendisliği geliştirmiş. Sayfalarımızda prompt mühendisliği hakkında güzel bir söyleşiyi bulacaksınız.

Gezi sayfalarımızda Dr. Hilal Ünalmış'ın İsveç ve Stockholm izlenimlerini bulacaksınız. İş yönetimi danışmanı Yavuzcan Yazıcı, turizmdeki ileri seçenekleri anlattı.

Köşe yazarlarımız Dr. Ahmet Temiroğlu, Vahap Munyar, Celal Toprak ve Ferhan Arıkan da ilgiyle okuyacağınız yepyeni konuları kaleme aldılar.

Global Sanayiciyi yaz tatilinizde yanınıza almayı unutmayın. Siz dopdolu yazılarımızı okurken biz de bu arada yeni sayı için hazırlıklara başlayalım.

Saygılarımızla.



Bir hedefimiz vardı, şimdi gururumuz var

EYÜP SÖZDİNLER

*Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi
Yönetim Kurulu Başkanı*

Yepyeni, modern bir devlet hastanesi. Fotoğraflarını görmüşsünüz, yazıdan bilgi sahibi olmuşsunuzdur.

Kapaklı Devlet Hastanesi'nden söz ediyorum.

Kendimize bir yüce görev bilerek, hiçbir masraftan kaçınmayarak yaptırdığımız Kapaklı Devlet Hastanesi'ni Tekirdağ Valisi sayın Recep Soytürk'ün makamında attığımız imzalarla Tekirdağ İl Sağlık Müdürlüğü'ne teslim ettik.

Hayırlı olsun, bölgemizde ihtiyacı olan herkese sağlık dağıtsın, iyilikler sunsun.

Sağlık ordusunun bilge doktorları, beyaz kepli perileri, her türlü görevdeki neferleri hastanemize can ve hastalara şifa versin.

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi olarak, her zaman, çevremizde yaşayan yüzbinlerce kişinin yaşamlarına sihirli dokunuşlar yapmayı kendimize prensip edindik. OSB'mizin yaşam bölgesinin gelişmesi için yapabileceği neler olduğunu enine boyuna düşünüp tartıştık ve karar verince hızla kolları sıvayıp gerçekleştirdik. İyilikler ve güzellikler oluşturma temel hedefimizden şaşmadık, şaşmayacağız.

Ülkemizin aydınlık geleceğinin asli unsurları olacak çocuklarımızın parlak eğitimi için de okullar inşa edip

hizmetlerine sunduk. Okullarımız yıllardır aydınlatma meşalesini söndürmeden faaliyet gösteriyorlar.

Bunlara ek olarak, biliyorsunuz değerli OSB katılımcılarımız, sanayi kuruluşlarımız da yaptırdıkları çok sayıda eğitim kurumunu Milli Eğitim İl Müdürlüklerine teslim ettiler.

Çerkezköy ve Kapaklı'daki çocuklarımız, bilgisayarlı dersliklerde en ayrıntılı bilgileri alarak donanımlı biçimde mezun oluyorlar. Günümüzde çok büyük önem kazanan Kodlama eğitimlerine okullara attıkları ilk adımdan itibaren başlıyorlar.

Genel kurullarda en çok ilgi ve alkışı bu tür çalışmalarımızı anlatırken alıyoruz. Sanayiciler bizi, biz de sanayici dostlarımızı karşılıklı alkışlıyoruz.

Kimsenin, aynı çizgide daha da hızlı koşacağıma ilişkin kuşkusu olmasın...

Bugünkü yazımı sadece olumlu, güzel, gururlu haberlerle tamamlamak istiyorum. Sanayicimizin reel gündemi aylardır uzun uzun anlattıklarımızdan farklı değil. Umarım bir sonraki sayımızda bu konudaki olumlu gelişmeleri, müjdeleri de ayrıntılarıyla sizlere sunarım.

Sanayici dostlarıma sağlıklı, mutlu, bereketli üretim ve yorgunluklarını tümüyle üstlerinden attıkları tatil günleri diliyorum.



ÇOSB, KAPAKLI DEVLET HASTANESİNİ TESLİM ETTİ

Tekirdağ Valisi Recep Soytürk, projenin Tekirdağ için büyük bir kazanım olduğunu belirterek, “Bu değerli eserin yapımında emeği geçen Çerkezköy OSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler ve tüm sanayicilerimize teşekkür ediyor, hastanenin ilimize hayırlı olmasını diliyorum” dedi.

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'nin (ÇOSB) inşaatını tamamladığı ÇOSB Kapaklı Devlet Hastanesi, Tekirdağ Valiliği'nde düzenlenen resmi bir törenle Tekirdağ İl Sağlık Müdürlüğü'ne teslim edildi.

Tekirdağ Valiliği'nde düzenlenen teslim törenine Tekirdağ Valisi Recep Soytürk, Tekirdağ İl Sağlık Müdürü Op. Dr. Lütfü Çağatay Onar, Kapaklı Kaymakamı Mustafa Gürdal, Tekirdağ İl Sağlık Müdürlüğü Destek Hizmetleri Başkan Yardımcısı Tolga Atasever,





Kapaklı Devlet Hastanesi Başhekimi Dr. Beraat Özdemir ile ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, ÇOSB Yönetim Kurulu Başkan Vekili Natan Yakuppur, ÇOSB Yönetim Kurulu Üyesi M. Gürdal Adal, ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal ile ÇOSB İmar ve İnşaat Direktörü Tolga Gülmez katıldı.

Vali Recep Soytürk törende yaptığı konuşmada, projenin Tekirdağ için büyük bir kazanım olduğunu belirterek, "Hastalarımıza şifa, dertlilerimize deva olacak bir hastane ilimize kazandırıldı. Bu değerli eserin yapımında emeği geçen Çerkezköy OSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler ve tüm sanayicilerimize teşekkür ediyor, hastanenin ilimize hayırlı olmasını diliyorum" dedi.

► BİR HASTANEDEN DAHA FAZLASI: KAPSAMLI BİR SAĞLIK KOMPLEKSİ

Teslimi gerçekleştirilen ÇOSB Kapaklı Devlet →





Hastanesi, sadece bir bina olmanın ötesinde, bölgenin tüm sağlık ihtiyaçları düşünülerek tasarlanmış kapsamlı bir yatırım olarak dikkat çekiyor. 70 bin metrekarelik arazi üzerine kurulan ve 20 bin metrekare kapalı alana sahip olan tesisin öne çıkan özellikleri şunlar:

- **Tıbbi Kapasite ve Donanım:**

100 yatak kapasiteli hastane, modern teknolojilere sahip 5 ameliyathane, kritik hastalar için 10 yataklı yoğun bakım ünitesi, özel tedavi gerektiren durumlar için 5 yataklı yanık ünitesi ve hassas operasyonlara olanak tanıyan bir mikro cerrahi ünitesi ile tam teşekküllü hizmet verecek. Ayrıca, hijyenin en üst düzeyde tutulduğu bir dekontaminasyon ünitesi ve ileri düzey yangın güvenlik sistemleri de tesise entegre edildi.

- **Konfor ve Erişilebilirlik:**

Hasta ve ziyaretçilerin ulaşım sorunu yaşamaması için 274



araçlık geniş bir otopark alanı oluşturuldu. İç mekanlarda hasta ve personel konforunu artırmak amacıyla modern mobilyalar, ferah renkler ve kaliteli zemin kaplamaları tercih edildi.

• **İyileşmeyi Destekleyen**

Çevre: Tesisin çevresi, iyileşme sürecine katkıda bulunacak şekilde özenle tasarlandı. Geniş peyzaj ve bitkilendirme alanları, oturma grupları, gölgelikler ve çocuk oyun alanları ile hastane ortamına huzurlu bir atmosfer kazandırdı.

► **SÖZDİNLER: BÖLGE ÖNEMLİ BİR SAĞLIK MERKEZİ KAZANDI**

ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, ÇOSB Kapaklı Devlet Hastanesi projenin sadece bir sanayi yatırımı olmadığını, aynı zamanda topluma hizmet misyonlarının en somut örneği olduğunu vurguladı. Sözdinler, “ÇOSB olarak, kurulduğumuz günden bu yana sadece sanayiye değil, bölgemizin sosyal ve kültürel gelişimine de katkı sunmayı misyon edindik. Biliyorsunuz, hem Çerkezköy hem de Kapaklı ilçelerimiz, sanayi üretimlerinin yoğun olduğu bölgelerdir. Bu ilçelerde yaşayan vatandaşlarımız da büyük ölçüde bölgemiz sanayi tesislerinde çalışan kardeşlerimiz ve aileleridir. Dolayısıyla bölge halkının en temel hakkı olan kaliteli sağlık hizmetine kolayca erişebilmesi için attığımız bu adım, bizler için büyük bir mutluluk kaynağıdır. Hastanemizin kapıları T.C. Sağlık Bakanlığımız tarafından hizmete açıldığında, Kapaklı ve Çerkezköy başta olmak üzere tüm Trakya'nın sağlık alanında önemli bir merkez kazanacağına inanıyoruz.” ifadelerini kullandı.





ÇOSB Yönetimi, BSH Türkiye'nin 30. Yıl gururunu paylaştı

Bölgenin önde gelen sanayi kuruluşlarından BSH Ev Aletleri (BSH Türkiye), kuruluşunun 30. yıl dönümünü özel bir etkinlikle kutladı. BSH Türkiye'nin Çerkezköy'deki tesislerinde gerçekleştirilen etkinliğe Tekirdağ Valisi Recep Soytürk de katılım sağlarken, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, ÇOSB Başkan Vekili Natan Yakuppur, Yönetim Kurulu Üyeleri M. Gürdal Adal, Mete Han Pekol ve Levent Şişman, Yedek Yönetim Kurulu Üyeleri Barış Öztuzcu, İlyas Kum ve Veli Ağ ile ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal da katılanlar arasında yer aldı.

Bir konuşma gerçekleştiren Tekirdağ Valisi Recep Soytürk, BSH Türkiye'nin 30 yıldır bölge ve ülke ekonomisine sağladığı katkılara değinerek, firmanın üretim ve istihdamdaki rolünün altını çizdi. Vali Soytürk, ayrıca Tekirdağ sanayisinin genel durumu ve geleceğine ilişkin değerlendirmelerde bulundu.



Etkinlik sonunda BSH Türkiye'nin üretim hattından çıkan 100 milyonuncu ürününü taşıyan tren vagonu alkışlarla uğurlandı.



Başkan Sözdinler 16 başarılı firmayı tebrik etti



Istanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından her yıl yayımlanan ve Türkiye sanayisinin nabzını tutan “Türkiye’nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu-2024” araştırmasının sonuçları açıklandı. Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB), listede yer alan 16 katılımcı firmasıyla bölgenin sanayi gücünü bir kez daha kanıtladı.

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, Türkiye’nin sanayi konusundaki en kapsamlı ve uzun soluklu bu çalışmada yer almayı başaran 16 bölge firmasını tebrik etti. Sözdinler, açıklanan bu sonuçların ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını temenni ettiğini belirtti.

Yönetim Kurulu Başkanı Sözdinler açıklamasında şu ifadelere yer verdi: “Bölgemiz firmaları ile ekonomimizi; üretim, yatırım, istihdam, inovasyon, yeşil ve dijital dönüşüm ekseninde büyötmeye devam edeceğiz. İhracat ve üretim üssü olan ÇOSB’yi gelecek yıllarda İSO ve TİM araştırmalarında daha fazla firmayla temsil etme gayretimizi sürdürüceğiz.”

Eyüp Sözdinler, bu vesileyle, başta ilk 500 listesine giren firmalar olmak üzere tüm katılımcı firmalara başarılı, sağlıklı ve bol kazançlı günler diledi.



İSO İLK 500'E GİREN FİRMALARIMIZI TEBRİK EDİYORUZ

SIRA	2024	2023	KURULUŞ ADI	ÇİFT HİSSE SAHİPLERİNİN İLİŞİMLERİ
1	7	7	Aryülk A.Ş.	135.236.268.536 TL
2	22	22	İSİM ENERJİ VE ENERJİ SİSTEMLERİ TİC. A.Ş.	10.581.483.608 TL
3	93	77	Sarıyer Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	10.026.100.295 TL
4	106	75	Meydan HİT San. ve Tic. A.Ş.	10.431.191.411 TL
5	118	125	Demir Kalite San. ve Tic. A.Ş.	10.130.357.276 TL
6	149	160	İnce Holding A.Ş.	11.660.175.819 TL
7	188	222	Sarıyer Enerji San. ve Tic. A.Ş.	10.737.149.626 TL
8	201	223	İzmit İnce San. ve Tic. A.Ş.	10.159.118.981 TL
9	205	206	Aktaş Döküm ve Metal İşleri San. ve Tic. A.Ş.	10.075.126.472 TL
10	241	252	Kocaeli Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	8.089.782.126 TL
11	292	217	Kocaeli Enerji Üretim ve İlimer Sanayi A.Ş.	7.142.745.439 TL
12	295	316	Sarıyer Metal San. ve Tic. A.Ş.	7.628.677.483 TL
13	342	378	Sarıyer Makine ve Enerji San. ve Tic. A.Ş.	6.125.816.188 TL
14	372	407	Sarıyer Enerji ve Maden Enerji San. ve Tic. A.Ş.	4.476.111.858 TL
15	387	334	İzmit Enerji A.Ş.	5.481.756.415 TL
16	449	441	Thermally Sıfır A.Ş.	6.099.685.430 TL

25 firma TİM’in “En Büyük 1000 İhracatçı-2024” listesinde

2024 SIRA	2023 SIRA	FİRMA ADI	2024 İHRACATI
1	31	KROBİLİK A.Ş.	2.083.111.845,40
2	31	SAHİR AKIŞI ENERJİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	1.621.493.779,77
3	148	İSMA PAZ. VE HAZIRLAMA A.Ş.	1.041.448.434,98
4	160	SARİYER AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.	874.734.228,16
5	267	KUTAY ÖZGÖN HAZIRLAMA VE TİCARET SAN. VE TİC. A.Ş.	824.908.844,07
6	223	WORLD REHİRENE İLAÇ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	1.071.202.788,10
7	123	EFFACTO DEHİRENE TİCARET A.Ş.	1.251.690.844,51
8	227	SOBİL İLAÇ SANAYİ VE TİC. A.Ş.	111.896.072,09
9	261	AKGA İNTEGRALOR SANAYİ A.Ş.	107.676.483,64
10	188	İZMİR BOYA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	103.886.423,98
11	280	İSMA EDİT TİCARET A.Ş.	98.475.579,90
12	318	DOĞRU FİRETEL DEHİRENE PAZARLAMA A.Ş.	91.603.446,27
13	414	SOHİDİS İZMİR TİCARET A.Ş.	73.673.457,27
14	478	HEALİNGS İZMİR SAN. VE TİC. A.Ş.	68.174.593,26
15	478	İZMİR İZMİR TİC. VE TİC. PAZ. A.Ş.	68.174.593,26
16	501	SEVA HOLDİNG A.Ş.	58.617.618,00
17	578	İZMİR İZMİR MAKİNELER SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	62.880.840,00
18	588	AKKOR METAL TİCARET VE SANAYİ A.Ş.	52.185.128,10
19	648	YERKİMEZ GRUP İZMİR TİC. VE TİC. A.Ş.	44.000.026,00
20	710	AKKOR KİMYA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	43.804.872,58
21	760	DEHİRENE FLORENS İZMİR TİCARET VE TİCARET SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	44.442.811,00
22	678	AKKOR İZMİR ÇAM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	34.491.442,00
23	811	FİRETEL FLORİN VE METAL SAN. A.Ş.	34.816.501,00
24	842	İZMİR İZMİR TİCARET VE TİCARET SANAYİ A.Ş.	34.441.128,00
25	868	AKKOR İZMİR ÇAM VE TİC. LTD. ŞTİ.	34.441.128,00

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) tarafından her yıl açıklanan “En Büyük 1000 İhracatçı 2024” listesi yayımlandı. Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi’nden 25 firma listede yer aldı.

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, listede yer alan firmaları kutlarken; “Açıklanan bu sonuçların ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum. Yeşil OSB unvanıyla yoluna devam eden ÇOSB olarak üretim hacmimizi artırmanın yanı sıra modern sanayinin en önemli üretim unsurlarından olan; dijital, sürdürülebilir, yenilikçi olma yolunda da emin adımlarla ilerliyoruz. Önümüzdeki dönem verilerinde bu unsurları da birer enstrüman haline getirerek kullanan daha çok firmamızın listede yer almasını temenni ediyorum.” dedi



ÇOSB'den Engelliler Haftası'nda anlamlı etkinlik



Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB), 10-16 Mayıs Engelliler Haftası dolayısıyla anlamlı bir etkinliğe ev sahipliği yaptı.

ÇOSB Zihinsel Engelliler Korumalı İşyeri Atölye ve Yaşam Merkezi'nde (ZEKA) düzenlenen etkinliğe ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler ile birlikte ÇOSB Yönetim Kurulu Yedek Üyesi Barış Öztuzcu, ÇOSB Denetim Kurulu Üyesi Saim Buyruk, ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal, Bölge Müdürlüğü Yöneticileri ve ZEKA çalışanları katıldı.

Başkan Sözdinler etkinlikte yaptığı konuşmada, "Her bir birey, doğası gereği farklı potansiyele sahiptir. Bizlere düşen görev ise bu potansiyeli ortaya çıkarmak, fırsat eşitliğini sağlamak ve özel bireylerimizin toplumsal yaşamda üretken bireyler olarak yer almalarını temin etmektir." ifadelerini kullandı.

Programda, ZEKA'da çalışan özel bireylere çeşitli hediyeler takdim edildi. Etkinliğin devamında ise ZEKA çalışanları voleybol oynayarak ve dans ederek keyifli vakit geçirdiler.

İstihdam süreçlerinin dijitalleşmesinde yeni bir adım

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB), bölge firmalarının istihdam süreçlerini kolaylaştırmak ve dijitalleştirmek amacıyla önemli bir yeniliği hayata geçirdi. Yenilenen kariyer.cosb.org.tr platformu üzerinden artık katılımcı firmalar, iş ilanlarını doğrudan ve ücretsiz olarak yayınlatabilecek.

2010 yılından bu yana Tekirdağ Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nün izniyle faaliyet gösteren ÇOSB Özel İstihdam Bürosu, bölgedeki iş arayanlarla sanayicileri buluşturma misyonunu sürdürüyor. 2019'da aday başvurularını online olarak almaya başlayan Büro, şimdi de firmaların işe alım süreçlerini daha verimli hale getirecek

yeni bir altyapıyı devreye aldı.

Bu yeni uygulama ile ÇOSB katılımcısı firmalar, kendi kullanıcı hesapları üzerinden kariyer portalına giriş yaparak eleman ihtiyaçlarını ilan olarak yayınlatabilecek ve nitelikli adaylara çok daha hızlı bir şekilde ulaşma imkanı bulacak.

ÇOSB yetkililerinden yapılan açıklamada, "Bu uygulamanın firmalarımızın istihdam süreçlerine önemli bir destek olacağına inanıyor, tüm firmalarımızı bu platformu aktif olarak kullanmaya davet ediyoruz. Bölge olarak istihdamı artırmaya yönelik teknoloji odaklı çözümler sunmaya devam edeceğiz," denildi.





EDIH West Marmara konsorsiyum imza töreni yapıldı

Dijital Avrupa Programı kapsamında desteklenen ve Türkiye’de kurulan beş merkezden biri olan Batı Marmara Avrupa Dijital İnovasyon Merkezi (EDIH West Marmara), 2025 yılı başında faaliyetlerine başladı.

Merkezin kuruluşuna yönelik konsorsiyum imza töreni de 20 Mayıs’ta, Tekirdağ Valisi Recep Soytürk’ün ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Konsorsiyum ortağı olan Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi’ni (ÇOSB) temsilen törene, ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler ve Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal katılım sağladı.

EDIH West Marmara, başta imalat sanayii olmak



üzere bölgedeki dijitalleşme çalışmalarına rehberlik ederek bölgesel kalkınmayı hızlandırmayı hedefliyor.

ÇOSB Arama Kurtarma Ekibi, AFAD Akreditasyon Kampı’na katıldı

ÇOSB Arama Kurtarma Ekibi, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı’nın (AFAD) Düzce’de düzenlediği Marmara Bölgesi Akreditasyon Kampı’na katıldı.

Düzce’nin Kaynaşlı ilçesi Topuk Yaylası’nda gerçekleştirilen kamp üç gün sürdü. Etkinlikte, arama kurtarma ekiplerinin bilgi ve tecrübe paylaşımı yapması ve AFAD standartlarına göre akredite edilmesi

amaçlandı. ÇOSB’nin 5 kişilik arama kurtarma ekibi ile katıldığı kampa, Marmara Bölgesi’ndeki 11 ilden 57 farklı ekip, 130 araç ve toplam 732 personel iştirak etti. Katılımcılardan 620’sinin akreditasyon hedefiyle kampa yer aldığı bildirildi. AFAD Başkanı Ali Hamza Pehlivan ve Düzce Valisi Selçuk Aslan da kampı ziyaret ederek bilgi aldı.





“Ortadaki Oyun” kahkaha dolu bir akşam yaşattı

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) Konferans Salonu ve Kültür Sanat Merkezi, Türk tiyatrosunun geleneksel değerlerinden biri olan orta oyunu geleneğini günümüze taşıyan özel bir etkinliğe ev sahipliği yaptı. “Ortadaki Oyun” adlı müzikli ve hicivli güldürü, izleyicilere hem düşündüren hem de bolca kahkaha attıran unutulmaz bir akşam yaşattı.

İki perde halinde sahnelenen ve yazarlığını, yönetmenliğini üstlenen Veysel Diker’in imzasını taşıyan oyun, geleneksel orta oyunu anlatım biçimini modern bir yorumla harmanlayarak sahneye taşıdı. Oyun, sadece

sözlü mizah ve durum komedisiyle değil; aynı zamanda döneme ait Türk sanat müziği eserleri ve canlı müzikal performanslarıyla zenginleşerek seyirciye çok katmanlı bir tiyatro deneyimi sundu.

Başrollerini usta sanatçılar Altan Erkekli ve Veysel Diker’in paylaştığı oyun, sahne



üzerindeki güçlü oyunculuk performanslarıyla büyük beğeni topladı. Müziğiyle de dikkat çeken oyunda, Özge Metin’in seslendirdiği eserler ve sahneye kattığı duygusal atmosfer, izleyicileri adeta zaman yolculuğuna çıkardı.

Bu özel etkinliğe ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, Kurmay Başkanı Tank Albay Fuat Yurtseven, ÇOSB Yönetim Kurulu üyeleri M. Gürdal Adal ve Mete Han Pekol, ÇOSB Denetim Kurulu Üyesi Saim Buyruk, ÇOSB Yönetim Kurulu Yedek Üyeleri Ahmet Temiroğlu ve Veli Ağ ile ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal’ın yanı sıra çok sayıda davetli katılım gösterdi.



“Aşk Listesi” büyük ilgi gördü

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB), kültür ve sanat etkinlikleri kapsamında tiyatro oyunlarını seyirciyle buluşturmaya devam ediyor. Bu kapsamda, sahnelenen komedi oyunu “Aşk Listesi”, Çerkezköy OSB Konferans Salonu’nda tiyatro severlerden yoğun ilgi gördü. Sevinç Erbulak, Hakan Bilgin ve Yosi Mizrahi’yi aynı sahnede bir araya getiren oyun, izleyicilere keyifli ve kahkaha dolu anlar yaşattı.

► KATILIM YOĞUN OLDU

“Aşk Listesi”ne katılım oldukça yüksek oldu. Oyunu izleyenler arasında Çerkezköy 3. Zırlı Tuğay Komutanı Tank Kurmay Albay Erkan Bulut, ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, ÇOSB Yönetim Kurulu Üyeleri M. Gürdal Adal ve Mete Han Pekol, ÇOSB Yedek Yönetim Kurulu Üyeleri Ahmet Temiroğlu ve Barış Öztuzcu, Kapaklı İlçe Emniyet Müdürü Kubilay Sinan Keşki, Kapaklı Belediye Başkan Yardımcısı Çağlar Bütün ve ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal da yer aldı.

► “AŞK LİSTESİ” İLGI ÇEKİCİ BİR KONU

Oyunun temelinde, “Aşık olduğunuz insanı nasıl

istersiniz? Hayalinizdeki kadının ya da adamın tüm özelliklerini seçme şansınız olsaydı, aradığınızı bulmanız kolay olur muydu?” sorusu yatıyor. Hikaye, istatistikçi Kenan’ın 50. yaş gününde, arkadaşı yazar Oktay’ın verdiği ilginç bir hediye fikriyle başlarken, iki perde ve 90 dakika süren “Aşk Listesi”, salonu dolduran seyircilerden tam not aldı.



ÇOSB'den anlamlı 5 Haziran Dünya Çevre Günü etkinliği



ÇOSB, 5 Haziran Dünya Çevre Günü'nü Özel ÇOSB MTAL öğrenci ve öğretmenleriyle birlikte coşkuyla kutladı. ÇOSB Bölge Müdürlüğü İdari İşler ve Peyzaj Şefliği tarafından özenle yetiştirilen 350 fidan, etkinliğe katılan herkesle birlikte toprakla buluştu.

ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal ve ÇOSB yöneticilerinin de destek verdiği bu anlamlı günde, öğrenciler yüzlerce fidana ilk can suyunu kendi elleriyle verdi. Geleceğe nefes olacak fidanlar, daha yeşil bir çevre için umut oldu.



Çerkezköy Özel Okullar Tanıtım Fuarı gerçekleştirildi

Çerkezköy İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün organizasyonu ve Çerkezköy Kaymakamı'nın destekleriyle düzenlenen "Çerkezköy Özel Okullar Tanıtım Fuarı", Kapaklı Kartaltepe Mesire Alanı'nda başarıyla gerçekleştirildi. Özel Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (Özel ÇOSB MTAL) de fuarda yerini alarak sunduğu imkanları ve vizyonunu öğrenci ve velilere tanıttı.

İki gün boyunca devam eden etkinlik, yeni eğitim-öğretim yılı öncesinde okul arayışında olan öğrenci ve velileri bölgenin önde gelen özel eğitim kurumlarıyla buluşturdu. Ziyaretçiler, fuar alanında kurulan standları gezerek okulların eğitim modelleri, müfredatları, fiziki ve teknolojik altyapıları, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetleri hakkında yetkililerden doğrudan bilgi alma imkânı buldu.



Çerkezköy OSB'den AB Yeşil Haftası'na sürdürülebilirlik odaklı destek

Avrupa Komisyonu'nun 2025 yılı teması "Döngüsel Ekonomi: Daha İyi Bir Yaşam İçin Yeniden Kullan, Onar, Geri Dönüştür" olan AB Yeşil Haftası (EU Green Week) kapsamında, Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde anlamlı bir etkinlik düzenlendi.

Türkiye'de sürdürülebilirlik alanında eğitim çalışmaları yapan Kayseri Murat Kantarcı Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) Öğretmeni Çelebi Kalkan tarafından Özel Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (Özel ÇOSB MTAL)

öğrencilerine bir eğitim verildi.

BİLSEM Öğretmeni Çelebi Kalkan, "Eğitimin ve Becerilerin Geleceği: Yeşil Beceriler ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları için Eğitim" sunumuyla öğretmen, öğrenci ve yöneticilere ilham verdi. Ardından "3R Upcycling Workshop for Kids" atölyesiyle gençler, atık malzemelerle üretim, onarım ve geri dönüşümü deneyimledi.

Çerkezköy OSB, çevre dostu üretim, toplumsal bilinçlendirme ve yeşil becerilerle donatılmış nesiller yetiştirme hedefiyle geleceğe yatırım yapmaya devam ediyor.

ÇOSB MTAL öğrencilerine Sürdürülebilirlik 101 Semineri

Kurumsal alanda sürdürülebilirlik çalışmalarına öncülük eden Çerkezköy OSB bünyesindeki Özel ÇOSB MTAL öğrencilerine yönelik "Sürdürülebilirliğe Giriş" konulu özel bir seminer düzenledi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Sürdürülebilirlik ve Çevre Dönüşümü Şubesi Uzmanı Mehmet Can Sezgin tarafından verilen seminer, öğrencilerin yoğun ilgisiyle karşılandı. Sezgin, sunumunda sürdürülebilirliğin temel tanımını açıklayarak başladı ve ardından dünyadan ve Türkiye'den çarpıcı sürdürülebilirlik örneklerini öğrencilerle paylaştı.

Seminerde, doğal kaynakların korunması, enerji verimliliği, atık yönetimi ve çevresel sorumluluk gibi konulara dikkat çekilerek, genç nesillerin bu alandaki farkındalığının artırılması hedeflendi. ÇOSB yönetimi,



bu tür eğitimlerin öğrencilerin gelecekteki kariyerlerinde ve toplumsal yaşamda sürdürülebilirlik ilkelerini benimsemeleri açısından büyük önem taşıdığını belirtti.

ÇOSB MTAL Bilim Şenliği göz doldurdu!

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'nin (ÇOSB), sanayi ile eğitimi bir araya getirme vizyonunun en önemli meyvelerinden olan Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (Özel ÇOSB MTAL), düzenlediği Bilim Şenliği ile önemli bir başarıya imza attı. Bölgenin ve ülkenin geleceği olan gençlerin yıl boyunca büyük emeklerle hazırladığı ve TEKNOFEST gibi ulusal arenalarda başarılar kazanmış projeleri, okulun ev sahipliğinde sergilendi.

Özel ÇOSB MTAL bahçesinde düzenlenen ve yoğun ilgi gören Bilim Şenliği'nin açılış töreni, Kapaklı Kaymakamı Mustafa Gürdal, ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, Kapaklı İlçe Milli Eğitim Müdürü Halil Vardı, Çerkezköy İlçe Milli Eğitim Müdürü Erdal Aslan, ÇOSB Yönetim Kurulu Üyeleri Gürdal Adal ve Levent Şişman, Özel ÇOSB MTAL Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Ahmet Temiroğlu, ÇOSB Yönetim Kurulu Yedek Üyesi Barış Öztuzcu ve ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal'ın katılımlarıyla gerçekleşti.

► SÖZDİNLER, "ÜRETEN TÜRKİYE, DÜŞÜNEN VE ARAŞTIRAN BİREYLERLE MÜMKÜNDÜR"

Törende konuşan ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, bilimin ve üretimin önemine vurgu yaptı. Sözdinler, "Sanayiyle iç içe olan bölgemizde, bilimi merkezine alan bu okul, büyük bir gurur kaynağıdır. Çünkü üreten Türkiye, düşünen ve araştıran bireylerle mümkündür. Gençlerin sergilediği projeler, yalnızca



Elektrikli araç

fikir değil, gelecekteki teknolojilerin ve sanayinin temelidir," ifadelerini kullandı. Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün "En hakiki mürşit ilimdir, fendir" sözünü hatırlatan Başkan Sözdinler, ÇOSB'nin bilime dayalı her adımı desteklemeye devam edeceğini belirtti. Farklı bölümlerden öğrencilerin ortak çalışması olan elektrikli araç projesinin, teknik yeterlilik ve ekip ruhunun mükemmel bir örneği olduğunu vurgulayarak tüm öğrencileri, öğretmenleri ve okul idarecilerini tebrik etti.

► GELECEĞİN TEKNOLOJİLERİ SERGİLENDİ

Açılış kurdelesinin kesilmesinin ardından ÇOSB Yönetimi ve misafirler, sergi alanını gezerek öğrencilerden projeleri hakkında tek tek bilgi aldı. Robotik kodlamadan bilimsel araştırmalara, sanatsal çalışmalardan inovatif tasarımlara kadar 40'a yakın projenin ve 150'ye yakın resmin yer aldığı sergi, ziyaretçilerden tam not aldı.



Özel ÇOSB MTAL'de mezuniyet coşkusu

Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 2024-2025 Eğitim-Öğretim yılı yılsonu mezuniyet töreni yoğun bir katılımıyla gerçekleşti. Okulun Konferans Salonunda gerçekleşen törene; ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, Kapaklı İlçe Milli Eğitim Müdürü Halil Vardı, ÇOSB Yönetim Kurulu Başkan Vekili Natan Yakuppur, ÇOSB Denetim Kurulu Üyesi Saim Buyruk, ÇOSB MTAL Yönetim Kurulu Üyesi Ahmet Temiroğlu, ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal'ın yanı sıra Okul Müdürü B. Behçet Yazıcıoğlu, veliler, öğretmenler ve öğrenciler katıldı.

Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başlayan törende konuşan ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler "Değerli öğrencilerimiz, sizler, bu ülkenin üretim gücünü artıracak bireysiniz. Aldığınız eğitim size sadece meslek değil; aynı zamanda iş dünyasının ihtiyaçlarına çözüm sunabilecek yetkinlikler kazandırdı. Bir fikri hayata geçirmek, bir makineyi çalıştırmak kadar değerlidir." dedi.

Törende bir konuşma yapan ÇOSB MTAL Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Ahmet Temiroğlu mezun olacak öğrencileri tebrik ederek, meslek hayatları boyunca unutmayacakları tavsiyelerde bulundu.

Törende konuşan Okul Müdürü B. Behçet Yazıcıoğlu da öğrencilere tavsiyelerde bulunarak, bundan

sonraki hayatlarında başarılar diledi. Konuşmaların ardından, öğrenciler arasında bayrak ve flama devir teslimi yapıldı.

10. Dönem Mezunlarını veren Özel ÇOSB MTAL'nin 2024-2025 Eğitim-Öğretim yılında, Anadolu Teknik Lise Programından Çağan Öztürk, Anadolu Meslek Lise Programından Şevval Atay birinci olarak mezun oldu. Okulun Mezuniyet Kütüğüne ismini çakan öğrencileri ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler tebrik etti. Tören slayt gösterisi ve sonrasında okul bahçesinde yapılan kep atma töreniyle son buldu.





II. Kariyer Günü'nde sanayi ve öğrenci buluşması

Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (MTAL), okulun mezun ve mezuniyet aşamasındaki öğrencilerini Çerkezköy OSB'de faaliyet gösteren 31 önde gelen firma ile bir araya getiren II. Kariyer Günü etkinliğine ev sahipliği yaptı. Yoğun bir katılımı gerçekleştiren etkinlik, öğrencilerin gelecekteki kariyerlerine yön vermeleri açısından önemli bir platform sundu.

Kariyer Günü'ne Kapaklı Kaymakamı Mustafa Gürdal, ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, Kapaklı Belediye Başkan Yardımcısı Çağlar Bütün, ÇOSB Yönetim Kurulu Üyesi M. Gürdal Adal, ÇOSB Denetim Kurulu Üyesi Saim Buyruk, ÇOSB Yönetim Kurulu Yedek Üyesi ve Özel ÇOSB MTAL Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Ahmet Temiroğlu, ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal, Çerkezköy İşkur Müdürü İlhan Burak, Çerkezköy SGK Müdürü Mehmet Koçak ve Okul Müdürü B. Behçet Yazıcıoğlu'nun yanı sıra çok sayıda öğrenci ve firma temsilcisi katıldı.

Etkinliğin açılışında konuşan Okul Müdürü B. Behçet Yazıcıoğlu, okulun genel durumu ve eğitim prensipleri hakkında bilgi verdi. Ardından söz alan Dr. Ahmet Temiroğlu, Özel ÇOSB MTAL'nin sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikli



öğrencileri yetiştirmedeki kritik rolünü vurguladı.

ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler ise yaptığı konuşmada, Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri, Elektrik-Elektronik Teknolojisi, Makine Teknolojisi, Kimya Teknolojisi ve Tekstil Teknolojisi alanlarında eğitim alan öğrencilerin, sektörün önde gelen temsilcileriyle bir araya gelerek iş dünyasının dinamiklerini yakından tanıma fırsatı bulmasının kendileri için çok değerli olduğunu belirtti. Stant açan 31 firmaya katkılarından dolayı teşekkür eden Sözdinler, firmaların gençlerin ufkunu açtığını ve mesleklerini daha yakından tanıma imkanı sunduğunu ifade etti. Öğrencilere de seslenen Sözdinler, onların sadece bir okulun değil, aynı zamanda bir üretim kültürünün temsilcisi olduklarını dile getirerek, merak etmelerini, araştırmalarını ve üretmekten vazgeçmemelerini tavsiye etti.

Etkinlik boyunca firma temsilcileri, teknik alanda yetişmiş mezunlarla buluşmaktan duydukları memnuniyeti dile getirdiler. Açılış konuşmalarının ardından katılımcılar stantları ziyaret ederek firmaların faaliyetleri hakkında bilgi edindiler. Öğrenciler de bu fırsatı değerlendirerek özgeçmişlerini teslim etme ve iş başvurusu yapma imkanı buldular.



Çerkezköy OSB’de “Etik Yönetimi Farkındalık Eğitimi”

Çerkezköy OSB, bölgedeki sanayi kuruluşlarının kurumsal gelişimine katkı sağlamak ve sürdürülebilirlik hedeflerini güçlendirmek amacıyla düzenlediği eğitimlere bir yenisini ekledi. Başarıyla tamamlanan “Etik Yönetimi Farkındalık Eğitimi” ile katılımcı firmaların bu alandaki yetkinliklerinin artırılması hedeflendi.

Program, Dr. Habibe Akşit’in sunumuyla başladı. Dr. Akşit, bilgi birikimi ve deneyimleriyle zenginleştirdiği eğitimde, etik yönetimin kurumsal kültürdeki yeri, önemi ve uygulama alanları hakkında katılımcılara derinlemesine bilgiler aktardı. Etik davranış ilkelerinin günlük iş hayatına nasıl entegre edilebileceği konusunda önemli bir farkındalık oluşturan eğitim, interaktif bir şekilde gerçekleştirildi.

Etkinliğin ikinci bölümünde ise Tristone Flowtech firmasından Gökhan Yılmaz kendi şirketlerindeki “Davranış



Kuralları” uygulamalarından örnekler paylaşarak, teorik bilgilerin pratikteki yansımalarını katılımcılarla paylaştı.

Çerkezköy OSB yetkilileri, yaptıkları açıklamada, “Katılımcı firmalarımızın gösterdiği ilgi ve katılım sayesinde etik yönetim farkındalığımızı bir adım daha ileriye taşıdık. Birlikte daha etik ve sürdürülebilir bir gelecek inşa etme kararlılığımızı sürdüreceğiz,” ifadelerini kullanarak eğitimin başarısından duydukları memnuniyeti dile getirdiler.





ÇOSB’de Yenilikçi Enerji ve Hidrojen Teknolojileri konuşuldu

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) tarafından düzenlenen “Yenilikçi Enerji ve Hidrojen Teknolojileri Paneli”, sektörün önde gelen isimlerini ve çok sayıda ilgiliyi ağırlayarak başarıyla gerçekleştirildi.

Panelde ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, ÇOSB Yönetim Kurulu Üyesi M. Gürdal Adal, ÇOSB Denetim Kurulu Üyesi Saim Buyruk, ÇOSB Yönetim Kurulu Yedek Üyesi Ahmet Temiroğlu ve ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal da katılım gösterdi.

Açılış konuşmasını yapan ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, panelin önemine dikkat çekerek, “Bugün burada, insanlığın geleceğini şekillendirecek en kritik başlıklardan biri olan yenilikçi enerji ve hidrojen teknolojileri konusunda gerçekleştireceğimiz panel kapsamında bir araya gelmiş bulunmaktan dolayı büyük bir memnuniyet duyuyorum. Dünyamız, enerji üretim ve tüketiminde köklü bir dönüşümün eşiğinde bulunuyor. İklim değişikliği, doğal kaynakların tükenmesi ve enerji güvenliği gibi küresel sorunlar, bizi daha temiz, daha verimli ve daha sürdürülebilir çözümler üretmeye zorluyor. Bu dönüşümde ise yenilikçi enerji teknolojileri ve özellikle hidrojen öne çıkıyor. Hidrojen; taşıma, sanayi ve ısıtma sektörlerinde karbon emisyonunu sıfıra yaklaştırma potansiyeliyle, enerji sistemlerimizi tamamen dönüştürebilecek stratejik bir kaynak haline gelmektedir,” dedi.



Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Çorlu Mühendislik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Lokman Hakan Tecer’in moderatörlüğünde gerçekleşen panelde, TENMAK Temiz Enerji Araştırma Enstitüsü Başkanı Dr. Ömer Faruk Tunçbilek, Güney Marmara Kalkınma Ajansı Enerji ve Sanayi Birimi Uzmanı Cansu Atılğan, Sabancı Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Selmiye Alkan Gürsel ve Limak Çimento Proses Mühendisi Sercan Tansu konuşmacı olarak yer aldı. Uzmanlar, hidrojenin üretiminden depolanmasına, sanayideki kullanım alanlarından gelecekteki potansiyeline kadar pek çok önemli konuyu ele aldılar. Panel, katılımcıların yoğun ilgisi ve interaktif soru-cevap bölümüyle sona erdi.

Sanayinin Yeşil Geleceği ve Döngüsel Ekonomi, ÇOSB’de masaya yatırıldı

Sanayinin yeşil dönüşüm sürecinde kilit bir rol oynayan döngüsel ekonomi, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) ev sahipliğinde düzenlenen “Türkiye’de Sanayinin Yeşil Dönüşümünde Döngüsel Ekonomi” başlıklı panelde tüm yönleriyle ele alındı.

Etkinliğin açılış konuşmasını yapan ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, döngüsel ekonominin artık bir tercih değil, bir zorunluluk olduğunun altını çizdi. Sözdinler, “Kaynakların sınırlı olduğu bir dünyada, sınırsız üretim anlayışı sürdürülebilir değildir. Klasik ‘al-üret-at’ modelinin yerine; atığın kaynak, kullanılmış malzemenin yeni ürün olduğu döngüsel ekonomi modelini konuşmak zorundayız,” diyerek dönüşümün aciliyetine dikkat çekti.

Açılış konuşmasının ardından, Marmara Üniversitesi Öğretim Üyesi ve TÜBİTAK Yeşil İnovasyon Teknoloji Mentörü Prof. Dr. Esra Yüksel Acı’nın moderatörlüğünde panele geçildi. Panelde, döngüsel ekonominin farklı sacayakları uzman isimler tarafından değerlendirildi.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Uluslararası Anlaşmalar ve Mevzuat Uyum Daire Başkanı Selin Çobanoğlu Öz, dönüşümün politika ve mevzuat boyutunu ele alırken; Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Sektörel Araştırmalar Direktörü Erdem Sezer, yeşil projelere sağlanan finansman olanakları ve yatırım kriterleri hakkında bilgi verdi.

Girişimcilik ekosisteminin yenilikçi yüzünü temsil eden Oleago Bio Deri Kurucu Ortağı Eşref Hilmi Açık



ve Rematters Textile Recycling Solutions Kurucu Ortağı Romain Narcy ise atıklardan nasıl katma değerli biyomateryaller ve geri dönüştürülmüş tekstil ürünleri ürettiklerini somut örneklerle anlattı.

ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal’ın da katıldığı ve sanayicilerin yoğun ilgi gösterdiği etkinlik, katılımcıların soruları ve katkılarıyla sona erdi.



Prof. Dr. Esra Yüksel Acı



Çerkezköy OSB’de “Prompt Engineering” Eğitimi yoğun ilgi gördü

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB), tarafından bölge firmalarının yapay zekâ teknolojilerinden en üst düzeyde faydalanmasını sağlamak amacıyla düzenlenen, “Yapay Zeka Prompt Engineering” eğitimini başarıyla tamamladı. Alanında uzman eğitmen Atıl Samancıoğlu tarafından verilen eğitime katılım yoğun oldu.

Çerkezköy OSB, dijital çağın en önemli teknolojilerinden biri olan yapay zekâ konusunda firmaların yetkinliklerini artırmak için önemli bir adım attı. Düzenlenen “Prompt Engineering” eğitimi ile katılımcıların yapay zekâ araçlarını daha bilinçli ve etkin kullanarak iş süreçlerinde verimliliği artırmaları hedeflendi. İki oturum halinde gerçekleşen eğitimin ilk oturumuna ÇOSB çalışanları ikinci oturumuna ise bölge firmalarının çalışanları katıldı.

Eğitmen Atıl Samancıoğlu’nun liderliğinde gerçekleşen programda, yapay zekâ dünyasının kapıları aralandı. Eğitim süresince;



- ChatGPT ve diğer Büyük Dil Modelleri (LLM) gibi temel yapay zekâ teknolojileri,
- Etkili sonuçlar almak için kullanılan temel ve ileri düzey “prompt” (komut) yazma teknikleri,
- Görsel üreten yapay zekâ araçları için görsel “prompt” oluşturma,
- Karmaşık verileri yapay zekâyâ yorumlatma ve analiz etme uygulamaları,
- Yapay zekâ destekli sunum ve içerik üretim araçlarıyla pratik çalışmalar gibi kritik konular detaylı bir şekilde ele alındı. Katılımcılar, güncel örnekler ve uygulamalı çalışmalarla yapay zekâdan iş hayatlarında nasıl faydalanacaklarına dair deneyimler kazandı.





ÇÖSB Sürdürülebilirlik Platformu'nda BSH'nin 'İyi Uygulamaları' paylaşıldı

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇÖSB) Sürdürülebilirlik Platformu, bölgedeki firmalar arasında bilgi ve deneyim paylaşımını teşvik etme hedefiyle düzenlediği "İyi Uygulama Paylaşımları" etkinliğine bir yenisini ekledi. Platformun son oturumunda, bölgenin öncü firmalarından BSH Ev Aletleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin sürdürülebilirlik projeleri mercek altına alındı.

Sürdürülebilir bir sanayi bölgesi olma vizyonuyla hareket eden ÇÖSB, platform aracılığıyla firmaları bir araya getirmeye devam ediyor. Gerçekleştirilen etkinlikte, katılımcılar BSH'nin başarılı sürdürülebilirlik projelerini doğrudan proje liderlerinden dinleme fırsatı buldu. Bu sayede, teorik bilgilerin ötesine geçilerek, somut ve başarılı uygulamaların detayları ilk ağızdan öğrenildi.

Oturumda BSH ekibi tarafından dört ana proje üzerine odaklanıldı:

- **Kompost Projesi:** Organik atıkların geri dönüştürülerek toprağa kazandırılmasını sağlayan projenin çevresel faydaları ve işleyişi anlatıldı.

- **Biyolojik Atık Su Arıtma ve Yeniden Kullanım**

Projesi: Sanayi tesislerinde suyun verimli kullanımına dikkat çeken bu proje ile atık suların biyolojik yöntemlerle arıtılarak üretim süreçlerinde yeniden nasıl kullanıldığı paylaşıldı.

- **Malzeme Depo Çatı Üzeri GES Projesi:**

Firmanın, yenilenebilir enerji kaynaklarına yaptığı yatırımı gözler önüne seren güneş enerjisi santrali projesinin detayları ve enerji verimliliğine katkıları ele alındı.

- **BSH (BOSCH) Sürdürülebilirlik Raporu:** Firmanın sürdürülebilirlik alanındaki genel stratejisi, hedefleri ve başarılarının derlendiği raporun ana başlıkları katılımcılara sunuldu.

ÇÖSB Sürdürülebilirlik Platformu yetkilileri, etkinliğin ardından yaptıkları açıklamada, "Bu ufuk açıcı sunumları ve kıymetli paylaşımları için BSH ekibinden Emine Can, İlhami Öztürk, Kaan Yılmaz

ve Büşra Kılınc'a en içten teşekkürlerimizi sunarız. Bölgemizdeki bu gibi başarılı örneklerin paylaşılması, tüm katılımcılarımız için büyük bir motivasyon ve ilham kaynağı olmaktadır," ifadelerini kullandı.



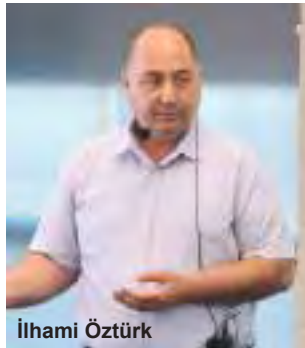
Büşra Kılınc



Emine Can



Kaan Yılmaz



İlhami Öztürk



Boyner Grup Yönetim Kurulu Başkanı Cem Boyner

“Verimlilik, çeviklik odaklı dönüşümlere inanıyorum”

Boyner Grup Yönetim Kurulu Başkanı Cem Boyner, “Üretimin merkezinin sırf maliyet hesabıyla değişmesinden ziyade, verimlilik ve çeviklik odaklı dönüşümlere inanıyorum. Biz Altınyıldız’da ihracatımızı artırırken üretimimizi Türkiye’de, Çerkezköy’deki tesisimizde yapıyoruz. Çünkü bu sadece bir maliyet hesabı değil; kaliteyi, standardı, tedarik güvenliğini ve müşteri sadakatini ilgilendiren bir konu.” dedi.

Boyner Grup Yönetim Kurulu Başkanı, tanınmış sanayici Cem Boyner ile tekstil sektörü, sürdürülebilir üretim ve zor koşullarda dünya çapında rekabetçi olmak hakkında konuştuk.

- Sayın Cem Boyner, sanayiciler için ve özellikle tekstil sektörü için zor bir dönemden geçiyoruz. Siz de Türkiye’nin kıdemli sanayicilerinden birisiniz. Şu anda sektörün içinde bulunduğu durumu bize anlatır mısınız? En büyük sorunlar nelerdir?

- Türkiye’de sanayicilik, özellikle tekstil sektörü söz konusu olduğunda, her zaman yüksek direnç gerektiren bir yolculuğa ev sahipliği yapıyor. Bugün yaşadığımız dönemde artık sadece direnç değil, aynı zamanda yüksek öngörü, esneklik ve uzun vadeli vizyona sahip olmanız gerekiyor. Global ölçekte yaşanan ekonomik daralmalardan, Rusya-Ukrayna savaşı gibi jeopolitik gelişmelere, ham madde ve enerji maliyetlerindeki artışa kadar sektör ciddi bir şekilde etkileniyor. Ancak belki de en belirleyici zorluk öngörülebilirliğin giderek azalması.

Bir yandan yüksek faizler yatırım iştahını azaltırken diğer yandan da üretim maliyetlerinin artması iş dünyasındaki ekonomik sürdürülebilirlik üzerinde ciddi baskı oluşturuyor. Bu yüzden alınan kararlarda geri



dönülebilir kararlar almaya özen gösteriyoruz. Çünkü içinde olduğumuz dönemde esnek ve manevra alınabilen kararlar başarıyı getiriyor.

► “ESAS PRENSİBİMİZ: İLERİ ADIM ATARAK SAVUNMAK”

Ancak esas prensibimiz, geri çekilmek değil, “ileri adım atarak savunmak”. “Retreat forward” kavramı, geri çekilirken dahi stratejik bir şekilde ileriye doğru konumlanmayı ifade ediyor. Biz de tam olarak bunu yaptık, Bahariye Mensucat ile birleşerek, küçülerek değil, büyüyerek atılım yapma yolunu seçtik.

Altınyıldız gibi köklü bir tekstil üreticisinin de parçası olduğu bu ekosistemde en büyük amaç ise sürdürülebilir rekabet avantajını kaybetmemek. Avrupa, Yeşil Mutabakat gibi yeni regülasyonlarla ticaret kurallarını yeniden tanımlamaya hazırlanırken; çevresel ve →



“Bir yandan yüksek faizler yatırım iştahını azaltırken diğer yandan da üretim maliyetlerinin artması iş dünyasındaki ekonomik sürdürülebilirlik üzerinde ciddi baskı oluşturuyor. Bu yüzden alınan kararlarda geri dönülebilir kararlar almaya özen gösteriyoruz. Çünkü içinde olduğumuz dönemde esnek ve manevra alınabilen kararlar başarıyı getiriyor. Ancak esas prensibimiz, geri çekilmek değil, “ileri adım atarak savunmak”.”

sosyal uyumluluk kriterlerini yerine getiremeyen firmaların yalnızca rekabet gücünü değil, pazara erişimini de kaybetme riskiyle karşı karşıya kalıyor. Bu noktada da yatırım yaparken sürdürülebilirliği iş modelimizin merkezine koymak da artık bir tercih değil hepimiz için zorunluluk. Ancak her şeye rağmen, Türkiye'nin üretimdeki yetkinliği, insan kaynağı ve sanayicisinin vizyon ve azmiyle bu krizler de fırsata çevrilebilir.

▶ **“YÜKSEK ENFLASYON ÖNGÖRÜLEBİLİRLİĞİ ORTADAN KALDIRIYOR”**

- Yüksek faizler finansa erişimi zorlarken yüksek enflasyon da maliyetleri arttırıyor. Bir süredir devam eden bu büyük sıkıntıyı aşmak için neler önerirsiniz?

- Finansa erişim zorlaştığında yatırımlarla birlikte üretimin sürekliliği de tehdit altına giriyor. Yüksek enflasyonun sadece maliyetleri arttırdığını düşünmek yanlış. Bu artışlar aynı zamanda öngörülebilirliği ortadan kaldırıyor ve karar alma süreçlerini zayıflatıyor. Her kararınıza şüpheyle yaklaşmak tuzağına düşmemek lazım. Bu yüzden geldiğimiz noktada, en az sermaye kadar değerli olan şey kesinlikle öngörülebilirlik.

Burada yapılması gereken ise ekonomik yönetimin kısa vadeli denge arayışlarından ziyade, orta ve uzun vadeli güven inşasına odaklanması. Kriz zamanlarında başarının anahtarı, sadece savunma değil aynı zamanda kontrollü bir atak stratejisi geliştirebilmek. Aynı zamanda

şirketler düzeyinde, inovatif finansal çözümlerle hem müşteriye hem tedarikçiye nefes aldirmek gerekiyor.

▶ **“TAŞINMAK KISA VADELİ BİR ÇÖZÜM”**

- Tekstildcilerin fabrikalarını başka ülkeleri taşımalarını, buralarda üretime geçmelerini nasıl karşılıyorsunuz? Gidenler daha uygun üretim, satış ve ihracat koşullarına sahip olabiliyorlar mı?

- Bu soruya cevap verirken sadece maliyetlere bakmak yanıltıcı bir bakış açısı olur. Elbette bazı ülkelerde enerji, işçilik ya da vergi avantajı sağlamak mümkün. Ancak tekstil gibi derin bilgi birikimi, beceri ve hız gerektiren bir sektörde üretimi sadece daha ucuz olduğu için başka ülkelere taşımak, kısa vadeli bir çözüm gibi görünebilir ama uzun vadeli sürdürülebilirlik açısından mutlaka doğru bir adım değil. Üretimin merkezinin sırf maliyet hesabıyla değişmesinden ziyade, verimlilik ve çeviklik odaklı dönüşümlere inanıyorum. Biz Altinyıldız'da ihracatımızı artırırken üretimimizi Türkiye'de, Çerkezköy'deki tesisimizde yapıyoruz. Çünkü bu sadece bir maliyet hesabı değil; kaliteyi, standardı, tedarik güvenliğini ve müşteri sadakatini ilgilendiren bir konu.

Üretimi başka ülkelere taşımak tabii ki bazı firmalar için geçici bir avantaj yaratabilir ama kalıcı rekabet gücünü, ülkenizin sunduğu üretim altyapısı, insan kaynağı ve sürdürülebilirlik kapasitesiyle sağlayabilirsiniz. Bu

noktada Türkiye hâlâ çok değerli bir üretim merkezi.

► “BAHARIYE MENSUCAT İLE ANLAŞMAMIZ BİZİ GÜÇLENDİRECEK”

- Tam da bu noktada şunu belirtmeden geçmek istemem. Altınıyıldız, yakın bir süre önce Bahariye Mensucat ile yaptığı anlaşmayla globalleşme vizyonuna yeni bir ivme kazandırmakta. Tüm kumaş üretim ve satış süreçlerini kapsayan anlaşma ile Altınıyıldız, Bahariye Mensucat'ın üretim süreçleri, müşteri portföyü ve geniş ihracat ağıyla gücünü daha da pekiştirecek.

Altınıyıldız, bu birleşme ile aynı zamanda ilk yıl 1 milyon metre ek kumaş satışıyla birlikte toplam 6 milyon metre kumaş satış hacmine ulaşacak. Bu artışla birlikte ihracatta da büyük bir ivme kazanılması ana amaç..

► “ARTIK NASIL VE NEDEN ÜRETTİĞİNİZ DE ÖNEMLİ”

- Türkiye'nin tekstil ve konfeksiyondaki küresel rekabet gücünü artırmak için sanayicilere ve tasarımcılara ne gibi tavsiyeler verirsiniz?

- Dünyada artık sadece üretmek yetmiyor. Ne ürettiğinizden çok, nasıl ve neden ürettiğiniz de önemli. Bizim de hızlı üretim kapasitemiz, coğrafi konumumuz ve genç, dinamik insan kaynağımız hala bu alanda gücümüzü korumamızı sağlıyor. Ancak bunların sürdürülebilir

bir rekabet avantajına dönüşebilmesi için bazı ezberleri bozmak gerekiyor. Benim 2 temel önerim var.

İlki sürdürülebilirliği Ar-GE'nin bir parçası haline getirilmesi. İkincisi tasarımın endüstriden ayrılmaması.

Türkiye'de hâlâ tasarım ile üretim iki farklı dünya gibi algılanıyor. Oysa yenilikçi ve katma değerli ürün

ancak bu ikisini bir araya getiren sistemlerle ortaya çıkıyor. Birçok avantaja sahibiz ancak küresel ölçekte iddia sahibi olmak istiyorsak daha fazla iş birliğine, daha fazla cesarete ve daha yaratıcı vizyona ihtiyacımız var.

► “TEKSTİLİ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ANLAYIŞIYLA YENİDEN YORUMLUYORUZ”

- Boyner Grubu olarak, geleneksel tekstil üretimini

sürdürülebilir ve çevre dostu uygulamalarla nasıl harmanlıyorsunuz?

- Bizim için sürdürülebilirlik bir proje değil, iş yapma biçimi. Özellikle tekstil gibi çevresel etkisi yüksek bir sektörde faaliyet gösterirken, her adımımızın çevreyle ve toplumsal sorumlulukla uyumlu olması gerektiğine inanıyoruz. Boyner Grubu olarak, geleneksel tekstil üretimini modern sürdürülebilirlik anlayışıyla yeniden yorumluyoruz. Altınıyıldız'ın da 70 yılı aşkın bir üretim kültürünü, yeşil enerji, geri dönüşüm ve karbon azaltımı gibi çevreci uygulamalarla yeniden yapılandırıyoruz.

► “ESKİYİ YENİ BİR GÖZLE GÖRMENE ÇALIŞSINLAR”

- Genç girişimcilere, geleneksel sektörleri teknolojiyle dönüştürmek isteyenlere ne tavsiye edersiniz?

- Geleneksellik bugün artık hiçbir sektörde kalmadı. Ya dönüşeceksiniz ya da geride kalacaksınız. Ancak şunu da unutmamak gerekiyor. Bu çağda başarıyı yakalamak için teknolojiye sahip olmaktan çok, teknolojiyi insanla ve anlamla buluşturabilmeniz önemli. Bu yüzden genç girişimcilere en büyük tavsiyem şu: Sadece yeni bir şey yapmaya değil, eskiyi yeni bir gözle görmeye çalışsınlar.

► “ÇOSB DÖNÜŞÜM HİKAYEMİZİN BAŞLADIĞI YER”

- Altınıyıldız fabrikasının üretim yaptığı Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi hakkında neler söylemek istersiniz?

- Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi, yalnızca sanayinin değil, geleceğin üretim vizyonunun şekillendiği çok önemli bir merkez. Türkiye'nin sanayi belleğinde güçlü bir

yere sahip olan bu bölge Altınıyıldız'ın da kalbinin attığı yer. Bu yüzden Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi, bizim sadece üretim yaptığımız bir lokasyon değil; dönüşüm hikâyemizin de başladığı yer. Burada attığımız her adımda sürdürülebilirliği, istihdamı, dijitalleşmeyi ve toplumsal katkıyı birlikte düşünmeye çalışıyoruz. ●





İTHİB Başkanı Ahmet Öksüz sıkıntıları anlattı “AB pazarında bile zorlanmaya başladık”

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği Başkanı Ahmet Öksüz, “Girdi maliyetlerinin hızla arttığı bir ortamda, ihracatçılarımız çoğu zaman müşteri kaybetmemek için maliyetin altında fiyatlandırmaya gitmek zorunda kalıyor. Özellikle, Uzak Doğu ülkeleriyle ve AB pazarında rekabette zorlanıyoruz.” dedi.



Türkiye'nin lokomotif sektörü tekstilde son yıllarda giderek büyüyen sorunları her yönüyle İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) Başkanı Ahmet Öksüz ile konuştuk.

- Sayın Ahmet Öksüz, son 3 yılda yaşananlar (Covid ve sonrası, Rusya-Ukrayna Savaşı, enerji krizi, küresel enflasyon, tedarik zinciri kırılmaları) tekstil ve hazır giyim ihracatımızı nasıl etkiledi?

- Son 3 yılda küresel ölçekte yaşanan krizler sektörümüzü derinden etkiledi. Pandemiyle başlayan arz-talep dengesizliği, ardından gelen Ukrayna Savaşı ve akabinde başlayan enerji krizi, maliyetleri ciddi oranda artırdı. Küresel enflasyonla birlikte talepte de daralma yaşandı. Bununla birlikte tekstil ve hazır giyim sektörlerinin en önemli maliyet kalemleri arasında yer alan işçilik giderlerinin TL bazında çok artması da sektörümüzün rekabetçiliğini doğrudan etkiledi.

▶ “MALİYETİN ALTINDA FİYAT VERİYORUZ”

- TL'deki değer kaybı ve yüksek enflasyon, yüksek finans giderleri “maliyet kışkacı” mı oldu? Bu sorunlar devam ediyor mu?

- Sektörün girdi maliyetleri hızla yükseliyor; döviz kurunun yatay seyrettiği bu ortamda firmalarımızın rekabet gücü çok zayıfladı. Özellikle faiz oranlarının

yüksekliği, yatırım iştahını azaltıyor. Yatırım planları erteleniyor ve bu durum istihdama da doğrudan yansıyor. 2020 yılından bu yana döviz kurunda değişim yüzde 466 oranında artmışken, asgari ücretin işverene maliyeti yüzde 800 seviyesinde arttı ki sektörde çoğu tekstil işletmemizde çalışanlarımız asgari ücretin çok üzerinde maaşlar alıyor. Dolayısıyla çok daha yüksek maliyetlerle karşı karşıyayız.

Girdi maliyetlerinin hızla arttığı bir ortamda, ihracatçılarımız çoğu zaman müşteri kaybetmemek için maliyetin altında fiyatlandırmaya gitmek zorunda kalıyor. Özellikle Uzak Doğu ülkeleriyle rekabette zorlanıyoruz. Düşük maliyetli üretim yapan bu ülkeler karşısında fiyat avantajımızı yitirdik. Bununla birlikte ABD'nin İlave Gümrük Vergisi açıklamaları sebebiyle Türkiye'nin tekstil sektöründe rakibi konumundaki ülkeler, sübvansiyonlarla ve fiyat kırarak ABD'ye yapamayacaklarını öngördükleri ihracatı Türkiye'nin en büyük pazarı konumundaki AB ülkelerine gerçekleştirdiler. Bu da Türkiye'nin 2025 yılı içerisinde rekabetçiliğini olumsuz etkileyen hususların bir diğeri oldu.

Daha kapsayıcı bir finansman mimarisi oluşturulması gerektiğine inanıyoruz. Bu kapsamda yeni KGF düzenlemesi yararlı oldu. Ancak bu düzenleme →



“ABD’nin İlave Gümrük Vergisi açıklamaları sebebiyle Türkiye’nin tekstil sektöründe rakibi konumundaki ülkeler, sübvansiyonlarla ve fiyat kırarak Türkiye’nin en büyük pazarı konumundaki AB ülkelerine yöneldiler. Bu da Türkiye’nin 2025 yılı içerisinde rekabetçiliğini olumsuz etkileyen hususların bir diğeri oldu.”

özellikle küçük işletmeler için kısa vadede can suyu olabilir. Bu nedenle desteklerin orta ve büyük ölçekli üreticileri de içine alacak şekilde genişletilmesi gerekiyor. Bunun yanında, döviz kurunda öngörülebilirliğin sağlanması ve üretim maliyetlerini azaltacak politikaların hayata geçirilmesi sektörümüz açısından en öncelikli beklentilerdir.

► “İSTİHDAM 400 BİN AZALDI”

- Sizin verileriniz, sektördeki iflasların, iş yavaşlatmaların, konkordato taleplerinin ve işten çıkarmaların hangi boyutlarda olduğunu gösteriyor?

- Sektörde yaşanan istihdam kayıpları uyarı niteliğinde. Tekstil ve hazır giyim sektörlerimiz istihdamı 1,3 milyon seviyelerine kadar ulaşmışken hali hazırda 900 bin seviyelerine gerilemiş durumda. Artan maliyetler, talep daralması ve yüksek finansman giderleri nedeniyle birçok işletme üretimini azalttı veya faaliyetlerini yavaşlattı.

► “YEŞİL ENERJİ YATIRIMLARI ZAMAN ALIYOR”

- Enerji maliyetleri (özellikle doğalgaz) halen üretimin önündeki en büyük engellerden biri mi? Yenilenebilir enerji yatırımları ve enerji verimliliği çözümleri ne düzeyde?

- Enerji hâlâ üretim maliyetleri içerisinde en büyük yüklerden birini oluşturuyor. Bu durum



özellikle büyük kapasiteli üretim yapan tekstil işletmeleri için ciddi sorun teşkil ediyor. Firmalarımızın sürdürülebilirlik anlayışı çerçevesinde başta güneş enerjisi olmak üzere, rüzgâr enerjisi ve diğer yenilenebilir enerji yatırımları artıyor ancak yaygınlaşması ve destek mekanizması zaman alıyor. Enerji verimliliği projeleriyle maliyetleri düşürmeye çalışan firmalar var ama bu alanda daha fazla teşvik ve yönlendirmenin şart olduğunu gözlemliyoruz. Sektör olarak yeşil dönüşüm sürecinde enerji verimliliğine daha fazla odaklanmamız gerekiyor. Ancak şunu da özellikle belirtmemiz gerektiğine inanıyorum enerji maliyetleri rekabetçiliğimizi belki de en az olumsuz etkileyen kalem. Çünkü devletimizin bu konuda sanayiciyi korumak için geliştirdiği ve etkili şekilde uyguladığı mekanizmalar var.

► “ESNEK VE HIZLI ÜRETİM YAPABİLİRİZ”

- “Hızlı Moda” (Fast Fashion) talebindeki yavaşlama ve “Yavaş Moda” (Slow Fashion) eğilimi Türk üreticilerini nasıl etkiliyor? Esnek ve küçük parti üretim kapasitemiz bu dönüşüme ne kadar hazır?

- Türk tekstil ve hazır giyim sektörlerimiz dünyada elyaftan giyim eşyasına kadar tüm üretim aşamalarını gerçekleştirebilen birkaç ülkeden bir tanesi. Bu çok az ülkenin sahip olduğu çok önemli bir değer. Türkiye’nin bu stratejik üretim kabiliyeti,

tekstil ve hazır giyim işletmelerimiz için büyük bir avantaj. Türkiye bu entegre üretim gücünü jeostratejik konumu ile birleştirdiğinde esnek ve hızlı ürün teslimatı konusunda takiplerine karşı avantajlı konumda. Dolayısıyla küçük parti üretim sürecinde de tekstil ve hazır giyim sektörlerimiz büyük ölçüde talepleri karşılayabilecek alt yapıya sahip. Ancak ölçekli üretim sistematiğinden esnek ve küçük parti üretim sistemine geçmek ciddi bir yapısal dönüşüm de elbette gerektiriyor.

► **“TEKSTİL VE HAZIR GİYİMDE AVRUPA’YA UYGUN ÜRETİM YAPIYORUZ”**

- AB Yeşil Mutabakatı ve sınırda karbon düzenlemesi Türk tekstil ihracatçıları için ne anlama geliyor? Karbon ayak izini azaltma ve dögüsel ekonomiye geçiş konusunda somut adımlar neler?

- AB Yeşil Mutabakatı ve sınırda karbon düzenlemesi sektörümüz için fırsat ve riskleri beraberinde barındırıyor. En büyük pazarımız olan Avrupa’ya ihracat yapabilmek için bu standartlara uyum sağlamak zorundayız. Bu kapsamda sürdürülebilir üretim, geri dönüşüm ve karbon ayak izinin azaltılması büyük önem taşıyor. Türk tekstil ve hazır giyim sektörleri olarak Gümrük Birliği sebebiyle Avrupa normlarına uygun üretim gerçekleştiriyoruz. Sektörümüzün yeşil dönüşüme uyum sürecinde adaptasyon kabiliyetinin bu anlamda çok yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Biz de Türk tekstil ihracatının çatı kuruluşu İTHİB olarak sürdürülebilirlik eğitimleri, sertifikasyon destekleri ve “Sustainability Talks” gibi projelerle sektörümüzün sürdürülebilirlik yaklaşımını tabana yayıyoruz. Gelecekte sağladığımız bu uyum ve değişime hızlı adaptasyon sürecimiz rekabet gücümüzü doğrudan belirleyecek.

► **“DİJİTALLEŞME TÜM SEKTÖRÜN GÜNDEMİNDE OLMALI”**

- Dijitalleşme üretim verimliliğini ve hızını artırmada ne düzeyde kullanılıyor? KOBİ’lerin bu dönüşüme uyumunda en büyük engeller neler?

- Dijitalleşme, tekstil sektörünün verimlilik analizi ve süreç takibi anlamında büyük katkı sağlıyor. Ancak



bu dönüşümde KOBİ’lerin geride kalma riski var. Yüksek yatırım maliyetleri, teknik bilgi eksikliği ve dijital altyapıdaki yetersizlikler dönüşümün önündeki en büyük engeller. Özellikle otomasyon, yapay zekâ ve veri analizine yatırım yapılması gerekiyor. Devlet destekli dijital dönüşüm teşvikleriyle KOBİ’lerin rekabet gücü artırılabilir. Dijitalleşme sadece büyük firmaların değil tüm sektörün gündeminde olmalı.

► **“KÜRESEL FİRMALAR TÜRKİYE’DE ALIM OFİSİ AÇMALI”**

- Türkiye, “ucuz işçilik” yerine “yüksek katma değerli, teknolojik, sürdürülebilir ürünler” vurgusuna ne ölçüde geçebildi? Markalaşma ve tasarım odaklı üretimde ilerleme nasıl? Türk Tekstili” markasını dünyada daha güçlü konumlandırmak için atılması gereken en önemli adım sizce nedir?

- Sürdürülebilirlik, tasarım ve teknoloji odaklı üretim bizim çıkış yolumuz. Ancak bu dönüşümde henüz yolun başındayız. Markalaşmada ciddi eksiklerimiz var. Katma değerli ürünlerin ihracat içindeki payını artırmalıyız. İTHİB Futuretex İstanbul Yarışması gibi projelerle genç tasarımcılarımızı destekliyoruz. Markalaşma, sektörü →





“Markalaşmada ciddi eksiklerimiz var. Katma değerli ürünlerin ihracat içindeki payını artırmalıyız. İTHİB Futuretex İstanbul Yarışması gibi projelerle genç tasarımcılarımızı destekliyoruz. Markalaşma, sektörü dış rekabette öne çıkaracak tek gerçekçi seçenek.”

dış rekabette öne çıkaracak tek gerçekçi seçenek. Tasarıma yatırım yapan firmaların başarısı, bu alandaki potansiyeli net biçimde ortaya koyuyor. Bu çerçevede uzun vadede en önemli önceliğimiz markalaşmaya daha fazla yatırım olacak. Markalarla iş birliktelikleri, marka satın alma, uluslararası tekstil işletmeleriyle ortaklıklara gidilmesi katma değerimizi artıracak ve üretim maliyetlerine ilişkin girdiğimiz bu darboğazdan firmalarımız kurtulmuş olacaktır. Örneğin küresel markaların Türkiye’de alım ofisi açmalarına yönelik destek mekanizması kurgulanmalıdır.

Türk tekstil ve konfeksiyon ihracatında alıcılar büyük ölçüde global markalardır. Türkiye’de bir küresel marka, en az 250 milyon dolar tutarında bir alım garantisi ile ofis açmakta; söz konusu ofislerin en büyük faydası tedarik zincirinde Türkiye’nin konumunu güçlendirmek olmaktadır. Bununla birlikte Türkiye Varlık Fonunun küresel marka alması sağlanmalıdır. Küresel ölçekte varlık fonlarının büyük markaları satın aldıkları bilinmektedir. Küresel ölçekte yaşanan durgunluğun da etkisiyle satışa çıkarılan küresel giyim markalarının satın alınması, satın alınacak küresel markanın en büyük tedarikçisinin ise Türk tekstil ve hazır giyim sektörleri olması sağlanmalıdır. Alınacak marka; Türk tekstil ve hazır giyim sektörlerinin üretimini, ihracatını ve istihdamını artıracak, markalı ihracat teşvik edilerek katma değerli ihracat gerçekleştirilebilecektir.

► “GELECEĞİN MESLEĞİ TEKSTİL MÜHENDİSLİĞİ”

- Nitelikli işgücü bulma ve gençlerin sektöre ilgisizliği sorunu nasıl aşılabılır? Mesleki eğitim ve sektör imajı için ne yapılmalı?



- Teknolojik gelişmelere ve trendlere uyum sağlayabilme kabiliyeti çok yüksek olan Türk Tekstil ve hazır giyim sektörlerini daha ileriye taşımak için nitelikli mühendislere ihtiyaç her geçen gün artıyor. Ekonomiyi; mühendislikle, estetikle, tasarımla ve modayla birleştiren Tekstil Mühendisliği üretim süreçlerini ve teknolojilerini kapsayan çok disiplinli bir mühendislik dalı olarak her alanda karşımıza çıkıyor. Savunma sanayisinden medikale, inşaattan nanoteknolojiye, elektronikten otomotiv sektörüne kadar pek çok alanda üretim ve tedarik süreçlerinde çalışma imkânı sunuyor. Türkiye ekonomisinin lokomotifi olan sektörde, 81 ilin tamamında faaliyet gösteren fabrika ve üretim tesisleri bulunuyor. Tekstil mühendisliği gerek ülkemizde gerekse dünyada uzun vadede sağladığı olanaklarla geleceğin meslekleri arasında yer alıyor. Nitelikli personel ihtiyacını karşılayabilecek iş garantili burs projemiz olan Tercihim Tekstil Mühendisliği projemiz gibi projelerin sayısı ve niteliği artırılmalı. Özellikle tekstil ve hazır giyim sektörlerinin ara personel ihtiyacı da her geçen gün artıyor.

► “SANAYİYİ GENÇLERİMİZ İÇİN CAZİP KILMALIYIZ”

Ara eleman olabilecek personel daha çok hizmet sektöründe çalışmayı tercih ediyor. Bu konu maalesef imalat sanayimizin tüm üretim kollarında aynı şekilde karşımıza çıkıyor. İmalatın, sanayiinin, üretmenin değeri; gençlerimizin sanayide bir altın bileziğe sahip olması paha biçilemez. Gençlerimizin sanayide istihdamına yönelik yeni çalışma başlıkları belirlenmelidir. Bu çerçevede tekstil ve hazır giyim gibi emek yoğun sektörlerin istihdam potansiyeli olan il ve ilçelere kaydırılması amacıyla Anadolu’ya taşınmasını sağlayacak bölgesel asgari

ücret mekanizmasının devreye alınması gerekmektedir. Sanayi sektörü ile ilgili meslek liselerinden mezun kardeşlerimizin, sanayide kesintisiz çalışması halinde, 5 yıl boyunca asgari ücretleri üzerinden herhangi bir kesinti yapılmaması da beklentilerimiz arasında. Söz konusu düzenlemeyle hem işveren maliyeti azalacak hem de imalat sanayiinde istihdam teşvik edilmiş olacaktır. Sosyal yardımlar – işsizlik yardımları özellikle genç nüfusta kullandırılırken çok daha seçici davranılmalıdır.



▶ “STA’LAR SORUN YARATIYOR”

- Sektörün önümüzdeki 5 yıl için en acil çözülmesi gereken öncelikleri sizce nedir?

- Tekstil sektörü, hazır giyim sektörü ile Türkiye ekonomisine en fazla dış ticaret fazlası sağlayan sektörlerin başında gelmektedir. Tekstil sektörü, Türkiye ekonomisinin en stratejik sektörlerinden biri olarak ithalatta haksız rekabete karşı korunmaktadır. Ancak Uzakdoğu Asya ülkelerinden dumpingli olarak ya da menşe sapması ile yapılan ithalat, üretim dengelerini olumsuz etkilemekte ve sektörün kapasitesini atıl bırakmaktadır. Ayrıca Gümrük Birliği ve yürürlükte bulunan STA’lar üzerinden gerçekleştirilen ticaret sapmaları bir taraftan da devletimizi vergi kaybına uğratmaktadır. Bu çerçevede Güney Kore ve Malezya başta olmak üzere ülkemizin sahip olduğu STA’ların bazıları, sektörümüzün dezavantajını ortaya koyan en önemli örnekler olarak öne çıkmaktadır.

Öte yandan yerli üretimi ithalat kaynaklı haksız rekabetten korumak için alınan ticaret politikası önlemleri, Dahilde İşleme Rejimi (DİR) uygulamalarıyla etkisiz hale getirilmektedir. İhracat koşulu beyanıyla ülkeye giren ürünlerin iç pazarda satıldığı, ihraç edilen ürünlerde farklı kalite ve değerlere sahip emsal ürünler kullanıldığına dair şikayetler her geçen gün artmaktadır. Özellikle cari açığa mücadele eden ülkemizin, hazır giyim sektörü ile birlikte son 12 yıllık dönemde 175 Milyar \$ dış ticaret fazlası veren tekstil sektörünün üretim alt yapısını iyi değerlendirmesi gerekmektedir. Bu kapsamda haksız ithalat artışına karşı Ticaret Bakanlığımız ile sürekli koordineli halde



çalışan tekstil sektörünü, haksız rekabete karşı koruyacak ilave önlem mekanizmalarının devreye alınması en önemli beklentiler arasında yer almaktadır.

▶ “MENŞE SAPMASINA KARŞI ÖNLEM ALINMALI”

Korumacılık eğilimlerinin bir süre daha devam edeceği göz önüne aldığımızda, menşe sapması konusunun dış ticaret politikalarımız açısından çok daha fazla önem kazandığını aşikardır. Bu kapsamda Gümrük Birliği’nin modernizasyonu ve menşe şartlarının ağırlaştırılması alınması gereken öncelikli önlemler olarak değerlendirilmektedir. Bu çerçevede mevcut STA’ların Fas ve Tunus’un sektörümüze uyguladığı gibi yeniden gözden geçirilmesinin ve gelişmiş ülkelerle STA yapılmasının yerinde olacağı değerlendirilmektedir. Özellikle Vietnam, Tayland, Endonezya ve Hindistan gibi Türkiye’nin tekstil sektöründeki önemli rakipleri konumundaki ülkelerle yapılması planlanan STA’larda tekstil sektörü kapsam dışında bırakılmalıdır. Bu kapsamda sektörümüzün talebi, gelişmiş ülkelerle STA yapılmasıdır. Aksi durumda; entegre üretim gücüne sahip olan tekstil sektöründe taviz verilmesi durumunda; Türk tekstil sektörü üretim – istihdam ve yatırımlarının sekteye uğrayacaktır.

▶ “AYAĞA KALKMAMIZ İÇİN 3 TEMEL KOŞUL”

- Tekstil, konfeksiyon ve hazır giyim sektörlerin güçlü biçimde ayağa kalkması için ne gibi koşulların oluşması gerekiyor?

- Sektörün yeniden güçlü bir şekilde ayağa kalkması için üç temel koşulun sağlanması gerekiyor: Sürdürülebilir maliyet yapısı, markalaşma odaklı ihracat ve nitelikli iş gücü arzı. Üretim maliyetlerinin kontrol altına alınması, enerji ve istihdam desteklerinin sürmesi şart. Aynı zamanda, Ar-Ge ve tasarıma dayalı üretimin teşvik edilmesi gerekiyor. Eğitim altyapısı ile sanayi arasında köprü kurarak gençleri sektöre çekmeliyiz. Bu adımlar sektörümüzü yeniden küresel rekabette ön sıralara taşıyacaktır. ●



VAHAP MUNYAR

*Nasıl Bir Ekonomi Gazetesi Genel Koordinatörü
Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Başkanı*

Bu kriz elbet bitecek İnsan kaynağı değerimi Kaybetmek istemiyorum

2020 yılının Mart ayının ikinci haftasında dünyayı saran COVID-19 pandemisinin Türkiye'yi de sardığı günlerdi... Bir süre sonra başta hizmet sektörü olmak üzere bir çok şirket faaliyetini durdurmak zorunda kalmış, herkes hükümetin aldığı kararla eve kapanmak zorunda kalmıştı.

Türkiye'deki hemen tüm şirketler gibi Pegasus da iki ay kapanmıştı. Pegasus'un o günlerdeki CEO'su Mehmet Tefik Nane, bir hafta evde kalmış, ikinci hafta ilgili kurumlardan özel izin alıp, haftanın 4 günü ofise gitmeye başlamıştı.

Mehmet Nane, personelle sıcak ilişkiyi sürdürmek için ofiste cep telefonu ile kısa videolar çekip onlara mesajlar gönderdi:

- Siz burada değilsiniz ama şirkette birileri var. Sizin için ve sizi burada bekliyor...

Nane, bu videoları hemen her gün göndermeyi sürdürdü, personeli, çalışma arkadaşlarını şirketteki gelişmelerle ilgili bilgilendirdi.

Aldıkları tüm önlemler karşılığını vermişti. 2020 yılı Haziran ayı başında yavaş yavaş uçuşlar başlayıp, havalimanları adım adım açılıyordu. Nane, şirketin bilançosunu dikkatlice gözden geçirdi:

- Bizi bir süre daha rahatça idare ettirebilecek nakdimiz var.

Nane'nin işi personel konusunda da rahattı:

- Çok şükür tek bir çalışanımızı bile işten çıkarmadan



Mehmet Tefik Nane

bu süreci yönettik...

Nane böyle düşünürken yönetim kurulu toplantılarından birinde yabancı yönetim kurulu üyesi personel konusunu açtı:

- Neden çalışan sayımızı azaltmaya çalışmak için yasağın kaldırılması talebiyle Bakanlık ile konuşmuyorsunuz?

Söz konusu yönetim kurulu üyesi sürekli yurt dışındaki havayolu şirketlerinde örnekler verip, Nane'ye yükleniyordu:

- Tüm dünyada havayolu şirketleri eleman çıkarıyor her nedense biz yapmıyoruz.

Mehmet Nane sinirlendi. Ancak, kontrolsüz bir çıkış yapmamak için Pegasus Yönetim Kurulu Başkanı Ali Sabancı'ya baktı. Sabancı, Nane'nin sinirlendiğini anladı, yine de yabancı yönetim kurulu üyesinin sözünü tamamlamasını bekledi.

Sonra Nane'ye "Söz sırası sende" dercesine baktı.

Nane, söze şöyle girdi:

- Yönetim kurulu olarak siz benden maliyetleri kısmamı istiyorsunuz değil mi? Ben de bunu yapıyorum.

Personel çıkarılması için bastıran yabancı yönetim kurulu üyesine döndü:

- Dünyayı bilmem, bu Mehmet's version, Mehmet's way (Mehmet'in yöntemi).

Şu soruyu ortaya attı:

- Neden mi farklı yöntem uyguluyoruz?

Anlatmaya koyuldu:

- Pilot, teknisyen ve hostes, yetiştirmesi en zor değerlerimizden. Havaalanlarında çalışanlarımızın sadece güvenlik taraması ve eğitimi aylar sürüyor. Bu kriz elbet bitecek.

Noktayı şöyle koydu:

- Tasarruf yapıyor olsak da ben bu değerlerimizi kaybetmek istemiyorum. İşte bu nedenle işten çıkarmaya karşıyım.

Başta Ali Sabancı olmak üzere yönetim kurulu Nane'nin görüşünü destekledi...

Pegasus'ta pandemi sırasında personel çıkarılması konusunda ısrarlı olan yabancı yönetim kurulu üyesi, iki yıl sonra ayrıldı.

Aradan zaman geçti, bir gün Nane'nin telefonu çaldı. Arayan o eski yönetim kurulu üyesiydi:

- İşten çıkarmalar konusunda seni çok zorlamıştım ama haklı çıktın. Bak pandemi bitti. İşten çıkarma yapan şirketler çalışan eksikliğinden dolayı ciddi sıkıntılar çekiyor. Pegasus'un başarılı şekilde faaliyetlerini sürdürdüğünü görüyorum. Tebrik ederim seni.

Mehmet Nane'nin ders gibi "krizde yönetim" öyküsünü Hümanist'ten yayınlanan, editörlüğünü Ülgen Özmen Kuru'nun yaptığı "Size Anlatcağlarım Var" kitabında okudum...

Kitapta ders çıkarılacak çok sayıda vaka öyküsü yer alıyor...

40 bin liralık çilek sattı 60 bin lira zarar etti

MEHMET Tefvik Nane, Carrefoursa'da Genel Müdürlük görevinin ikinci yılının Nisan ayında sebze-meyve bölümünün rakamlara bakarken bir gariplik dikkatini çekti:

- 40 bin liralık çilek satıldı, 60 bin lira zarar edildi...

Mehmet Nane, zararı görünce şöyle düşündü:

- Nisan, Türkiye'de çilek ayıdır. Çilek satmasak 20 bin lira kâr edecektik ama o zaman da müşterinin talebini karşılayamayacaktık.

Durumu iyice anlamak için ekibi soru yağmuruna tuttu, ikna olmadı:

- Vallahi anlamıyorum. Kalkın mağazaya gidip orada bakalım...

Maltepe'deki genel müdürlük binasının altındaki hipermarkete gidip, çilek bölümüne baktılar. Çileğin bulunduğu tezgahı görünce görmez konuyu anladılar:

- Kasayla gelen çilekler, el arabası gibi büyük bir tezgahın üstüne dökülerek satılıyordu.

Nane, sunumun güzel olduğunu belirtti:

- Arkadaşlar, tamam sunum güzel ama bir sorun var. Müşteri ürünü plastik kürekle alıp torbalara dolduruyor. İşte sorun burada.

Çileğin hassas bir meyve olduğunun altını çizdi:

- Çileği buradan almak için pamuktan yapılmış bir kürek bile kullansanız, küreğin ağzının, yanlarının değdiği noktadakilere ezilir.

Tezgahı bir kez daha işaret etti:

- Bizim tezgahlarda ezilen, yara alan çilekler iki saat içinde pürsüyor. Çalışan arkadaşlarımız da mecburen bunları ayıklıyor.

Çileğin fiyatının ilk çıktığı günlerde daha yüksek olduğunu anımsattı:

- Biz böyle bir dönemde epey çilek atıyoruz.

Çözüm hemen bulundu:

- Çilek tedarikçilerinden ürünü bir-iki kiloluk paketler halinde almaya karar verdik.

O anda Harvard Business School'da gördüğü eğitime uzandı:

- Harvard'da bu işin teorisini öğrenmiştik. Japonların "Genbutsu Gemba" doktrini, "Sorunu yerinde gör, yerinde çöz" anlamına geliyordu. Biz de çilek sorununu çözmek için onu yaptık...

Dedim ya, Mehmet Tefvik Nane'nin "Size Anlatcağlarım Var" kitabında dersler çıkarılacak çok sayıda vaka bulunuyor...



Türkiye ve İtalya hedef büyüttüler Akdenizlilerin büyük ekonomik işbirliği

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, “Türk Hava Yollarımız İtalya’nın 9 şehrini İstanbul’a bağlıyor. Ticaret, yatırım ve ulaşım imkanlarının barındırdığı bu muazzam potansiyel, bizleri büyük ve iddialı hedefler belirlemeye teşvik ediyor. Bu düşünceyle sayın Meloni ile yeni ticaret hacmi hedefimizi 40 milyar dolar olarak tespit ettik.” dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, İtalya Başbakanı Giorgia Meloni ile bir araya gelmekten büyük bir memnuniyet duyduğunu dile getirdi, şahsına ve heyetine gösterdikleri misafirperverlik için teşekkür etti. Erdoğan, iki önemli NATO müttefiki ve stratejik ortak olarak, ilkinin 2008’de gerçekleştirdikleri zirveden bu yana aralarındaki münasebetlerin her geçen gün daha ileriye gittiğini vurguladı.

İtalya Başbakanı Giorgia Meloni, İtalya ve Türkiye arasındaki ticaret hacmini orta vadede 40 milyar dolara çıkarmayı hedeflediklerini söyledi. Meloni, Türkiye ve İtalya arasında iş birliklerinin kritik hammadde, uzay - havacılık, savunma ve ilaç sektörü gibi stratejik alanlarda da büyümeye devam ettiğini belirtti.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu – DEİK tarafından düzenlenen İtalya - Türkiye İş Forumu, T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, İtalya Başbakanı Giorgia Meloni’nin katılımıyla T.C. Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer Bolat, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, İtalya Cumhuriyeti İşletmeler ve Made in Italy Bakanı Adolfo Urso, DEİK Başkanı Nail Olpak, DEİK/Türkiye - İtalya İş Konseyi Başkanı Lale Cander ve İtalyan Ticaret Ajansı (ITA) Başkanı Matteo Zoppas ve iki ülkeden 400’den fazla iş insanının katılımıyla 29 Nisan 2025 tarihinde İtalya’nın başkenti Roma’da gerçekleştirildi.



Cumhurbaşkanı
Recep Tayyip Erdoğan

İtalya Başbakanı
Giorgia Meloni

İş Forumunda, DEİK ile Confindustria Assafrica & Mediterraneo arasında iş birliği anlaşması imzalandı.

► TİCARET HACMİMİZ 32 MİLYAR DOLARI AŞTI

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, “Batı ile doğuyu, kuzey ile güneyi birbirine bağlayan coğrafi konumumuzun gereği olarak bölgemizde ve dünyada etkili iktisadi ve ticari ortaklıklar kurmaya büyük önem atfediyoruz” dedi. İtalya özelinde bakıldığında, tüm

küresel sınamalara rağmen ikili ticaretin Covid - 19 salgınından bu yana sürekli artış eğiliminde olduğunu gördüklerini ifade eden Erdoğan, Türkiye ile İtalya arasında 2020 yılında 17,3 milyar dolar seviyesinde olan ticaret hacminin 2024’te neredeyse ikiye



katlanarak 32 milyar doları aştığını aktararak, “Bugün Türkiye’deki İtalyan sermayesi dolaylı yollardan gelenlerle birlikte 5 milyar dolara, İtalya’daki Türk sermayesi ise son yıllarda önemli atılım göstererek 1 milyar dolara yaklaştı. Türk firmaları nasıl İtalya’yı Avrupa pazarına açılan bir kapı olarak görüyorsa, biz isteriz ki İtalyan firmaları da Türkiye’yi Asya’ya, Orta Doğu’ya ve Afrika’ya açılan bir kapı olarak değerlendirsiner. İstanbul’dan sadece birkaç saatlik uçuş mesafesinde 2 milyar nüfusa erişilebiliyor. Türk Hava Yollarımız da İtalya’nın 9 şehrini İstanbul’a bağlıyor. Ticaret, yatırım ve ulaşım imkanlarının barındırdığı bu muazzam potansiyel, bizleri büyük ve iddialı hedefler belirlemeye teşvik ediyor. Bu düşünceyle bugünkü zirvede Sayın Meloni ile yeni ticaret hacmi hedefimizi 40 milyar dolar olarak tespit ettik. İş çevrelerimizin bugünkü görüşmeleri ve kuracakları yeni ortaklıklar kısa sürede yeni ticaret hedefimize ulaşılmasına katkı sağlayacaktır. Tabii karşılıklı yatırımların artırılması da bir diğer öncelikli hedefimiz olmayı sürdürüyor” dedi.



ekonomik, ticari ve endüstriyel boyutun, İtalya ile Türkiye arasındaki stratejik ilişkinin temel bir parçası olduğuna inanıyoruz. İki ülke olarak, Akdeniz - Avrupa bağlamında müttefik ve dostuz” dedi.

► “STRATEJİK İŞBİRLİKLERİNİ BÜYÜTECEĞİZ”

İtalyan firmaların Türkiye’nin altyapı gelişimine önemli katkılarda bulunduğunu aktaran Meloni, son hükümetlerarası zirvede Türkiye ve İtalya tarafından belirlenen 30 milyar avroluk hedefin 5 yıl öncesinden gerçekleşmesinin kendilerini teşvik ettiğini ve bugün ticaret hacmini orta vadede 40 milyar dolara çıkarmayı hedeflediklerini söyledi. Türkiye ve İtalya arasında iş birliklerinin kritik hammadde, uzay - havacılık, savunma ve ilaç sektörü gibi stratejik alanlarda da büyümeye devam ettiğini belirten Meloni, “Ülkelerimiz halihazırda temel sektörlerde sağlam bir ekonomik ve sanayi iş birliği tabanına sahiptir. Amacımız, yapay zeka, kritik malzemeler, enerji geçişi, ileri teknolojiler ve uzay araştırmaları gibi günümüzün ve geleceğin en stratejik alanlarına doğru iş birliğimizi geliştirmektir. Cumhurbaşkanı Erdoğan’a ve heyetine, bu önemli ziyaretleri ve bugün imzaladığımız birçok anlaşma için bir kez daha teşekkür etmek istiyorum. Bu anlaşmalar, önemli bir ortakla, Akdeniz bölgesinde ve Atlantik İttifakı’nda bir müttefikle iş birliğimizi derinleştirme imkanı sunuyor. Bugünü asla bir varış noktası olarak değil, her zaman olduğu gibi yeni bir başlangıç noktası olarak değerlendiriyorum” dedi.

► “YENİ YATIRIMCILAR BEKLİYORUZ”

Türkiye’de mevcut 1500 İtalyan şirketine ilave olarak daha fazla yatırımcıyı görmek istediklerini dile getiren Erdoğan, “Bilhassa Avrupa’da güvenlik ve savunma sektöründeki beklenen genişlemeden payımızı almak için ortak çalışmalarımızı artırmamızın menfaatimize olacağı kanaatindeyiz. Yeşil enerji, dijital teknolojiler, akıllı şehirler ve uzay gibi alanlarda stratejik ortaklıklar geliştirilmesi gerekiyor. Hükümetler olarak ticaret ve yatırım ilişkilerimizin daha yüksek seviyelere ulaşması amacıyla firmalarımızı desteklemeye devam edeceğiz. Ancak sizler de takdir edersiniz ki ekonomik iş birliği, salt hükümetlerin çabasıyla gelişmez. İş dünyamızın bu noktada elini taşın altına koyması lazım. İş birliğini gerçek anlamda geliştirecek olanlar öncelikle sizlersiniz” dedi.

► MELONİ: ÜLKELERİMİZ SAĞLAM BİR İŞBİRLİĞİ TABANINA SAHİP

İtalya Başbakanı Giorgia Meloni, Türkiye’de yaklaşık 400’den fazla İtalyan şirketinin faaliyet gösterdiğini ve bu şirketlerin yaklaşık 30 bin kişiye istihdam sağladığını, toplamda yaklaşık 18,5 milyar avro ciro ürettiklerini söyledi. İş forumuna son derece kalabalık ve nitelikli bir katılım olduğunu belirten Meloni, “Cumhurbaşkanı Erdoğan ile burada olmayı, bu iş forumunun çalışmalarını selamlamayı özellikle istedik. Çünkü

► OLPAK: TÜRKİYE’DE 1500’DEN ÇOK İTALYAN FİRMASI VAR

DEİK Başkanı Nail Olpak ise, otomotiv, gıda, altyapı, enerji, imalat ve finans gibi sektörlerde 1.500’ün üzerinde İtalyan sermayeli firmanın Türkiye’de faaliyet gösterdiğini belirterek, “Son 20 yılda ülkemizdeki yatırımları 5 milyar doları, yıllık ikili ticaretimiz de 32 milyar doları aştı. Küresel ticaret savaşlarının ve ticaretteki belirsizliğin →

arttığı bu günlerde, iki ülke ekonomisinin daha fazla entegre olmaları için daha çok çalışmamız gerekiyor” dedi.

Gümrük Birliği'nin güncellenmesi için İtalya'nın önemli destek verdiğini belirten Olpak sözlerini şöyle sürdürdü: “Gümrük Birliği konusunun hızla sonuçlanmasını bekliyoruz. Türkiye'nin müteahhitlik ve BOT tecrübesini, İtalyan dostlarımızla Orta Asya, Afrika ve Balkanlar öncelikli olarak, 3. ülkelerde, daha fazla ortak projede aktifleştirmeyi arzu ediyoruz. Türk Eximbank ve SACE arasında bugün imzalanacak MoU'nun da daha fazla ortak proje yapılmasına imkan tanıyacağına inanıyorum. DEİK olarak da, karşı kanadımız Confindustria'nın alt birimi Confindustria Assafrica&Mediterraneo ile 3. ülkelerde iş birliği anlaşması imzalayacağız. Batı Avrupa ile Çin arasındaki en büyük yatırım, üretim ve teknoloji üssü olan Türkiye, 600 milyar doların üstünde dış ticaret hacmine sahip. Enerjiden sanayiye, tarımdan alt yapı yatırımlarına, havacılıktan savunmaya kadar her alanda önemli yatırım imkanımız var. İtalyan iş dünyasını bu imkanlarımızdan daha fazla yararlanmak için ülkemizdeki yatırım ve ortaklıklarını artırmaya davet ediyorum.”

► CANDER: ŞİMDİ CESUR ADIMLAR ATMA ZAMANI

DEİK/Türkiye - İtalya İş Konseyi Başkanı Lale Cander, “Türkiye ve İtalya, köklü geçmişlerinden aldıkları güçle, bugün geleceği birlikte inşa etme kapasitesine sahiptir. Sanayiden inovasyona, markalaşmadan üçüncü



ülkelerde ortak projelere uzanan bu yol, iş dünyamıza büyük sorumluluklar ve heyecan verici fırsatlar sunuyor. Şimdi, cesur adımlar atma, ortak başarı hikâyeleri yazma zamanı olduğu kanaatindeyim. Birlikte üretebilir, birlikte büyüyebilir ve dünyada kalıcı izler bırakabiliriz. Türkiye'nin katma değerli üretimdeki yükselişi, İtalya ile ekonomik ve ticari iş birliğimizi daha da derinleştirmek için güçlü bir zemin oluşturmaktadır. İki ülke, özellikle savunma sanayisi ve ileri teknoloji alanlarında büyük bir tamamlayıcılığa sahiptir. Üçüncü ülkelerde ortak projeler geliştirme potansiyelimiz ise dikkat çekicidir. Türkiye ve İtalya'nın güçlerini birleştirmesi, bölgesel ve küresel ölçekte önemli fırsatlar yaratacaktır. Türkiye - İtalya arasındaki derinleşen iş birliği, her iki ülkenin güçlü sanayi altyapılarını ve yenilikçi üretim kapasitelerini birleştirerek, küresel ticaretin bu zorlu döneminde daha güçlü bir dayanıklılık sağlayabilir. Ortaklıklarımızı güçlendirmek, sadece ticaretimizi artırmakla kalmaz, aynı zamanda uzun vadeli ve güvenilir bir iş birliği ortamı yaratmak adına kritik bir adım olur. Belirsizliğin ve değişimin yüksek olduğu bu dönemde, güvenilir ve stratejik ortaklıkların geleceği şekillendirecek en önemli faktörlerden biri olacağına inanıyoruz” diye konuştu.

İş forumunda ayrıca, “ICE - Invest in Türkiye”, “SIMEST - Invest in Türkiye” “CDP - TSKB”, “CDP - TKYB”, “CDP - TÜRK EXIMBANK”, “TIM SPARKLE - TURKCELL”, “ASSAFRICA - DEİK”, “SACE - Kalyon Group”, “SACE - Limak”, “SACE - TÜRK EXIMBANK”, “SACE - Yapı Merkezi”, “SACE/FINGEN/JPMORGAN - Kalyon”, “SACE - Arçelik”, “LEONARDO - Baykar” ve “CONFAPI - MÜSİAD” arasında iş birliği anlaşması imzalandı.



DEİK Başkanı
Nail Olpak

İKİ ÜLKE ARASINDA İMZALANAN ANLAŞMALAR

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile İtalya Başbakanı Meloni'nin başkanlığında yapılan Türkiye-İtalya Dördüncü Hükümetlerarası Zirvesi'nin ardından iki ülke arasındaki anlaşmalara imza atıldı.

■ Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı ile İtalya Cumhuriyeti Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı arasında İkili Ticaret İlişkilerinin Geliştirilmesine Dair Ortak Bakanlık Açıklaması'nı, Ticaret Bakanı Ömer Bolat ile İtalya Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakan Yardımcısı Edmondo Cirelli imzaladı.

■ Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile İtalya Cumhuriyeti İşletmeler ve Made in Italy Bakanlığı arasında Bilim, Teknoloji, Yenilik, Sanayi ve Yatırım Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptı, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır ile İtalya İşletmeler ve Made in Italy Bakanı Adolfo Urso tarafından imzalandı.

■ Türkiye Uzay Ajansı ile İtalya Uzay Ajansı arasında Barışçıl Amaçlı Uzay Faaliyetlerinde İşbirliği Yapılmasına Dair Mutabakat Zaptı'na Bakanlar Kacır ve Urso imza attı.

■ Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı ile İtalya Kültür Bakanlığı arasında Kültürel Varlıklarının Yasa Dışı Ticareti ile Mücadele Hakkında Mutabakat Zaptı'nı, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ile İtalya Kültür Bakanı Alessandro Giuli imzaladı.

■ Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü ile İtalya Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı Kültürel Mirasın Geliştirilmesi Dairesi Arasında Müzeler Arası İşbirliği ve Arkeolojik Mirasın Tanıtımı Hakkında Mutabakat Zaptı da Kültür ve Turizm Bakanı Ersoy ile İtalya Kültür Bakanı Giuli tarafından imzalandı.

■ Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı ile İtalya Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı Arşivler Genel Müdürlüğü Arasında İşbirliği Mutabakat Zaptı'nı Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri



Başkanı Muhammet Ahmet Tokdemir ile İtalya Kültür Bakanı Giuli imzaladı.

■ Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanlığı ile İtalya Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Başkanlığı Spor Dairesi ve Gençlik Politikaları ve Evrensel Kamu Hizmeti Dairesi Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı'na Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak ile İtalya Spor ve Gençlik Bakanı Andrea Abodi imza attı.

■ Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile İtalya Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Başkanlığı Engelliler Bakanı Arasında Sosyal Hizmetler Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş ile İtalya Engelliler Bakanı Alessandra Locatelli tarafından imzalandı.

■ Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile İtalya Cumhuriyeti Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı Arasında Uluslararası Ulaştırma Koridorlarının Kullanımı Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı'na, Ticaret Bakan Yardımcısı Mustafa Tuzcu ile İtalya Ulaştırma Bakan Yardımcısı Edoardo Rixi imza attı.

■ Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile İtalya Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Arasında Sosyal Hizmetler Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı'nı Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Göktaş ile İtalya'nın Ankara Büyükelçisi Giorgio Marrapodi imzaladı.

■ Türkiye'nin önde gelen insansız hava araçları üreticisi Baykar ile Avrupa'nın en büyük savunma firmalarından İtalyan havacılık ve savunma sanayi firması Leonardo arasındaki ön protokol, Baykar Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Bayraktar ile Leonardo CEO'su Roberto Cingolani tarafından imzalandı.





İŞYERİ YÖNETİMİNDE “GENERAL SENDROMU”

Dr. AHMET TEMİROĞLU

*Taha Grubu-Özen Mensucat Yönetim Kurulu Başkanı
temiroglu@ozenmensucat.com*

Bildiğiniz gibi son yıllarda işletme yönetiminde, kurumsallaşma, dijitalleşme, otomasyon, yapay zeka gibi süreçlerden çokça söz eder olduk. Günümüz çağdaş yönetim yaklaşımıyla baktığımızda, gerçekten bu süreçler ve uygulamaların “olmazsa olmaz”, yararlı şeyler olduğunu artık herkes kabul ediyor. Ancak bu uygulamaların zaman zaman işletmelerde kötü yan etkileri de olabilir.

Bu yazıda bu yan etkilerden birini ele alacağız.

“GENERAL SENDROMU”

Kurumsallaşmasını gerçekleştirmiş, otomasyon ve dijitalleşme konusunda çağımızın gerekli bütün imkanlarına sahip olmuş işletmelerde, bir çok süreçlere kurulmuş olan bu sistemler hakim olabiliyor. Sistemlerin hakim olduğu bu işletmelerde stratejik konularda, önemli finansal kararlarda ya da üretimin önemli aşamalarında kolay kolay hata da yapılmıyor.

Ancak zaman zaman en olmadık yerlerde, en basit süreçlerde ya da önemsiz gibi görülen en küçük işlerde pek çok hata da gözden kaçabiliyor. Bu hatalar ufak da olsalar, müşterinin memnuniyetsizliğini, çalışanların motivasyonunu olumsuz yönde etkileyebilir, hatta



doğrudan veya dolaylı olarak olumsuz finansal sonuçlara da neden olabiliyor.

Müşteri memnuniyetsiz, çalışanlar şikâyetçi, yöneticiler ise şaşkın, “Biz bu kadar iyi sistemler kurduk, hâlâ neden, nasıl oluyor da bu tür hatalar yaşanıyor?” diye düşünebiliyorlar.

İşte bu yazımda bu nedenlerin en önemlilerinden birini “General Sendromu” adını verdiğim bir metaforla açıklamaya çalışacağım:

Nedir Bu General Sendromu?

Askeri kışlaları erkekler daha iyi bilir diyeceğim, ama şimdi artık hatırı sayılır miktarda kadın askerlerimiz de var. Böyle bir kışlayı düşünelim. Bu kışlada bin adet er olsun. Başlarında da 30 adet general olsun. Bu 30 generalin dışında albaylar, yüzbaşılar, astsubaylar, çavuşlar, onbaşılar olmasın. Böyle bir askeri birlikte, konuyu daha kolay anlatmak için askeri teknik işleri bir tarafa bırakarak, o kışladaki normal günlük yaşamı, yani temizlik, yemek, eğitim, nöbet, izin gibi basit iş süreçlerini ele alalım.

Bilindiği gibi askeri birliklerde bu basit süreçlerin yürütülmesini erbaş denilen onbaşılar, çavuşlar, ve astsubaylar sağlarlar. Hiçbir zaman bir general,





örneğin bir nöbet çizelgesi hazırlamaz, o hafta izne çıkan erlerin listesini belirlemez ya da o gün ne yemek yapılacağını belirlemez. Elbetteki generaller zaman zaman bu iş süreçlerinin sonuçlarını kontrol eder ve hesap sorarlar ancak bu işler yapılırken iş süreçlerinin içerisinde bulunarak erlerin bu işleri doğru yapmasını sağlamak için çaba sarf etmezler. Çünkü onlar generaldirler ve onların çok daha önemli ve çok daha büyük işleri vardır. Onlar bu büyük işlerle meşguldürler. Ancak zaman zaman, vakit buldukça veya herhangi bir program gereğince bu küçük işlerin de sonuçlarını teftiş ederler.

Bu durumda, yani onbaşlıların, çavuşların, astsubayların olmadığı böyle bir askeri birlikte işler nasıl yürür? İşlerin yapıldığı sırada, daha deneyimli, daha bilgili ve konuya daha hakim olan, erlere yol gösteren, onlara destek olan, gerektiğinde işin başında onlara öğreten çavuşlar, onbaşlılar, astsubaylar olmadığı için, erler bütün bu işleri kendi bildikleri kadarıyla, bazen yanlış, bazen doğru bir şekilde yaparlar. Hele bir de acemi erlerin olduğu birliklerde böyle bir senaryoyu düşünürsek bir çok hatalı ve yanlış işlerin yapılması kaçınılmaz olur.

Şimdi tekrar işletmelere dönecek olursak, günümüzde özellikle aşırı kurumsal yapıya sahip, adeta bürokrasinin hakim olduğu işletmelerde de, yapay zeka ve otomasyona



gereğinden fazla güvenerek ustabaşlıların, şeflerin, uzmanların iş başında kontrolü ve eğitimi ihmal ettiği işletmelerde de buna benzer senaryoların zaman zaman gerçekleştiğini görebiliriz.

Bazı iş yerlerinde bu orta kademe yöneticiler bu sistemlere güvenerek işin başında kontrolü ihmal ettikleri gibi bunların bir üstünde olan yöneticiler de zaten bu kontrollerin kendi işleri olmadığını, kendilerinin daha üst düzey yönetici olduklarını düşünürler ve böylelikle bu süreçler sahipsiz kalır. Süreçlerin yürütülmesinde sadece kurumsallık gereği yazılmış olan prosedürler, talimatlar ve teknolojinin getirdiği dijital ve otomasyon sistemleri etkin olur. Üst kademe yöneticiler ve orta kademe yöneticiler bu konforlu alanda, küçük detaylarla, önemsiz ayrıntılarla uğraşmayı gereksiz görürler ve kendilerini adeta "General" gibi hisseder. Halbuki askeri kışlalarda olduğu gibi iş yerlerinde de süreçlerdeki detayları hatta küçük detayları bile takip edecek onbaşlılar ve çavuşlara ihtiyaç vardır.

Bir işyerinde yöneticiler kendilerini general

gibi hisseditip sadece sonuçları ve raporları izleyerek yöneticilik yapıyorlarsa, işlerin detaylarına bakmıyor ve sahada neler olup bittiğini görmüyorlarsa, bu durum gerçekten o iş yeri için ciddi bir sendromdur. İsterseniz ismini "General Sendromu" koyun, isterseniz başka bir şey.

TÜRKİYE’NİN YEŞİL DÖNÜŞÜMÜNDE YENİ BİR PARADİGMA

21. yüzyılın karşı karşıya olduğu en büyük meydan okumalar arasında doğal kaynakların hızla tükenmesi, artan atık miktarı ve iklim değişikliği ilk sıralarda yer almaktadır. Bu sorunlar karşısında, geleneksel doğrusal ekonomi modeli sürdürülebilirliğini yitirmiştir. ‘Kaynakları çıkar, üret, tüket ve at’ yaklaşımı üzerine kurulu bu model, ekosistemleri tahrip eden bir yapıya dönüşmüş durumdadır. Bu bağlamda, döngüsel ekonomi; kaynak verimliliğini esas alan, atık oluşumunu minimize eden ve ekonomik faaliyetleri çevreyle uyumlu hale getiren alternatif bir sistem olarak öne çıkmaktadır.

Döngüsel ekonomi, yalnızca çevreye duyarlı bir modeli değil, aynı zamanda ekonomik sürdürülebilirliği ve toplumsal refahı hedefleyen bütünsel bir yaklaşımdır. Avrupa Komisyonu döngüsel ekonomiyi, “ürünlerin, malzemelerin ve kaynakların değerinin mümkün olduğunca uzun süre ekonomide tutulduğu ve atık oluşumunun asgariye indirildiği” bir sistem olarak tanımlamaktadır. Bu yaklaşım doğrultusunda, ürünlerin tasarımından başlayarak yaşam döngüsü boyunca yeniden kullanımı, onarımı, yenilenmesi, geri dönüşümü ve nihayetinde enerji geri kazanımı gibi adımlar ön plana çıkar. Döngüsel ekonomi stratejileri, malzeme bağımlılığını azaltmanın yanında, yeni iş alanları yaratmakta ve ekolojik ayak izini azaltmaktadır.

► AB MÜZAKERELERİ ÇEVRE MEVZUATINI GELİŞTİRDİ

Türkiye, döngüsel ekonomi prensiplerini uygulamaya yönelik somut adımlarını 2000’li yılların başında atmaya başlamıştır. AB ile müzakere süreci, çevre mevzuatının geliştirilmesini hızlandırmış, özellikle atık yönetimi konusunda uyum çabaları belirginleşmiştir. 2014–2017 arasında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan “Ulusal Geri

Dönüşüm Strateji Belgesi ve Eylem Planı” bu anlamda bir dönüm noktasıdır. 2017 yılında başlatılan “Sıfır Atık Projesi” ise hem kamu hem özel sektörde kaynakların kaynağında ayrıştırılması ve geri dönüşüm uygulama-



Prof. Dr. Esra Yüksel Acı,
Marmara Üniversitesi İktisat
Fakültesi öğretim üyesi.

larını teşvik etmiştir.

► SON ADIM ‘UDESEP’

Bu süreci 2016–2023 yıllarını kapsayan “Ulusal Atık Yönetimi Eylem Planı” ve 2020’de Avrupa Yeşil Mutabakatı’na uyum için Ticaret Bakanlığı öncülüğünde hazırlanan “Yeşil Mutabakat Eylem Planı” izlemiştir. Ayrıca Türkiye’nin Avrupa Birliği destekli “Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Değerlendirilmesi İçin Teknik Destek Projesi (DEEP)” ile teknik kapasitesini artırmaya



yönelik adımlar atılmış, Ulusal Döngüsel Ekonomi Eylem Planı İhtisas Çalışma Grubu'nun katkılarıyla çok paydaşlı bir yönetim modeli oluşturulmuştur. Bugüne kadar olan en önemli son adım ise; 11 Şubat 2025'te tanıtılan "Ulusal Döngüsel Ekonomi Stratejisi ve Eylem Planı (UDESEP)" olmuştur. UDESEP, 6 stratejik hedef, 23 kilit amaç ve 56 eylem aracılığıyla Türkiye'nin doğrusal ekonomiden döngüsel ekonomiye geçişini hedeflemektedir.

► DÖNGÜSELLİK ORANINDA DÜŞÜŞ

Döngüsel ekonominin somut kazanımları yalnızca çevresel değil, aynı zamanda ekonomik ve sosyal düzeyde de hissedilmektedir. Circle Economy Foundation'ın 2025 tarihli Circularity Gap Report'una göre, dünya döngüsellik oranı 2018'deki %9,1 seviyesinden %6,9'a düşmüştür. Bu oran, ekonomiye giren malzemelerin yalnızca %6,9'unun ikincil (geri kazanılmış) malzemelerden oluştuğunu ortaya koymaktadır. Bu çarpıcı düşüş, döngüsel ekonomi politikalarının daha da güçlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Döngüsel ekonomi stratejileri uygulandığında sera gazı emisyonlarında %45'e kadar azalma sağlanabilirken, 2 milyon kişilik yeni istihdam ve 4,5 trilyon dolar düzeyinde maliyet tasarrufu mümkün olabilmektedir. Ürünlerin yaşam döngüsünü uzatan tasarımlar, modüler sistemler ve dayanıklı malzeme kullanımı, çevresel etkiyi azaltmakla kalmayıp ekonomiye de katkı sunmaktadır.

► DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜN SORUNLARI

Döngüsel ekonomi uygulamaları 9R stratejisiyle yapılandırılmıştır: Reddet (Refuse), Yeniden düşün (Rethink), Azalt (Reduce), Yeniden kullan (Reuse), Onar (Repair),



Yenile (Refurbish), Yeniden üret (Remanufacture), Geri dönüştür (Recycle) ve Enerji geri kazanımı (Recover). Bu model, döngüsellığı sadece atık azaltımıyla sınırlı görmeyip, bütüncül bir sistem dönüşümü olarak tanımlar. Dijital teknolojilerin – özellikle Nesnelerin İnterneti, blockchain, yapay zekâ ve büyük veri – bu modele entegre edilmesiyle birlikte, tedarik zinciri şeffaflığı, ürün takibi ve kaynak kullanımında etkinlik artmaktadır. Ancak dijitalleşme, elektronik atıkların artışı ve enerji tüketimi gibi yeni çevresel sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle teknolojik dönüşüm dikkatli ve sürdürülebilir ilkelerle yürütülmelidir.

Döngüsel ekonomi ilkelerinin kurumsal stratejilere entegrasyonu, başarı için kritik öneme sahiptir. İşletmelerin yalnızca üretim süreçlerini değil, aynı zamanda pazarlama, lojistik ve müşteri ilişkilerini de döngüsel yaklaşımla yeniden kurgulaması gerekmektedir. Üst yönetim desteği, ölçülebilir hedeflerin belirlenmesi ve değer zincirinde iş birliği, bu dönüşümün sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesini sağlayacaktır. Sürdürülebilir iş modellerine sahip firmalar, gelecekte hem müşteri sadakati hem de finansal performans açısından öne çıkacaktır.

► DÖNGÜSEL EKONOMİ BİR ZORUNLULUK

Sonuç olarak, Türkiye'nin 2053 net sıfır emisyon hedefi, On İkinci Kalkınma Planı'nda vurgulanan yeşil dönüşüm ve dijitalleşme stratejileriyle uyumlu şekilde, döngüsel ekonomi politikasını bir zorunluluk haline getirmektedir. Kamunun düzenleyici rolü, özel sektörün uygulayıcı kapasitesi ve toplumun destekleyici tavrı birleştiğinde, Türkiye'nin küresel ölçekte rekabet gücünü artıracak, kaynaklarını verimli kullanarak çevreyle dost bir kalkınma yolu oluşturacaktır. Döngüsel ekonomi, yalnızca bir çevre politikası değil, aynı zamanda kaynak yönetiminden ekonomik stratejiye, iş modellerinden bireysel tüketim alışkanlıklarına kadar geniş bir alanda dönüşüm potansiyeli sunmaktadır. Bu nedenle Türkiye'nin bu dönüşüme yönelik attığı adımlar, gelecek nesillerin yaşam kalitesini doğrudan etkileyecek kritik yatırımlardır.



SÜRDÜRÜLEBİLİR GELECEĞİN ANAHTARI

21. yüzyılın karşı karşıya olduğu en büyük sorunlardan biri, doğal kaynakların hızla tükenmesi ve bu durumun doğurduğu çevresel tehditlerdir. Mevcut ekonomik model olan doğrusal ekonomi –yani “al, üret, tüket, at” yaklaşımı– kaynakların aşırı kullanımına ve büyük miktarda atığın oluşmasına neden olmaktadır. Bu modelin sürdürülemez olduğu artık bilimsel çevrelerde ve politika yapıcılarda genel kabul görmektedir. İşte bu noktada döngüsel ekonomi, hem ekonomik büyümeyi hem de çevresel sürdürülebilirliği aynı anda hedefleyen yenilikçi bir sistem olarak öne çıkmaktadır.

► DÖNGÜSEL EKONOMİ NEDİR?

Döngüsel ekonomi, ürünlerin, bileşenlerin ve malzemelerin mümkün olduğunca uzun süre ekonomide kalmasını sağlayarak atık oluşumunu en aza indirmeyi hedefleyen bir modeldir. Bu yaklaşımda üretim süreçleri, kullanım sonrası yeniden değerlendirme ve geri kazanım ilkeleriyle bütünleşmektedir. Onarım, yeniden kullanım, geri dönüşüm, yeniden üretim (remanufacturing) gibi stratejiler, bu modelin temel taşlarını oluşturur. Döngüsel ekonomi sadece bir atık yönetimi stratejisi değil, aynı zamanda değer yaratmaya yönelik bütüncül bir ekonomik paradigmadır. Ürünlerin yaşam döngüsü boyunca tasarımından bertarafına kadar olan süreç yeniden düşünülmekte ve kaynak verimliliği ön planda tutulmaktadır.

► NEDEN DÖNGÜSEL EKONOMİ?

Kaynak Kıtılığı: Uluslararası kuruluşların göstergeleri günümüzde dünya nüfusunun, gezegenin yıllık kaynak üretim kapasitesinden fazlasını tükettiğini göstermektedir. Bu durum, ekonomik ve çevresel krizlerin tetikleyicisidir.

İklim Değişikliğiyle Mücadele: Doğrusal ekonomi modelinde kullanılan enerji yoğun üretim süreçleri ve atıkların çevreye bırakılması, sera gazı emisyonlarını artırmaktadır. Döngüsel uygulamalar, bu emisyonları azaltarak iklim hedeflerine katkı sağlar.

Ekonomik Fırsatlar: Avrupa Komisyonu döngüsel ekonomi uygulamaları sayesinde Avrupa’da 700.000 yeni istihdam yaratılmasını öngörmektedir. Aynı zamanda, kaynakların daha verimli kullanılması sayesinde şirketler açısından maliyet avantajı da sunulmaktadır.

► AB’DEKİ GÜNCEL POLİTİKALAR VE DÖNGÜSEL EKONOMİ

Avrupa Birliği (AB), döngüsel ekonomi alanında küresel ölçekte öncü aktörlerden biridir. AB’nin 2020 yılında yayımladığı



Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, Uluslararası Anlaşmalar ve Mevzuat Uyum Dairesi Başkanı Selin Çobanoğlu Öz.

ladığı Yeni Döngüsel Ekonomi Eylem Planı, Avrupa Yeşil Mutabakatı’nın temel yapı taşlarından birini oluşturmaktadır. Döngüsel Ekonomi Eylem Planı başta olmak üzere, AB’de döngüsel ekonomi alanındaki son düzenlemeler ve önemli raporlar aşağıda yer almaktadır:

■ **Sürdürülebilir Ürünler İnisyatifi (Sustainable Products Initiative):** Ürünlerin daha dayanıklı, tamir edilebilir ve geri dönüştürülebilir olması için zorunlu çevresel tasarım kriterleri getirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda 2024 yılında kabul edilen Sürdürülebilir Ürünler için Eko-Tasarım Yönetmeliği (ESPR), tüm ürün kategorilerini kapsayan devrim niteliğinde bir düzenlemedir.

■ **Dijital Ürün Pasaportu (Digital Product Passport):** Ürünlerin bileşimi, geri dönüştürülebilirliği ve çevresel etkilerine ilişkin dijital verilerin üreticiler, tüketiciler ve denetleyiciler arasında şeffaf biçimde paylaşılmasını sağlayacak bu sistemin, 2026’dan sonra çeşitli ürün gruplarıyla uygulamaya başlaması hedeflenmektedir. Dijital ürün pasaportlarında ürünün kimyasal içeriğinden karbon ayak izine kadar tüm bilgileri içerecek şekilde planlama yapılmakta ve bu sayede geri dönüşüm süreçlerinin optimize edilmesi hedeflenmektedir. Türkiye’de sanayi politikalarının bu dijital dönüşümle

entegre edilmesi, özellikle AB pazarına erişim açısından büyük önem taşımaktadır.

■ **Draghi Raporu:** Eski Avrupa Merkez Bankası Başkanı ve sonrasında İtalya Başbakanı olan Mario Draghi tarafından 2024'te yayımlanan, "Draghi Raporu" olarak da bilinen Avrupa'nın Rekabetçiliğinin Geleceğine Dair Rapor, önümüzdeki dönem için AB'nin Tek Pazar'da sanayi sektörü ve şirketlerin karşılaştıkları zorlukları incelemekte, belirlenmiş alanlarda sektörel ve politik açıdan durum analizi sunmakta ve birtakım önerilerde bulunmaktadır. Rapor'un Avrupa'nın sürdürülebilir refahı ve rekabetçiliği konusunda, Avrupa Komisyonu tarafından oluşturulacak yeni strateji çalışmalarına katkı sağlaması beklenmektedir. Rapor, sadece Avrupa rekabetçiliğinin geleceğine değil Avrupa'nın genel anlamda geleceğine de odaklanmaktadır. Karbonsuzlaşma, teknoloji açığının kapatılması, yeni pazarlar yaratılması, yeni işbirliği modellerinin oluşturulması, finansman kaynakları ve üye ülkeler arasında eşgüdümün sağlanması, koordinasyonun güçlendirilmesi Rapor'da önemli başlıklar olarak ön plana çıkmaktadır.

■ **Temiz Sanayi Mutabakatı (Clean Industrial Deal):** Avrupa Komisyonu, sanayinin karbonsuzlaşmasını hızlandırırken rekabetçiliği artırmayı hedefleyen kapsamlı bir yol haritası olarak Temiz Sanayi Mutabakatı adlı politika belgesini 26 Şubat 2025 tarihinde yayımlamıştır. İklim eylemi ile sanayi politikalarını tek bir büyüme planında buluşturarak karbonsuzlaşmayı, yeniden sanayileşmeyi ve inovasyonu aynı anda hızlandırmayı amaçlamaktadır. Böylece Avrupa endüstrisinin yeşil dönüşümü, ekonomik büyümenin ve istihdamın itici gücü haline getirilmeye çalışılmaktadır. TSM planı özellikle çelik, metal ve kimya gibi enerji yoğun sektörler ile batarya, güneş paneli gibi teknolojilerin ürettiği temiz teknoloji sektörüne odaklanarak hem mevcut ağır sanayinin temiz enerjiye geçişini desteklemeyi hem de geleceğin temiz üretim kapasitesini Avrupa'da geliştirmeyi hedeflemektedir. Nitekim söz konusu iki sektör, iklim



nötr hedeflere ulaşılması açısından kritik olup Avrupa'nın gelecekteki rekabet gücünü belirleyecek alanlar olarak görülmektedir. Avrupa Komisyonu 2030 yılına kadar Avrupa Birliği'ni dögüsel ekonomi alanında dünya lideri konumuna getirmeyi hedeflemektedir. Bu Mutabakat kapsamında dögüsellik alanındaki girişimler, bu hedefe ulaşılmasına ve Avrupa sanayisinin hammadde arz güvenliğinin artmasına katkı sağlayacaktır. Nitekim AB sanayisi halihazırda pek çok dögüsel uygulamada küresel ölçekte öncü konumda olmakla birlikte, atıklar ile ikincil ve yeniden kullanılabilir hammaddeler için Birlik çapında etkin bir iç pazarın bulunmaması bu çabaların ölçek kazanmasını engellemektedir. Yeni Dögüsel Ekonomi Yasası ile bu yapısal engelin aşılması hedeflenmektedir.

■ **Dögüsel Ekonomi Yasası (Circular Economy Act):** Henüz taslak oluşturma çalışmaları devam eden Dögüsel Ekonomi Yasası ile AB dögüsel ekonomiye geçişi hızlandırmayı amaçlamaktadır. Özellikle AB genelinde atıklar ile geri kazanılmış ve yeniden kullanılabilir malzemeler için birleşik bir iç pazar oluşturularak bu alanda ölçek ekonomilerine ulaşılması hedeflenmektedir. Bu yasa ile kıt bulunan hammaddelerin mümkün olduğunca verimli kullanılması, atıkların azaltılması ve malzemelerin yeniden kullanımının maksimize edilmesi sağlanacaktır. Özellikle AB genelinde atıklar ile geri kazanılmış ve yeniden kullanılabilir malzemeler için birleşik bir iç pazar oluşturularak bu alanda ölçek ekonomilerine ulaşılması hedeflenmektedir. Birleşik pazar oluşturabilmek için ise üye ülkeler arasında dögüsel ekonomi uygulamalarının uyumlaştırılması, ortak atık yönetim kurallarının uygulanmaya başlanması temel amaçlar arasında yer almaktadır. Dögüsel Ekonomi Yasası sayesinde AB'nin küresel tedarik bağımlılıkları azaltılırken yüksek kaliteli yeşil iş imkanları da yaratılabilecektir. Komisyon, bu adımların sonucunda 2030 yılı itibarıyla AB'de kullanılan malzemelerin en az %24'ünün dögüsel kaynaklı →



olmasını öngörmektedir.

■ **Kritik Hammaddeler Yasası ve Kritik Hammaddeler Merkezi (Critical Raw Materials Act - EU Critical Raw Materials Centre)** : Avrupa'nın yeşil ve dijital dönüşümünde stratejik öneme sahip hammaddelere erişimi güvence altına almak amacıyla AB 3 Mayıs 2024 tarihinde Kritik Hammaddeler Yasası'nı yayınlamıştır. Bu yasa, arzın çeşitlendirilmesini sağlamak, AB içi üretim kapasitesini artırmak ve geri dönüşümü teşvik etmek üzere stratejik projeleri belirleyip desteklemektedir. Yasanın temel hedefi, AB'nin dışa bağımlılığını azaltmak ve sanayi üretiminin arz şoklarına karşı dayanıklılığını artırmaktır. Ayrıca Draghi Raporunda da AB içinden ve dışından belirlenen stratejik projelerle tedarik güvenliğini güçlendirmesi hedef olarak ortaya konulmuştur. Ayrıca, Temiz Sanayi Mutabakatı altında AB genelinde kritik hammaddelere yönelik talep toplamak, ortak alım yapmak, stratejik stok yönetimi yapmak, yatırımları koordine etmek, ortak tedarik mekanizmaları kurmak üzere özel bir KHM Merkezi kurulmasının planlandığı açıklanmıştır. Merkez, aynı zamanda Üye Devletler ile özel sektör arasında iş birliğini güçlendirecek, sürdürülebilir tedarik zincirleri için finansal ürünler geliştirecektir.

■ **Sektörel Öncelikler:**

Avrupa Birliği'nde elektrik ve elektronik eşyalar, tekstil ürünleri (özellikle giysi, ayakkabılar ve yatak ürünleri), plastikler, mobilya, lastikler ve bataryalar

gibi sektörler döngüsel ekonominin hayata geçirilebileceği uygun sektörler olarak ön plana çıkmaktadır. Anılan sektörlerle ilişkin ESPR'in alt düzenlemeleri olarak yeni regülasyonlar hazırlanmaktadır.

► **ZORLUKLAR VE POLİTİKA ÖNERİLERİ**

Her ne kadar döngüsel ekonomi birçok fırsat sunsa da geçiş süreci bazı zorlukları da beraberinde getirmektedir. Nitekim AB de bu zorlukları farkında olarak ortaya koyduğu politika dokümanları ve düzenlediği regülasyonlarda birçok kolaylaştırıcıya yer vermektedir.

■ **Finansman:** Döngüsel sistemlere geçiş, başlangıçta yüksek yatırım maliyetleri doğurabilir. Bu nedenle kamu teşviklerinin artırılması, özel sektörün dönüşüme katılımını kolaylaştıracaktır. Temiz Sanayi Mutabakatı ile AB çapında yeşil dönüşümün finansmanı için ayrılan kaynağın iki katına çıkarılması hedeflenmektedir.

■ **Regülasyon Uyumu:** Özellikle ihracat yapan firmalar



açısından, AB gibi büyük pazarlardaki regülasyonlara uyum sağlamak için teknik destek ve bilgi paylaşımı mekanizmaları önemlidir. Bu nedenle, yeni yayımlanan regülasyonlar için sektöre uyum sağlamayı kolaylaştırmak amacıyla geçiş süreleri tanınmaktadır.

■ **Farkındalık:** Hem üreticilerin hem de tüketicilerin döngüsel ekonomi hakkında bilinçlendirilmesi, davranış değişikliği için temel şarttır. Eğitim, etiketleme sistemleri ve kamu iletişimi bu noktada belirleyicidir. AB çapında pek çok farkındalık yaratma çalışmalarının yürütüldüğü görülmektedir.

■ **Sonuç**

Avrupa Komisyonu'nun Temiz Sanayi Mutabakatı girişi, iklim hedefleri ile ekonomik büyüme ve rekabetçilik hedeflerini bir arada gerçekleştirmeye yönelik bütüncül bir strateji sunmaktadır. Söz konusu Plan, Avrupa sanayisinin yeşil dönüşümüne ivme kazandırırken küresel ölçekte dayanıklılığını ve liderlik kapasitesini artırmayı amaçlamaktadır. Özellikle döngüsellik boyutu, AB pazarında ve

AB pazarı ile ilişkili olan tüm pazarlarda sürdürülebilirliğin sağlanmasında en önemli unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitekim Komisyon, ekonomik politikaların merkezine karbonsuzlaşma ve döngüsellik koymanın, kaynak zengini küresel rakiplere karşı Avrupa'nın rekabetçiliğini korumasının yegâne yolu olduğunu vurgulamıştır.

2026 yılına kadar taslağının açıklanması beklenen Döngüsel Ekonomi Yasası, döngüsellik ekseninde belirlediği hedefleri somutlaştıracak temel yasal araçlardan biri olacaktır. Sadece kaynak güvenliğini değil, aynı zamanda istihdam ve inovasyonu da güçlendirecektir. Bununla birlikte, ESPR ile ürünlerin tüm yaşam döngüsüne yayılan çevresel performansını yasal bir zemine taşımaktadır. Yine Dijital Ürün Pasaportu uygulaması ile ürün değer zincirinde şeffaflığı ve izlenebilirliği artırarak döngüsellik hedeflerine doğrudan katkı sunmaktadır. Sayılan tüm bu yeni uygulamalarla birlikte şu hususun da altını çizmek gerekmektedir. En nihayetinde Temiz Sanayi Mutabakatı'nın başarısı, önlemlerin etkin uygulanması ve çok düzeyli koordinasyona bağlı olacaktır. Avrupa Komisyonu, eylemlerin hayata geçirilmesi sürecinde üye ülkeler ve paydaşlarla yakın iş birliği yapacağını ve ilerlemeyi yakından takip edeceğini vurgulamaktadır. ●

BTM'nin yeni Genel Müdürü Dr. Önder Kul:

Unicornları arttırmak için planlar hazırladık

Istanbul Ticaret Odası'nın desteğiyle kurulan Bilgiyi Ticarileştirme Merkezi (BTM), girişimcilik dünyasında Türkiye'nin küresel ölçekteki temsilcisi olmaya hazırlanıyor.

Genel Müdür Dr. Önder Kul liderliğinde yoluna devam eden merkez, 2025 yılı bitmeden bir uluslararası yatırımcı zirvesi gerçekleştirmeyi hedefliyor. Platformun etki alanını her geçen gün genişlettiğini söyleyen Kul, "Şu ana kadar ülkemizden yedi tane unicorn çıktı. Bunu arttırmak için önümüzdeki bir ya da iki yıllık periyot içerisinde çeşitli planlarımız var" diyor.

► EN GELECEK VAAT EDEN MERKEZ

Girişimcilik dünyasının İstanbul'daki kalbi olan Bilgiyi Ticarileştirme Merkezi (BTM), bu başarısını uluslararası arenada daha güçlü hale getirmek için adımlar atmaya başladı. Kurulduğu günden bu yana kısa sürede büyük başarılarla imza atan ve 2019'da UBI Global tarafından "Dünyanın En Gelecek Vaat Eden Merkezi" seçilen BTM, 2023'te ise üniversiteler dahil 2.000'den fazla merkez arasından "Dünyanın En İyi 3. Startup Merkezi" olarak listeye girdi.

Bugün geldiği noktada, yalnızca Türkiye'nin değil, dünyanın önde gelen kuluçka merkezleriyle dirsek temasında olan BTM'de bir de değişiklik meydana geldi. Görevi Dr. İbrahim Elbaşı'dan devralan yeni genel müdürü Dr. Önder Kul liderliğinde yoluna devam eden platform, bir yandan da 2025'e kadar düzenlenecek uluslararası yatırımcı zirvesine hazırlanıyor.

► "AMACIMIZ DÜNYANIN EN İYİ START-UP MERKEZİ OLMAK"

Bilgiyi Ticarileştirme Merkezi (BTM) kuşkusuz ülkemizin en önemli start-up merkezlerinden biri. Bu başarısının ardında elbette ki ülkemizin en geniş kapsamlı odalarından biri olan İstanbul Ticaret Odası'nın gücü yadsınamaz. BTM'nin İTO'nun çatısı altında kurulduğu için hızlı bir yol kat ettiğini söyleyen Önder Kul'da bu görüşü destekliyor ve ekliyor; "Sekiz yılda çok büyük başarılar aldık. Ülkemizdeki herkesin gönül rahatlığıyla içeri girebileceği ve fikirlerini yeşertebileceği bir platform haline geldi. Bu zamana kadar, BTM dünyanın en iyi üçüncü start-up merkezi konumuna geldi. Yeni yaşımızla



birlikte BTM'yi daha da yukarılara taşımak için çalışıyoruz. İlk amacımız dünyanın en iyi start-up merkezi olmak. Amacımız başta İstanbul ve Türkiye'de olmak üzere, tüm dünyada girişimcilik ekosisteminin gelişmesine katkıda bulunmak. Biliyoruz ki; girişimcilik ekosistemi geliştikçe girişimcilerimiz daha da özgüvenli olacak ve çok daha inovatif fikirleri hayata geçirme fırsatı bulacak. Biz de bu platformu artık uluslararası arenaya taşıma hedefiyle yola çıktık. Bu çerçevede attığımız bazı adımlar ve stratejik planlar var. Bu plan dahilinde BTM'yi global arenada önemli bir aktör haline getireceğimize inanıyoruz."

► YATIRIMCI ZİRVESİ GERÇEKLEŞTİRECEĞİZ

Önder Kul, başladığı görevde öncelik vereceği konulara ilişkin şu açıklamaları yaptı: "Öncelikli olarak BTM'nin kendi içerisindeki belli noktalarda adımlar atmamız gerekiyordu. Bunun dışında buradaki adımları sağlam tuttuktan sonra da global arenadaki gücümüzü artırmayı hedefledik. Bu çerçevede planlamaya niyet ettiğimiz bir yatırımcı zirvemiz var. Bu zirveyi yıl sonuna kadar gerçekleştirmeyi planlıyoruz. Burada uluslararası global arenada bu kaynakları ve yatırımcıları start-up ekosistemine kazandırma hedefimiz var."

Yazılım geliştirme uzmanı Atıl Samancıoğlu

“Prompt Mühendisliği, yapay zekanın performansını yükseltir”

Yazılım geliştirme, yapay zeka uzmanı Atıl Samancıoğlu, “Prompt mühendisliği, büyük dil modellerini istenen çıktılara yönlendirmek için verilen girdileri (promptları) doğru ve etkili biçimde tasarlama sanatıdır. Basit bir kullanıcı sorusu ile çok farklı yanıtlar alınabileceğinden, doğru yapılandırılmış bir prompt ile modelin performansı ciddi şekilde artabilir. Özellikle karmaşık görevleri LLM’lerle çözerken prompt tasarımı kritik bir beceri haline geldi.” dedi.



Yapay zeka uygulamalarını daha iyi kullanmak için sorgulama ve talep yöntemlerini bilmek beklenen yanıtların daha doyurucu olmasını sağlıyor. Yazılım geliştirme uzmanı Atıl Samancıoğlu ile dil modellerinde ve diğer alanlarda yapay zekayı kullanmanın sağlayacağı faydaları konuştuk.

- Sayın Atıl Samancıoğlu, Büyük Dil Modelleri (LLM) nelerdir? Önümüzdeki yıllarda bu modellerin gelişiminin çok hızlı olacağı öngörüldüğünde, gelecekte hayatımız ve meslekler ne yöne evrilecektir?



- Büyük Dil Modelleri (LLM), internet üzerindeki metin verilerinden öğrenerek doğal dili anlayabilen ve üretebilen yapay zeka sistemleridir. ChatGPT, Gemini gibi modeller milyonlarca parametreyle eğitilerek neredeyse insan gibi yanıt verebilecek seviyeye ulaştı. Bu modellerin önümüzdeki yıllarda sadece metinle değil, görsel, ses ve video verileriyle çok daha bütünsel çalışacağı kesin. Bu da şu an yaptığımız birçok işi dönüştürecek. Özellikle müşteri hizmetleri, yazılım geliştirme, eğitim, içerik üretimi gibi alanlarda LLM destekli otomasyon artacak. Ancak bu dönüşüm, insan odaklı yaratıcılık ve stratejik düşünmenin önemini daha da artıracak. Meslekler değişecek ama yeni fırsatlar da doğacak.

► HER ALANA ÖZEL CHATBOTLAR GELİŞTİRİLİYOR

- ChatGPT, Gemini, DeepSeek gibi popüler Üretken Yapay Zeka Uygulamaları haricinde özel amaçlara yönelik chatbotlar nelerdir?

- Popüler modeller dışında çok sayıda özel amaçlı chatbot da geliştiriliyor. Örneğin sağlık sektöründe hastalık ön tanısı koymaya yardımcı olan, finans sektöründe yatırım tavsiyesi veren ya da hukukta



belgeleri inceleyip özet çıkaran yapay zekalar mevcut. Ayrıca şirket içi bilgiye özel, sadece kurum içi belgelerden öğrenen ve dışarıyla veri paylaşmayan özel LLM tabanlı asistanlar da oldukça revaçta. Eğitimde kişiye özel rehberlik sağlayan, tarımda çiftçilere öneriler sunan ya da e-ticarette müşteri davranışlarına göre kampanya yöneten özel chatbot örneklerini de görüyoruz. Yani alan özelinde yapılandırılmış LLM'ler artık kurumsal dijital dönüşümün temel parçalarından biri haline geliyor.

► DOĞRU SORU İLE AYRINTILI YANIT

- Prompt Mühendisliği nedir? Bu alanda en öne çıkan konular nelerdir?

- Prompt mühendisliği, büyük dil modellerini istenen çıktılara yönlendirmek için verilen girdileri (promptları) doğru ve etkili biçimde tasarlama sanatıdır. Basit bir kullanıcı sorusu ile çok farklı yanıtlar alınabileceğinden, doğru yapılandırılmış bir prompt ile modelin performansı ciddi şekilde artabilir. Bu alanda öne çıkan konular arasında rol verme (role prompting), zincirleme düşünme (chain-of-thought), geri besleme ile prompt iyileştirme (self-refinement), ve çok adımlı görevlerde ajan benzeri yapıların oluşturulması



(ReAct, AutoGPT gibi yapılar) bulunuyor. Özellikle karmaşık görevleri LLM'lerle çözerken prompt tasarımı kritik bir beceri haline geldi.

► “YAZILIMCILIK ARTIK DAHA DA ZORLAŞTI”

- Yapay zekânın gelecek dönemlerde hızla evrileceğini ve gelişeceğini dikkate alarak, özellikle yazılım alanında kariyer yapmak isteyenlere önerileriniz nelerdir?

- Yazılım alanında kariyer yapmak isteyenlerin klasik programlama becerilerinin ötesine geçmeleri gerekiyor. Artık yazılım geliştirme süreçlerinde yapay zekayı entegre edebilmek, API'lerle çalışmak, veri hazırlamak, modelleri doğru şekilde yönlendirmek ve etik/sürdürülebilirlik konularını göz önünde bulundurmamak kritik hale geldi. Ayrıca Python, SQL gibi dillerin yanı sıra prompt mühendisliği

ve temel makine öğrenmesi ve yapay zeka prensiplerine de hâkim olmak gerekiyor. Yeni dönemde “sadece kod yazan” değil, problemi iyi tanımlayan, doğru aracı seçen ve işlevsel çözümler üreten geliştiriciler öne çıkacak.

► GENEL YAPAY ZEKA İÇİN BÜYÜK YATIRIMLAR VAR

- Genel Yapay Zekâ konusunda dünyadaki çalışmalar hakkında →



“Sanayiciler için en kritik nokta, yapay zekâ projelerinin “havalı bir teknoloji” değil, somut iş değeri üreten çözümler olduğunun farkına varılmasıdır. Yani hedef net olacak: Daha az hata, daha yüksek verim, daha iyi müşteri deneyimi. Bunun için önce süreçlerin veriye dayalı olarak haritalanması, sonra bu süreçlere en uygun yapay zekâ araçlarının seçilmesi gerekiyor.”

bilgiler verir misiniz?

- Genel Yapay Zekâ (AGI) yani insan seviyesinde düşünme ve problem çözme yetisine sahip sistemler henüz tam olarak ortada olmasa da, bu alanda ciddi yatırımlar var. OpenAI, DeepMind, Anthropic gibi şirketler “güvenli AGI” geliştirme konusunda çalışmalar yürütüyor. Çin’de Baidu ve Alibaba gibi devler benzer yatırımlar yapıyor. Bazı araştırmalar modellerin daha fazla veriye değil, daha kaliteli yönlendirmelere (alignment) ve hesaplama verimliliğine ihtiyaç duyduğunu gösteriyor. Ayrıca çok modlu modeller (metin, ses, görüntü birlikte çalışan) AGI’ye giden yolda önemli adımlar olarak görülüyor. Ancak etik, güvenlik ve denetim başlıkları da en az teknik başarı kadar kritik.

► “SANAYİDE DAHA AZ HATA, DAHA YÜKSEK VERİM”

- Sanayiciler olarak yapay zekâyı iş süreçlerimize entegre etme aşamasında, bu modelleri etkili bir şekilde yönlendirme sanatının kritik rolünü nasıl daha iyi anlayabilir ve bu alandaki yatırımın geri dönüşünü nasıl maksimize edebiliriz?

- Sanayiciler için en kritik nokta, yapay zekâ projelerinin “havalı bir teknoloji” değil, somut iş değeri üreten çözümler

olduğunun farkına varılmasıdır. Yani hedef net olacak: Daha az hata, daha yüksek verim, daha iyi müşteri deneyimi. Bunun için önce süreçlerin veriye dayalı olarak haritalanması, sonra bu süreçlere en uygun yapay zekâ araçlarının seçilmesi gerekiyor. Ayrıca ekiplerin yapay zekâyı nasıl yönlendireceğini öğrenmesi – yani bir nevi “prompt okuryazarlığı” – başarıyı doğrudan etkiliyor. ROI’yi maksimize etmek için küçük ama etkili pilot projelerle başlanmalı ve sürekli ölçüm yapılmalı.

► “KORKUNÇ MİKTARDA ENERJİ TÜKETİYORLAR”

- Yapay zekâ modellerinin enerji tüketimi ve çevresel ayak izi giderek artan bir endişe kaynağı. Bu sürdürülebilirlik sorununa yönelik ne gibi çözümler üretiliyor veya üretilebilir?

- Gerçekten de büyük modellerin eğitimi terabaytlarca veri ve devasa enerji tüketimi demek. Bu nedenle son yıllarda daha verimli model mimarileri (örneğin LoRA, quantization, distillation gibi tekniklerle sıkıştırılmış modeller), özel çipler (TPU, GPU yerine yapay zekâyı özgü donanımlar), yenilenebilir enerjiyle çalışan veri merkezleri ön plana çıkıyor. Ayrıca “tiny model” veya “edge AI” dediğimiz





“Yazılım alanında kariyer yapmak isteyenlerin klasik programlama becerilerinin ötesine geçmeleri gerekiyor. Yeni dönemde “sadece kod yazan” değil, problemi iyi tanımlayan, doğru aracı seçen ve işlevsel çözümler üreten geliştiriciler öne çıkacak.”

cihaz üstünde çalışan daha küçük ama hızlı modeller de sürdürülebilirlik açısından umut verici. Gelecekte hem performans hem çevresel etki birlikte değerlendirilecek.

► **“İNSAN FAKTÖRÜ ÖNEMİNİ KORUYACAK”**

- Yapay zekânın gelecekteki gelişiminde “insan faktörü” ne kadar önemli olacak? Modelin tamamen kendi kendine öğrenebildiği bir dünyada, insan zekâsının rolü nasıl evrilecek?



- Model ne kadar güçlü olsun, yönlendirme, değerlendirme ve değer üretimi hâlâ insanda bitiyor. İnsan zekâsı burada üç alanda önemini koruyacak: bağlamı doğru anlama, etik sınırları belirleme ve yeni problemleri formüle etme. Kendi kendine öğrenen sistemler bile bir hedefe ulaşmak için insan değerlerini anlamaya ihtiyaç duyacak. Yani veriyle eğitilen modeller değil, değerle eğitilen sistemler çağındayız. İnsan,

yaratıcı, eleştirel düşünen ve duygusal zekâsıyla bu sistemlerin merkezinde olmaya devam edecek.

► **“ELEŞTİREL DÜŞÜNCE DEN VAZGEÇMEMELİYİZ”**

- Yapay zekâ sayesinde daha rahat ve verimli bir yaşam süreceğimiz kesin. Ancak sizce, bu kolaylıkların bedeli ne olabilir? Gözden kaçırdığımız veya yeterince konuşmadığımız riskler nelerdir?

- Yapay zekâ hayatı kolaylaştırıyor ama bu kolaylık

bir “otomasyon konforu” da yaratıyor. İnsanlar bazı temel becerilerini kullanmamaya başlayabilir, karar alma süreçlerinde aşırı bağımlılık oluşabilir. Ayrıca gizlilik, veri güvenliği ve algoritmik önyargılar gibi konular yeterince gündeme gelmiyor. Bir başka tehlike de “bilinçli manipülasyon”: doğru gibi görünen ama yönlendirilmiş içeriklerle kamuoyu etkilenebiliyor. Bu yüzden teknolojiye güvenmek kadar, onu sorgulamak ve şeffaflık talep etmek de şart. Kısacası, konfor için ödenen bedel “eleştirel düşünme” olmamalı. ●





CELAL TOPRAK

TGRT Haber TV Ekonomi Müdürü

Teşhis konusunda ortak görüş oluştu

Eğer ticaretle ilgili bir kent öne çıkacaksa bu Kayseri olur... Kentte yapılan 5. Kültepe Ekonomi Zirvesi'nde bu cümlemin altı net olarak çizildi.

Ankara'daki ekonomi bürokrasisinden iş dünyasının önde gelen isimleri Kayseri'de bu konuda görüş birliğine vardı.

Başka bir konuda daha görüş birliği oluştu. Türkiye'de her şeye rağmen yatırımlar devam ediyorsa, ihracatta artış sürüyorsa bunda hem Ankara'daki ekonomi yönetiminin hem de tüm Türkiye'deki iş dünyasının büyük payı bulunuyor.

Bu konuda ilk tespiti ASKON Kayseri Şube Başkanı İlker Barlı yaptı ve şu noktaların altını çizdi:

- Biz ticaretin tarih sahnesine ilk adımlarını attığı Kültepe'nin izindegiz. Kültepe, 4 bin yıl öncesine dayanan geçmişle, yazılı ticaretin ve ekonomik sistemlerin başladığı noktalardan biri. Bu tarihi miras, bugün bizlere sadece bir geçmiş değil, aynı zamanda geleceğe yön verecek güçlü bir vizyon sunuyor. Şehrimizin üretim gücünü, ihracat kabiliyetini ve girişimci potansiyelini, uluslararası düzeyde daha görünür ve etkin hale getirmek için çok çalışıyoruz.

Kayseri'den gelen bu tespitten sonra ASKON Genel Başkanı Orhan Aydın olayı daha derin boyut getirdi ve şu bilgileri aktardı:



- Küresel gerilimlerin arttığı bir dönemde Türkiye'nin üretim gücü, adalet anlayışı ve vizyoner liderliğiyle öne çıkıyor. İş dünyası ekonomide ağırlığını koymak için "Samsun'da Uluslararası İkiztepe Sağlık Zirvesi, Konya'da Çatalhöyük Milli Tarım Zirvesi ve Amerika'da 1500 iş insanının katılımıyla yapılan Trend & Trade zirvesi gibi etkinliklerle yapıyor. Türkiye ekonomisinin 2025'in ilk çeyreğinde yüzde 2 oranında reel büyüme kaydetti. Mayıs ayı ihracatının 24.8 milyar doları aştı. Bizler iş dünyası olarak bu duruşu destekliyoruz. Gerçek rekabet, üretimle olur.

İhracatın gerçek sahipleri de benzer düşünceleri dile getirdi.

Mesela Tekstil Hammaddeleri İhracatçıları Birliği Başkanı Ahmet Öksüz, küresel tekstil sektöründe yaşanan zorluklara rağmen Türkiye'nin müşteri kaybetmediğini vurgularken bilinen doğru bilinen yanlışı düzeltti. Ayrıca sektörün direncini gözler önüne serdi. İstanbul Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği Başkanı Çetin Tecdelioğlu, müşterinin ayağına gitmenin ve fuarlara hazırlıklı katılımın önemini vurguladı. İhracatın bu yöntemle altını çizdi.

Akdeniz Mobilya, Kâğıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği Başkanı Refik Onur Kılıçer ihracatın önünü açmak için ulaşım ya da bilinen adıyla navlun mesele-

Kent ve Yaşam Ödülleri sahiplerini buldu

sine çözüm getirmek gerektiğini anlattı.

En çarpıcı tespiti Güneydoğu Anadolu Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanı Celal Kadoğlu yaptı.

Celal Kadoğlu Türkiye'nin ayçiçekten una kadar birçok alanda ihracat lideri olduğunu vurgulayıp Suriye pazarıyla yakından ilgilenilmesi gerektiğini söyledi.

Doğanlar Holding Yönetim Kurulu Başkanı Davut Doğan, Senegal'deki atılımlarında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın katkılarını gönderme yaptı ve siyasi desteklerin önemini hatırlattı.

Batı Akdeniz İhracatçıları Birliği Başkanı Ümit Mirza Çavuşoğlu, meyve sebze konusunda atılması gereken adımları paylaştı.

► BÜROKRATLARDAN GÜÇLÜ DESTEK MESAJLARI

İhracatın başarı hikayesinde önemli rol oynayan bürokratların tespitleri de çok önemliydi.

Türk Eximbank Genel Müdürü Ali Güney, Uluslararası Hizmet Ticareti Genel Müdürü Tarık Sönmez, Türk Ticaret Bankası Genel Müdürü İlker Yeşil, İhracatı Geliştirme Genel Müdürü Fatih Tuğrul Topaç ve İhracat Genel Müdürü Mehmet Ali Kılıçkaya'nın ihracata sağladıkları destekler ve çözüm odaklı yaklaşımları takdirle karşılandı. Zirvede dile getirilen alternatif finansman modelleri, ihracat destekleri, fonlara erişim ve finansmana ulaşım gibi konular, katılımcılar tarafından detaylı olarak ele alınması gereken önemli başlıklar olarak belirtildi. Bu oturum, iş dünyasının finansman ve destek mekanizmalarına ulaşımında bürokrasinin kolaylaştırıcı rolünü vurguladı.

Yapılan konuşmalar, atılması istenen adımlar ekonominin gelişmesine dönüktü. İş dünyasının ve bürokrasinin ekonomide atılması gereken adımları bilmesi en azından teşhis konusunda hem fikir olduğumuz bilgisini ortaya koydu. Şimdi sırada tedavi konusunda atılması gereken adımlar konusunda da ortak görüş oluşturmakta. Belki o da başka bir zirvede olur.



Yeni Arayışlar Girişimi Platformu Derneği (YAPDER) tarafından 17'ncisi düzenlenen Kent ve Yaşam Ödülleri Büyük Kulüp'te birbirinden önemli iş insanlarını bir araya getirdi. Kentsel dönüşümün konuşulduğu panel ile başlayan etkinlik, jürinin belirlediği isimlere ödüllerin takdim edilmesi ile tamamlandı.

Sivil toplum önderleri ve bilim insanları tarafından belirlenen ödüller "Daha Yaşanabilir Kentler ve Mutlu İnsanlar" için çalışma yapan kişi ve kurumlara verildi.

Bu yıl Gayrimenkul ve İnşaat Platformu tarafından desteklenen ödül töreni öncesi Kentsel Dönüşüm Zirvesi yapıldı. Zirvede Gayrimenkul ve İnşaat Platformu Başkanı Mustafa Ekiz ve Maher Holding Sigorta Grubu Başkanı Ahmet Yaşar bir konuşma yaptı. Açılış konuşmasını yapan YAPDER Başkanı Celal Toprak, "Herkesin gündeminde kentsel dönüşüm var. Biz de Kent ve Yaşam ile ilgili bir etkinlik yapıyorsak bu mutlaka kentsel dönüşüm konuşmalarıyla başlamalıyız dedik.



Celal Toprak

Kentsel dönüşümdeki en büyük problem güven. Orada birbirimize çok fazla güvenmiyoruz belli ki. Evlerimizin başımıza yıkılmaması için biraz daha özverili ve fedakâr olmamız gerekiyor dedik ve böyle bir etkinlik düzenledik" dedi.

Zirvenin ardından gerçekleşen törende; Ytong Yönetim Kurulu Başkanı

Fethi Hinginar, Tezmaksan Yönetim Kurulu Üyesi Fatma Aydoğdu, Prof. Dr. Uğur Özgöker, Orge Enerji Yönetim Kurulu Başkanı Nevhan Gündüz, BEE'O Propolis Kurucusu Aslı Elif Tanuğur Samancı, Maher Holding Sigorta Grubu Başkanı Ahmet Yaşar, Sianji Group Yönetim Kurulu Başkanı Recai Çakır, Elit Çikolata Yönetim Kurulu Başkanı Tanıl Küçük, Özak GYO Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Akbalık, Art Desing Yönetim Kurulu Başkanı Turgay Terzi, ORKENT AŞ Yönetim Kurulu Başkanı ve Kentsel Dönüşüm Uzmanı Mimar Dr. Nihat Şen, Gülan Grup Yönetim Kurulu Başkanı Ziya Alp Gülan, Akyapı Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Dinçel, MÜSİAD eski Genel Başkanı Mahmut Asmalı, Albayrak Beton Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Albayrak, Uyumsoft Bilgi Sistemleri ve Teknolojileri AŞ Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Önder, Erse Mantı Evi Kurucusu Özgül Acır, Green Park Otelleri Yönetim Kurulu Başkanı Adil Üstündağ gibi isimlerin ödülleri takdim edildi. Ayrıca Hatay Sörf Merkezi'ne verdikleri katkılardan dolayı Turkish Philanthropy Funds, SIXT Türkiye ve Borlease Otomotiv firmalarına da ödül verildi.



İsveç ve Stockholm yakın plan

İsveç Avrupa'nın kuzeyinde İskandinav yarımadasının ortasında Finlandiya ve Norveç arasında 450.295 kilometrekare yüzölçümü olan bir ülke... 11 milyona yakın nüfusu var.

Dr. HİLAL ÜNALMIŞ

Mayıs ayının sonunda 11 günümü geçirdiğim bir ülkeye götüreceğim bu ay, bu sayfalarda sizi... Nereye mi? Kuzeydeyiz bu sefer, İsveç'te hem de "beyaz gecelerdeyiz..."

İstanbul'dan havalanan uçağım 4 saati tamamlamadan pilotumuz iniş anonsu yaptı... Arlanda Havalimanı'na iniyoruz. 5 arkadaş buluşacağız. İspanya'dan, Sırbistan'dan ve ABD'den gelenler benden önce havaalanındalar ve bir kafede beni bekliyorlar. Evsahipliği yapacak olan arkadaşımız İsveçli Tove, aynı zamanda birlikte yürüttüğümüz "Sağlıkta Çoklu Kültür" projesinin başkanı... Çok eğlenceli bir toplantı olacağı belli... Uçaktan indiğim gibi Tove, telefonla beni arıyor



ama benim onların oturduğu kafeye varmam biraz zaman alacak. AB vatandaşı olmadığım için ayrı bir kuyruğu girmem, pasaport polisinden geçmem gerekiyor.

► GÖL KIYISINDA 11 YATAK ODALI EV

Neyse bütün işlemlerimi tamamlayarak valizimi de aldım ve ekip arkadaşarımla buluştum... Kahkahalarla birbirimize sarılıyoruz... Stockholmdeyiz ama şehir içine girmeden havaalanından trene binerek Hallsberg'e



Arkadaşımız Tove'nin evi.

gidiyoruz. Tove bize "otele gerek yok benim ailemden kalan evde konaklayacağız" dediği zaman bu evin, göl kıyısında kendi özel iskelesi, 3 salon 11 yatak odası, 2 büyük mutfak, yemek odaları, şahane taş sobaları, çok sayıda banyo ve tuvaleti, büyük bir bahçesi, bahçesinde ayrıca küçük bir ev boyutunda yiyecek deposu olan yüzyıldan fazla Tove'nin ailesinin kullandığı bir ev olacağını düşünememiştim doğrusu.

Yolda tren penceresinden hem İsveç topraklarını, ormanlarını, yerleşim yerlerini izliyorum hem de İsveç hakkındaki bilgilerimi tazeliyorum...Trende arkadaşlarımla yanyana oturmadığımız için İsveç-tren-ben başbaşaız.

İsveç Avrupa'nın kuzeyinde İskandinav yarımadasının ortasında Finlandiya ve Norveç arasında 450.295 kilometrekare yüzölçümü olan bir ülke... 11 milyona yakın nüfusu var ve göçmen almaktan çekinmiyor. Zaten 4 milyona yakın vatandaşı sonradan İsveç'e göçen kişilerden oluşuyor.

► KRALIN YETKİLERİ OLDUKÇA SINIRLI

İsveç'in başkenti Stockholm. Yönetim biçimi monarşi, krallık ile yönetiliyor gibi görünüyor ama meşruti monarşi... Konuştuğum İsveçlilere göre taç giyme töreni bile yapılmamış, yetkileri sınırlı kral 16. Carl Gustaf 1973'ten beri kral...



Nobel Müzesi önündeki açık hava konseri güzeldi.



Dev kitap mağazalarında her dilden kitap ve dergi bulabilirsiniz.

Halk kralı ve ailesini seviyor gibi...Kral ailesi tarihi sarayda yaşamıyor. Ülkeyi parlamento ve seçilmişler yönetiyor.

Resmi dil İsveççe ama yerel başka diller de var. İsveç, her yıl en mutlu ülkeler anketinde ilk 10 içinde yer alıyor.

İnternet altyapısı çok çok iyi, 5G teknolojisi kullanıyor. Markalaşmayı seviyor, Dünyanın en ünlü markalarından bir çoğunun merkezi İsveç... Arabalarda emniyet kemerini ilk bulan ve kullanan insanlar İsveç'te yaşıyor. En sağlam araç, evde en kolay monte edilebilen mobilyalar, geri dönüşümden enerji yaratmak, ilk merkez bankasını kurmak →



Gamla Stan adı verilen eski şehir merkezi ve tarihi yapılar...



Nobel Müzesi önünde bütün bilim kadınlarını kucaklıyorum

yine İsveç'in ilklerinden...

► YÜKSEK REFAH VE EŞİTLİK

Güvenli, özgür, refahı yüksek herkesin birbirine eşit baktığı bir ülke... AB üyesi ve son dönemde Türkiye'nin de onayı ile NATO üyesi oldu. Kimseye maaşını sormadım ama yaşanan evler, arabalar, bir rahatlık içinde olduklarını gösteriyor. Ancak hayat pahalılığından yakınmalar da var... Özellikle öğrenciler için kiralara çok yüksek olduğunu çok duydum.

İsveç'te kaç üniversite varmış diye incelediğimde, dünyanın en eski üniversitesinin 1477'de Uppsala'da kurulduğunu öğrendim. Bu üniversite ile övünüyorlar. Bugün 27 üniversitesi var. Dünyadaki ilk 100 üniversite arasında 3 üniversitesi bulunuyor ki bu bir başarı... Zorunlu eğitim de 1800'lerde başlamış.

► NAKİT KULLANIMI MİNİMUM DÜZEYDE

Resmi paraları Euro değil, İsveç Kronu. Ama daha çok kredi kartı kullanılıyor. Bu günlerde 1 kron, 4,17 TL... Şimdi farkında vardım ki elime hiç İsveç Kronu almadım. ben de hep kredi kartı kullandım... Ülke alışkanlıklarında 1 kron bile önemli...Geri dönüşümü çok önemsediklerini

yukarıda yazdım ya işte özendirmek için bazı malzemelerin geri dönüşümüne katkıda bulunanların hesabına 1 kron yatırılıyor.

Ve sigara... Avrupa'da tütün kullanımında çok alt sıralardalar... İsveç'te sigara içenlerin oranı yüzde 6 diye açıklanıyor. Ama caddelerde gençleri elektronik sigara içerken gördüm. Bunu sayıyorlar mı bilemiyorum.

Bir de alfabesine göz attım, Latin Alfabesi'ndeki 26 harf aynen var ve 2 tane değişik aksanlı A ile bir Ö harfi de eklenmiş. Böylece 29 harf olmuş...

► MARIEDAMM... GÖL KIYISI...

Hallsberg'e varınca Tove'nin arabası ile evinin bulunduğu Mariedamm'a doğru yola çıktık...

İşte, göl, orman, mavi kömürler, geyikler ile süslü, kuzeyin "beyaz geceleri" içine girdim... İsveççe "Vita nätter" dönemi yani... Masal gibi...

Ama biz önce projemizi tamamlayacağız... Son rapor için, son tartışmaları son görüşmeleri yapacağız... Sonra beyaz geceler ve çevrenin büyüleyici atmosferi yaşanacak...Ve ekibimize Norveç'ten katılan bir arkadaş daha geliyor... 6 kadın, sadece yemek saatlerinde mola verip yoğun bir tempoda çalışıyoruz. İsveç sağlık çalışanlarından konuklarımız da oluyor, onları dinliyoruz.

Mariedamm'daki ilk gecemizde Eurovizyon şarkı yarışması da var... Taş soba ile ısıtılmış bir büyük salonda Eurovizyon şarkı yarışmasını da izledik. Norveçli arkadaşımız iddialı, hatta elinde minik bir bayrak da var ama Avusturya kazanıyor... Uzun zamandır biz Eurovizyon'a katılmadığımız için bana da değişik geldi yeniden şarkı yarışması izlemek...

Bu arada ABBA grubunu hatırladım. İsveçli grup 1974 yılında birinci olmuş ve sonraki yıllarda bütün dünyada tanınmıştı. Doğrusu ben de ABBA şarkılarını severdim.

► HAVA 24.00'DE KARARIYOR

Ve uykumuz geldi ama hava daha aydınlık... Çünkü

beyaz gecelerin başlangıç dönemindeyiz. Gece 24.00'e doğru hava kararıyor, gece yarısı 03.30 gibi de yeniden aydınlanıyor... Hava soğuk... Belki bu kadar soğuk olmasa, gece dışarı çıkıp göl kıyısında yürüyecek, bir etkinliğe katılıp beyaz gecelerin keyfine varacağız ama şahsen bana çok soğuk geliyor... Aynı şekilde Barselona'dan



ABBA, 1970'lerde dünyayı müziğiyle etkilemişti.

arkadaşım Dr. Teresa da üşüyor. “Biz Mediterranean’dan geliyoruzzzz” diye Akdenizli olduğumuzu vurguluyoruz.

► ORMAN VE MADEN BÖLGESİ

Ertesi gün çalışma molasında ormana geyikleri, tavşanları görmeye maden sahasına gittik ve hatta madencilerle öğle yemeği yedik. Bu madencilerden birinin, 25 yıl önce Türkiye’den giden madencilere eğitim veren ekipte olduğunu öğrendik. Bu bölgede mavi taş biçiminde kömür de çıkıyormuş. Mavi damarları olan 3 parça taş kömür, İstanbul’da şimdi çalışma masamın üzerinde duruyor. Bu bölgede madencilik şirketi kuzey teknolojisi ve mühendislik için çeşitli madenleri üretiyor, işliyor, teknolojiye sürdürülebilirliği sağlıyormuş. Belediye ve bölge halkı bu şirketi seviyor ve destekliyor. Çünkü iş olanağı ve geliri yüksek sanırım.

Ormanlık bir arazide kurulmuş olan Mariedamm köyünde öyle bitişik nizam evler yok. İki ev arası neredeyse 1 km’ye yakın... Eski yıllarda geyikler, tavşanlar, turnalar ve başka bir çok hayvan evlerin arasında yaşarmış. Geyik sürüleri çok ilgi çekermiş, ne yazık ki avcılar bu sürülerin azalmasına yol açmış. Biz gezimizde geyik sürüsü değil ama yine de 3 defa geyik gördük...Tavşanlar gördük, sevindik. “Moose Safari” diye şakalaştık... Ama ömrümde ilk kez dişisi için dans eden Turna gördüm canlı canlı... Gerçekten çok hoştu...



Mariedamm’da tavşan, keçi, geyik, turna gibi hayvanlar avcılardan korunabildikleri sürece evlerin arasında yaşıyorlar...



5 günümüz Mariedamm’da geçti. Yemek yediğimiz restoranlar, ahşap eşyalar, çevre gezileri, bizim grupla tanışmak isteyerek bizi evlerine davet eden komşular hepsi çok keyifliydi. Çeşitli ülkelerden gelip buralara yerleşenler de var içlerinde... Zaten İsveç nüfusunun bir bölümünü göçmenler oluşturuyor. Stockholm’e gideceğimiz gün hava

biraz yumuşadı ve Halsberg istasyonunun önünde sadece kazakla bir fotoğraf çektirebildim.

Haydi Stockholm’e gitmeden önce genel olarak bir İsveç bilgileri vereyim... İsveç, Norveç, Finlandiya üçlüsü İskandinav ülkelerini oluşturuyor. Tarihte bir dönem birlikte olmuşlar, sonra ayrı devletler kurmuşlar... İsveç 200 yıldır savaşmıyor komşu ülkelerle barış içinde...

Trenle Stockholm’e vardık...Yine ziyaretler, görüşmeler var. Hava bana göre soğuk ama Stockholmü yaşamadan da dönmeyeceğim. →



Işıktaki mavi renk yansıtan kömürler...



Mariedamm’dan ayrılacağımız gün hava biraz ısındı da mantoları çıkarabildik.



Vikinglerin tahta gemisi müzede...

► VİKİNG MÜZESİ

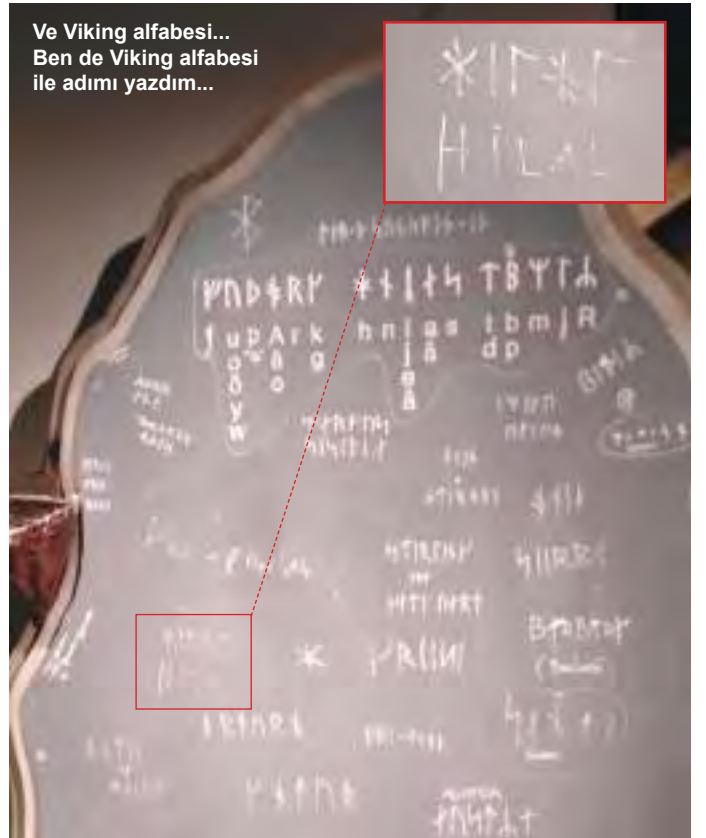
İskandinav bölgesinde tarihte Vikinglerin yaşaması, korsanlık ve tüccarlıkla 11. yüzyıla kadar varlıklarını sürdürmeleri, filmler ve bazı tarihi romanlar için iyi bir kaynak oluşturuyor. Filmlerde güçlü fizikleri, uzun sarı saçları, savaşçılıkları, ahşap gemileri ile betimlenirler. Şu anda da İsveç, Norveç, Danimarka, İzlanda ve Faroe Adalarında yaşayanların atası olarak Vikingler kabul edilirler. Stockholm'de bulunup da Viking Müzesi'ne gitmeden olmaz. Hem klasik sergi türü müzecilik hem de günümüzde ışısız ortamda sergilenen ve objeleri yeni tarz görsel tekniklerle izlemek ilginç oluyor... Lunaparklardaki arabalar gibi bir arabaya biniyorsunuz, karanlıkta arabanız gidiyor, bir anda ışıklar yanıyor ve bir Viking köyünde kendinizi buluyorsunuz. Ani geçişler dönüşler, yükselen müzik sesi ürkütücü de gelebilir, çok eğlenceli de...

Bugün artık kullanılmayan bir Viking alfabesi de var... Müzede bir köşe alfabe köşesi... Ben de hemen hangi ses hangi işaretle yazılıyor öğreniverdim ve alfabenin bulunduğu tahtanın altına kendi adımlı Viking harfleri ile yazdım. Sanırım müzeyi gezenlerin bir bölümü de benim yaptığımı yapıyor ve akşamları bu yazılar siliniyor ve tahta ertesi güne hazırlanıyor.

Viking kralının tahtına oturup fotoğraf çekirmek, bir Viking savaşçısı ile elele tutuşmak, Viking gemisine binmek müzede ki sıradan eğlenceler. Rehberimizin bir dünya haritası etrafında 1 saati bulan konuşması ise günümüzde hızla tüketmeye alışmış ziyaretçiler için sıkıcıydı... Laf aramızda ben de sıkıldım. Bu kadar detaylı tarih öğrenmek isteyenler kitaplardan okuyabilir ya da belgeselleri izleyebilirler diye düşündüm.



Bir Vikingli ile... Sarı uzun saçları karakteristik özellikleri.



Ve Viking alfabesi... Ben de Viking alfabesi ile adımlı yazdım...



Nobel Ödülleri Müzesinde bu yıl Ekonomi ödülü kazananlardan biri olan Daron Acemoğlu'nun dijital panosu.

► VE NOBEL AKADEMİSİ ÖDÜLLERİ MÜZESİ

Günümüzde Nobel adını duymayan yoktur herhalde. Her yıl fizik, kimya, edebiyat, ekonomi, tıp, barış gibi pek çok alanda dünya çapında ödül olan Nobel ödülü "Dünyayı Değiştiren Fikirler" sloganıyla veriliyor. Bir günümü de Nobel Prize Museum'da geçirebilir, müzede sergilenenleri inceleyebilirim.

Türkiye'den uzun zaman önce İsveç'e gidip yerleşen bir arkadaşımınla buluştuk ve Nobel Ödülleri Müzesine gittik. Bina tarihi olduğu için çok katlı değil. Girişte arkadaşım ikimizin de emekli olduğunu söyledi. Herhangi bir kimlik istemeden beyana güvenerek indirimli bilet kestiler. Nereden başlasak derken önce Alfred Nobel'in kabartma resmi ile fotoğraf çektirenlere gözüm takıldı, biz de aynı eylemle başladık. İyi ki de bu fotoğrafı aradan çıkarmışız, biraz sonra kalabalık bastı ve benzer fotoğraf için kuyruk oluşmaya başladı...

Müze de benim ilgimi çekecek konular ve objeler çok abartılmadan sade şekilde sergileniyor. Nobel kazanan çok sayıda kişinin gözlükleri örneğin... Dalai Lama'nın gözlüğü en önde olduğu için onu net hatırlıyorum. Malala Yusufzai'nin kırmızı eşarbi, Walesa'nın üzerine çıkıp işçilere konuşma yaptığı çöp kutusu, bilim adamlarının



Nobel kazananların gözlüklerinden birkaç tanesi.



Nobel kazanan herkesin siyah beyaz kartpostalları yapılmış ve müze mağazasında anı olarak satılıyor.

el yazısı ile yazılmış mektupları, Afrika'da yürütülen sağlık kampanyalarındaki sağlık çantası, çocuklar için hazırlanmış sevimli laboratuvarlar gayet ilgi çekiciydi. Satış mağazasından da hem Fizik hem Kimya ödülü kazanmış olan Madam Curie'nin bir sözünün üzerinde yazılı olduğu bir bardak, bir bez çanta, kalemler, kitap ayraçları gibi hediyelikler aldım.

► ALFRED NOBEL

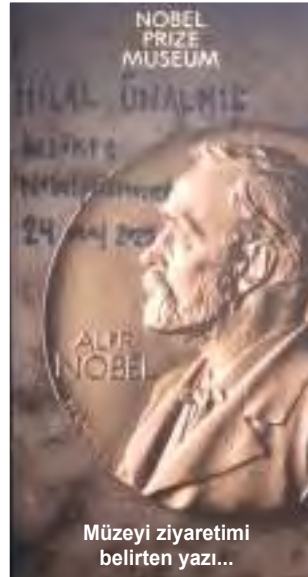
Türk ve Türk asıllı olarak 3 kişinin Nobel ödülü aldığını hatırlarsınız. Türkiye kamuoyunda bu ödüllere çok sevinen olduğu gibi umursamaz görünen hatta eleştiren epeyce insan gördük. Ben yine de bu ödülü kazanabilmenin önemli olduğuna inananlardanım. Alfred Nobel dünyada dinamitin mucidi olarak biliniyor. Bu çalışmalar sırasında kardeşi dahil birçok kişinin ölümünü dahi yaşayan Nobel, soyadı ile bir ödül kurulmasını vasiyet etmişti. Bugün Nobel ödülleri dünyanın en prestijli ödüllerinden olarak kabul ediliyor.



Tarihte bir dönem kahraman sayılan kişilerin bazı kişilerce son yıllarda heykellerinden rahatsızlık duyuluyor bilirsiniz. İsveç kralları 12. Karl (Demirbaş Şarl) ve Gustav 2. Adolf'un heykellerinin şehir merkezinden kaldırılması, daha az görülebilecek yerlere yerleştirilmesi için 12 yıl →

► HEYKEL SORUNU

Tarihte bir dönem kahraman sayılan kişilerin bazı kişilerce son yıllarda heykellerinden rahatsızlık duyuluyor bilirsiniz. İsveç kralları 12. Karl (Demirbaş Şarl) ve Gustav 2. Adolf'un heykellerinin şehir merkezinden kaldırılması, daha az görülebilecek yerlere yerleştirilmesi için 12 yıl →



Müzezi ziyaretimi belirten yazı...



5 yıl boyunca Osmanlı'ya sığınmış olan Demirbaş Şarl'ın heykeli önünde.

önce bir girişimde bulunulmuş ama hala yerlerindeler gördüğüm kadarıyla... Şehrin merkezi yerlerine barış, özgürlük, hoşgörü, çeşitlilik ve dayanışmayı çağrıştıran simgeleri içeren heykellerin konulması gerektiğini ileri süren politikacılar ile tarihçiler tartışmışlar... Tarihçiler elbette kral heykellerinin bulunmasını isteyen taraf...

Tarihi krallık sarayının ve şu anda bazı bakanlıkların binalarının olduğu Royal meydanında çok sayıda heykel, gelen turistlere fotoğraflar için fon oluşturuyor. Bu bölge bir adacak... Eski şehir anlamı taşıyan Gamla Stan diye adlandırılıyor. Bütün tarihi binalar heykeller bu adanın içindeler. Nobel akademisi ve bazı dini yapıları da



Sağlıkla ilgili 5000 sivil toplum örgütü ile çalışan Focus Patient ofisinde.

burada görebilirsiniz.

Şehrin başka yerlerinde heykel yok mu... Elbette var... İsveç asıllı Hollywood yıldızı Ingrid Bergman'dan ufo'lara, göçmenliği betimleyen heykellerden mitolojik tanrılara çok çeşitli klasik ve modern heykel bizi selamladı...

► DEMİŞBAŞ ŞARL

Bizim tarihimizde Demirbaş Şarl adıyla bildiğimiz kral 12. Karl'ın (Charles) heykelinin önünde bir fotoğraf çektirmek hoş olacaktı... Rusya ile yaptığı Poltova savaşında (Bugün Ukrayna sınırları içinde kalmış) yenilen ve yaklaşık 1500 askeri ile 1709 yılında Osmanlı İmparatorluğuna sığınan 12. Karl, 5 yıl kadar Osmanlı padişahı 3. Ahmet'in onayı ile burada yaşadı. Daha sonra Osmanlı-Rusya ilişkilerine zarar verdiği gerekçesi ile ülkesine gönderildi. Bu kral bazı görüşlere göre topraklarını genişletmek isteyen bir kahraman bazı görüşlere göre de sefaletle yol açan yenik bir kral... Ben yorum yapmayacağım, tarihçi de değilim... Ama arkadaşlarımla birlikte Demirbaş Şarl'ın heykelinin önünde durduk kaidesindeki yazıyı okuyup bir fotoğraf çektirdik.

► SİVİL TOPLUM DA, GENÇ SANATÇILAR DA ÇOK ÖNEMSEYİYOR

İsveçte sivil yönetim ve sivil toplum çok önemli kabul ediliyor. 15 yıl önce kalp nakli yaşamış olan eski parlamenter Penilla Gunther'in kurduğu Fokus Patient adlı kurumu ziyarete gittik. Penilla gayet sağlıklı görünüyor. Aynı mekanda Citizens Affairs adlı sivil toplum da çalışmalarını sürdürüyor. 5000 sivil toplum kuruluşu ile ilişkide olduklarını söylediğinde biraz şaşırdım. Bu sayı hiç de az değil, yaptıkları toplantıları ortak çalışmalarını anlatınca çok takdir ettim.

Ertesi gün bir nadir hastalık olan PBC için kurulmuş dernek hakkında bilgi almak için yine bir buluşmamız



Mariedamm'daki ilk akşam yemeğimiz...
Pasta gibi yapılmış deniz ürünleri...



Stokholmda gözünüz suya doyuyor...

var. Konuşma sırasında dernek başkanının oğlunun modern dansçı olduğunu öğreniyoruz. Ve bizi ertesi akşam gösteriye davet etti. Tabii ki gittik. Modern dansla bütün duyguları art arda yaşamak mümkün... Güzel bir akşam oldu, hem de genç dansçılarla tanıştık...

Dünyanın öbür ucunda bile olsa, İsveç toplumu her olayla ilgilenmek istiyor. Sanat çevreleri bu olayla ilgili sergiler açıyor toplantılar düzenliyor ve dikkat çekiyorlar. Ben de o sırada olan sergileri gezdim.

► YEMEK KÜLTÜRÜ

İsveçte bulunduğum süre içinde hem ana hem ara öğünleri hiç atlamadan keyifle beslendim. Kahvaltı bir tören gibi... Sofraya neredeyse 10 çeşit peynir geliyor. Yeşillikler, turplar, her renk domates, biber ve meyveler zaten var. Salam çeşitleri yenildi, hatta benim için hindi salamı alınmıştı. Bir de çok sevdikleri tuzlu tereyağları var... Kocaman makinelerde kahve yapılıyor ve herkes en az 3 koca fincan kahve içiyor. Ekmek çeşitlerini sayamadım... O kadar çoktu. Bal tabii var ama bizim kahvaltılarımızda meyvelerden yapılmış reçel de yediğimizi söylediğimde inanamayıp gülenler oldu. Gereksiz şeker yüklemesi diye yorumladılar. Ama onlar çok severek tuzlu tereyağı yiyorlar... Bana biraz içine tuz katılmış margarin gibi geldi. Ben de onların tuzlu tereyağını "gereksiz tuz yüklemesi" diye yorumladım. Aaa bir de tuzlu dondurmaları var... Yedim biraz ama açıkcası sevmedim. Kaymaklı dondurma neredeeee, tuzlu dondurma nerede...

Mariedamm'a ilk gittiğimiz gün deniz ürünlerinden ve ekmekten özel

olarak yaptırılan pasta gibi döşenmiş bir yiyecek sofraya gelmişti. Deniz ürünlerini sevdiğim için beğenerek yedim. Ülkede her bütçe için her türlü restoran bulabilirsiniz. Bizim gittiğimiz restoranları sayarsam, İtalyan, Vietnam, Moğolistan da diyeceğim. Hepsinde de bizim kültürümüze uygun tatta yiyecek buldum.

► SEVGİLİ ARKADAŞIM DR. TOVE FRISCH

Size biraz da İsveç'te bize ev sahipliği yapan sevgili arkadaşım Tove'den söz etmek isterim ama o birkaç paragrafa sığmayacak ölçüde dopdolu bir kadın... Emekli öğretim üyesi, yazar, sivil toplum lideri, anne hatta büyükanne, 9 dil konuşan ve daha birçok sıfatı olan bir çağdaş kadın... "Kuzey Burnu ve Cebelitarık Boğazı arasında Özgür Ayaklar Üzerinde" diye tercüme edebileceğim kitabın ve daha birçok kitabın yazarı...



Ve Tove'nin yıllar önce Avrupa'ya kuzeyden güneye oğluyla yürüme macerasını anlatan kitabı...

Tove, o dönemde 11 yaşında olan oğlu ile yürüyerek evet sadece yürüyerek, sırtlarında eşyaları ile bir maceralı yolculuk yaşamışlar. Bu yürüyüş 1983-84 yıllarında; 1 yıl, 3 ay sürmüş ve 400 sayfalık bir kitap yayınlanmış. Onunla arkadaş olduğum, aynı projelerde çalıştığım için kendimi şanslı sayıyorum. Tack tack Tove...

İsveç'e indiğim andan itibaren merhaba ve teşekkür ederim demeyi öğrendim... İkisi de kolay. Hej, merhaba demek ve Hey diye söyleniyor... Teşekkür ederim ise Tack ve Tak diye seslendiriliyor... Dönüşümde İsveççe 20 -25 kelimeyi öğrenmişim artık...

Puss Puss İsveç ve puss puss İsveçteki dostlarım... •



Alacağın Devri ve Borcun Üstlenilmesi

Av. Ferhan ARIKAN

Emekli Ticaret Mahkemeleri Grup Başkanı

Değerli okurlar, bu defaki konularımız, sıkça karşılaşılan, özellikle esnaf, tacir, imalatçı, mal veya hizmet üreticilerini, kısacası herkesi ilgilendiren TBK 183 -194 maddeleri çerçevesinde borç ilişkilerinde taraf değişikliği ile ilgili alacağın devri (Alacağın temliki), TBK 195 ve 204 maddelerinde belirtilen borcun üstlenilmesi ve devam TBK 205-206 maddelerinde düzenlenen sözleşmenin devri ve sözleşmeye katılmalar olacaktır.

Konuya ilişkin yasal düzenlemeler aşağıdaki gibidir: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu; BEŞİNCİ BÖLÜM Borç İlişkilerinde Taraf Değişiklikleri

BİRİNCİ AYIRIM

Alacağın Devri

- A. Koşulları
- I. İradi devir

1. Genel olarak

MADDE 183- Kanun, sözleşme veya işin niteliği engel olmadıkça alacaklı, borçlunun rızasını aramaksızın alacağını üçüncü bir kişiye devredebilir. Borçlu, devir yasağı içermeyen yazılı bir borç tanımına güvenerek alacağı devralmış olan üçüncü kişiye karşı, alacağın devredilemeyeceğinin kararlaştırılmış bulunduğu savunmasını ileri süremez.

2. Şekli

MADDE 184- Alacağın devrinin geçerliliği, yazılı şekilde yapılmış olmasına bağlıdır.

Alacağın devri sözü verme, şekle bağlı değildir.

2. İfadan kaçınma ve tevdi

MADDE 187- Kime ait olduğu çekişmeli bulunan bir alacağın borçlusu, ifadan kaçınabilir ve alacağın konusunu hâkim tarafından belirlenen yere tevdi etmekle borçtan kurtulur.

Borçlu, alacağın çekişmeli olduğunu bildiği hâlde ifade bulunursa, bundan doğacak sonuçlardan sorumlu olur. Dava konusu olan çekişme mahkemece



henüz sonuca bağlanmamış ve borç da muaccel ise, taraflardan her biri borçluyu, edimi tevdi etmeye zorlayabilir.

II. Öncelik hakları ve bağlı hakların geçişi

MADDE 189- Alacağın devri ile devreden kişiliğine özgü olanlar dışındaki öncelik hakları ve bağlı haklar da devralana geçer. Asıl alacakla birlikte işlemiş faizler de devredilmiş sayılır.

III. Senet ve belgelerin teslimi ve bilgi verilmesi

MADDE 190- Devreden, devralana alacak senedi ile elinde bulunan ispatla ilgili diğer belgeleri teslim etmek ve alacağını ileri sürebilmesi için gerekli bilgileri vermekle yükümlüdür.

Belirttiğimiz gibi alacağın devri TBK'nun 183-194 maddeleri arasında düzenlenmiştir. Alacağın devri bir borç ilişkisinin bütünüdür devrini ifade etmeyip, borç ilişkisinden doğan alacakların bir kısmının veya tamamının devrini ifade eder. Alacağın temlikinden sonra da devreden alacaklı borç ilişkisinden yani sözleşmeden doğan yükümlülükleri ile bağlıdır..

TBK 184 maddesi gereğince alacağın devri, devir eden ile devir alan arasında yapılan yazılı bir

sözleşmeyle olur. Devrin geçerli olabilmesi için borçlunun onayı gerekmez. Bu sözleşme borç doğuran sözleşme değil hakkı devir eden tasarrufi bir işlemdir. Sözleşmenin yapılmasıyla birlikte alacak devreden mal varlığından devir alanın mal varlığına geçer. Alacağın temlik ile alacaklı değişmiş olup borçlunun borcundan kurtulması için edimi yeni alacaklıya ifa etmesi gerekir.

Alacak, borçlu haberdar edilmeksizin devir edilmişse iyi niyetle eski alacaklıya ödemedede bulunan borçlunun borcu sona erer. Borçlu, alacağın devir edildiğini öğrendiği zaman devir edene karşı sahip olduğu defi ve itirazları alacağı devir alana karşı da ileri sürebilir. **Kural olarak kimse sahip olduğu haktan fazlasını devir edemez.**

Alacağın temlik/devri, hukuken geçerli bir sebebin varlığına bağlı olmayan, sebep hukuken geçerli olmasa, gerçekleşmemiş olsa dahi geçerli olan, borç ilişkisinden doğan belli bir isteme hakkının devrine yönelik bir işlemdir. **Bütün alacaklar ister sözleşmeden ister haksız fiilden isterse sebepsiz zenginleşmeden doğmuş olsunlar yasa ya da sözleşme hükümlerine göre veya işin niteliğine bağlı olarak yasaklanmış olmadıkça başkasına devredilebilir. Bölünebilen hallerde alacağın bir kısmının devri de mümkündür.** Alacağın münazaalı yani çekişmeli bulunması, bir dava konusu oluşu dahi, temlike - devre engel değildir. Alacağın devri için yazılı sözleşme yapılması gerekir. **Temlik için alacağın muaccel olması şart değildir. Borçlusu ve miktarı belirlenebilen gelecekteki bir alacağın dahi, temlik geçerlidir.** Alacağın devrine dair sözleşmede devrin sebebini belirtme zorunluluğu yoktur. **Sözleşmenin geçerliliği yazılı şekilde yapılmış olmasına bağlıdır.TBK.184/ 1**



md.Yazılı devir sözleşmesinde sadece alacağı devreden tarafın imzasının bulunması yeterlidir. Yine alacağın başkasına devredilebilmesi , yasa ve sözleşme hükümlerine veya işin niteliğine göre alacağın devredilmesinin yasaklanmamış olmasına bağlıdır. TBK.183/1 md. Alacak, sözleşme ile yasaklanmış olmasına rağmen devredilirse, bu devir geçersizdir. Borçlunun onamı halinde ise geçerli olur. Alacağı devralan kimsenin iyi niyetli olması, sonucu değiştirmez.TBK.183/2 maddesine göre "Borçlu, alacağın devredilemeyeceğinin kararlaştırılmış olduğunu, devir yasağı içermeyen yazılı bir borç tanımına güvenerak alacağı devralmış olan iyi niyetli üçüncü kişiye karşı, alacağın devredilemeyeceğinin kararlaştırılmış bulunduğu savunmasını ileri süremez"

Alacağın temlikini düzenleyen TBK 183 ve onu izleyen maddelerine göre, alacağı devralan kimse temlik konusu alacağın tahsili için, öncelikle asıl borçlu hakkında bütün kanun yollarına başvurmak zorundadır. Temellük eden (devralan) temlik konusu alacağı borçludan tahsil edemez ise, işte ancak o zaman ve Borçlar Kanununun 169. maddesine göre, o da temlik ivaz karşılığında yapılmış olması şartı ile o zaman, sağlama borcu olan alacağı devreden kimseye karşı başvurma hakkını kazanabilir. Diğer bir deyişle alacağı devralanın, devir edene bu madde hükmüne göre rücu edebilmesi, borçludan alacağı tahsil için gerekli her çareye başvurmuş olduğunu ve buna rağmen alacağı tahsil edemediği hususunu ispat





etmesi koşuluna bağlı bulunmaktadır. Bu yön gerek kökleşmiş Yargıtay içtihatlarında gerekse doktrinde böyle yorumlanıp kabul edilmektedir.

Borçlunun rızası

Borçlar Kanunu çerçevesinde borçlunun rızasına ihtiyaç olmadığı hem Kanunlarla hem de Yargıtay kararlarıyla sabit olmuştur.

“YARGITAY HUKUK GENEL KURULU 2010/11-118 E. 2010/148 K. 17.3.2010 Tarihli kararında; Bilineceği gibi; Alacağın temlik alacaklı ile onu devir alan üçüncü şahıs arasında borçlunun rızasına ihtiyaç olmaksızın yapılabilen, şekle bağlı tasarruf, bir muamele veya kanun ya da kazai kararlar gerçekleşen bir devirdir. Kanun veya akit ile veya işin niteliği icabı olarak menedilmiş olmadıkça, alacağın temlik borçlunun rızasına bağlı değildir.

YARGITAY 19. HUKUK DAİRESİ 2002/7795 E. 2003/5255 K. 21.5.2003 Tarihli kararında; Borcun bizzat borçlu tarafından ifa edilmesinde alacaklının menfaati bulunmadıkça borcun şahsen ifası zorunluluğu yoktur. Borç üçüncü bir şahıs tarafından borçlunun bilgisi dışında tediye edilebilir. Üçüncü şahıs, tediyesi ile alacaklıyı tatmin ettiği miktar nispetinde alacaklının haklarına halef olur. Bu hakların üçüncü şahsa intikali kanundan doğar, alacaklı üçüncü şahıs ile yapacağı vazih sözleşme temlikname) ile alacağını borçlunun rızasını aramaksızın temlik edebilir.”

Söz konusu kararlarda da görüleceği üzere; alacağın temlik sözleşmesinde dava dışı borçlunun muvafakati aranmayacağı Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararları ve içtihatlarla da sabittir.

Borcun Üstlenilmesi

Türk Borçlar Kanunu 195 ila 205 maddelerinde borcun üstlenilmesi yani borcun nakli düzenlenmiştir.

Borcun nakli borçlunun değişmesi, üçüncü bir şahsın üzerine almasıdır. Borcun üstlenilmesi halinde borçlunun şahsının değişmesi dışında borçta ve borç ilişkisinde değişiklik meydana gelmez. **Borçlunun değişmesinde diğer taraf yani alacaklının rızası olmaksızın gerçekleşmez. Borcun naklinde biri borçlu ile yüklenen şahıs arasında diğeri borcu yüklenecek şahıs ile alacaklı arasında olmak üzere 2 sözleşme söz konusudur.**

Bu sözleşmelerden ilki borcun iç üstlenilmesi ikincisi ise borcun dış üstlenilmesi olarak ifade edilmektedir.

TBK 195/1 maddesi gereğince Borcun İç Üstlenilmesi borçlu ile onu borçtan kurtarmayı üstlenen kişi arasında yapılan bir sözleşmedir. Borçlu ile “İç Üstlenme Sözleşmesi” yapan kişi borcu bizzat ifa ederek veya alacaklının rızasıyla borcu üstlenerek borçluyu borçtan kurtarma yükümlülüğü altına girmiş olur.

Borcun iç yüklenilmesi aşamasında henüz, borç üstlenilmiş, borçlu değişmiş değildir. Borç, borcun dış yüklenilmesi ile nakledilmiş olacaktır. Borcun iç yüklenilmesinde alacaklının dışında borçlu ile borcun naklini üstlenen Üçüncü Şahıs arasında yapılmış tarafları bağlayan bir sözleşme söz konusudur. Bu dönemde alacaklı, alacağını asıl borçludan isteyebilir. Asıl borçlu borcu ifa etmeye mecbur kalırsa borçluyu borçtan kurtarmayı üstlenmiş olan kimse borçlunun bütün zararlarını ödemekle yükümlüdür

Borcun Dış Üstlenilmesi

TBK 196 / 1 maddesi gereğince Borcun Dış Üstlenilmesi yani eski borçlunun yerine yenisinin geçmesi eski borçlunun borçtan kurtulması borcu



üstlenecek kişi ile alacaklı arasında yapılacak sözleşme ile olur. Borcu üzerine almak isteyenle alacaklı arasında yapılacak Dış Üstlenme Sözleşmesinin geçerliliği daha önce yapılmış olan İç Üstlenme Sözleşmesinin varlığına veya borçlunun Dış Üstlenme Sözleşmesi'ni onamasına bağlı değildir.

İç Üstlenme Sözleşmesinin üstlenen veya onun izniyle borçlu tarafından alacaklıya bildirilmesi Dış Üstlenme Sözleşmesinin yapılmasına ilişkin öneri anlamına gelir. Alacaklının kabulü açık veya zımni olabilir. TBK 196/3 Örneğin borcu üstlenen kişinin yaptığı ödeme alacaklı tarafından kabul edilirse takas beyanına muvafakat ederse borcun üstlenilmesini kabul etmiş sayılır ve böylece borçlu değişir.

TBK 197 Maddesi çerçevesinde borcun üstlenilmesine ilişkin önerinin kabulü hususunda özel bir düzenleme yapılmış olup borcun üstlenilmesine ilişkin yapılan teklifte kabul için süre verilmemişse öneri alacaklı tarafından her zaman kabul edilebilir. Ancak eski ve yeni borçlu öneri ile birlikte süre koyabilir. Süre bitimine kadar alacaklı susarsa teklif reddedilmiş sayılır.

Kural olarak TBK 198 /1 md. gereğince Borcun Dış Üstlenilmesi 'nin yapılması ile borçlu değişir ve borç yan fer'i haklarla birlikte borcu üstlenen şahsa geçer.

Borçlunun şahsına bağlı olan yan haklar borcun üstlenmesi halinde sona erer, borcu üstlenene geçmez. Örneğin TBK 153/ 4 İş sözleşmesi gereğince ve süresince hizmetçilerin işverenden olan alacakları için zaman aşımı işlemez. Borç nakledilirse alacaklı artık bu hükümden yararlanamaz.

Yine borcun üstlenilmesi halinde borcu garanti etmek için rehin tesis etmiş olan Üçüncü Şahsın ve kefilin sorumluluğunun devamı, borcun üstlenilmesine yazılı olarak muvafakat etmelerine bağlıdır Aksi takdirde sorumlulukları sona erer.

Alacaklı ile borcu üstlenmek isteyen kimse arasında yapılan dış üstlenme sözleşmesi herhangi bir nedenle hükümsüz hale gelirse, Örneğin irade bozukluğu gibi iyi niyetli üçüncü kişilerin genel kurallara göre korunan hakları saklı kalmak kaydıyla eski borç bütün bağlı borçlarıyla birlikte devam eder varlığını sürdürür.

Bir de borca katılma vardır. Borca katılmada borçlu değişmeksizin mevcut bir borca borçlunun yanında yer almak üzere üçüncü bir kimsenin katılması söz konusudur. Buna göre borca katılma, mevcut bir borca borçlunun yanında yer almak üzere katılan ile alacaklı arasında yapılan ve katılanın borçlu ile birlikte borçtan



sorumlu olması sonucunu doğuran bir sözleşmedir. Borca katılan ile borçlu alacaklıya karşı müteselsilen sorumlu olurlar

Sözleşmenin devri ve sözleşmeye katılmaya gelince;

Sözleşmenin Devri, sözleşmeyi devralan ile devreden ve sözleşmede kalan taraf arasında yapılan ve devreden bu sözleşmeden doğan taraf olma sıfatı ile birlikte bütün hak ve borçlarını devralana geçiren bir anlaşmadır.

Sözleşmeyi devralan ile devreden arasında yapılan ve sözleşmede kalan diğer tarafça önceden verilen izne dayanan veya sonradan onaylanan anlaşma da sözleşmenin devri hükümlerine tabidir. Sözleşme devrinin geçerliliği devredilen sözleşmenin şekline bağlıdır. Kanundan doğanın haalefiyet hali ile diğer özel hükümler saklıdır.

Sözleşmeye Katılma, mevcut bir sözleşmeye taraflardan birinin yanında yer almak üzere, katılan ile bu sözleşmenin tarafları arasında yapılan ve katılanın yanında yer aldığı tarafla birlikte onun hak ve borçlarına sahip olması sonucunu doğuran bir anlaşmadır. Sözleşmenin diğer tarafına karşı müteselsilen alacaklı ve borçlu olurlar.

Sözleşmeye katılmanın geçerliliği, katılma konusu sözleşmenin şekline bağlıdır.

Haklıların hak sahiplerinin en kısa sürede haklarına kavuşmaları dileğiyle başta değerli eserlerinden yararlandığım Prof. Dr. Safa Reisoğlu ve diğer çok değerli hukukçu büyüklerimize, kısmet olursa yeni araştırmalar ve açıklamalarımda görüşmek umudu ve dileğiyle herkese sevgi ve saygılar sunarım.

Pazar geliştirme stratejileri danışmanı Yavuzcan Yazıcı:

Klasik kum-deniz-güneş modeli 21'inci yüzyıla göre dönüştürülmeli

Yavuzcan Yazıcı, "Türkiye'de kum-deniz-güneş modeli 20. yüzyıldaki kalkınma aracıydı ama artık bu modelin 21. yüzyılın turistine, çevresine ve yereline hitap edecek şekilde dönüştürülmesi gerekir. Büyümek değil, evrilmek zamandır. Aksi takdirde her yıl daha fazla turist gelmesine rağmen, halk daha da fakirleşecek, doğa daha fazla tahrip olacaktır." dedi.

Türkiye için çok büyük gelir kaynağı olan turizmin daha da gelişmesi konusunda projeler hazırlayan iş ve Pazar geliştirme danışmanı Yavuzcan Yazıcı ile klasik turizm, sürdürülebilir turizm, turizmde karbon ayak izlerinin azaltılması, iç turizmin büyütülmesi konularını ele alan bir söyleşi yaptık.

- Sayın Yavuzcan Yazıcı, Türkiye ve dünya turizminin son yıllardaki gelişimi nasıl? 2024 yılı sezon kapanışında büyük bir memnuniyet vardı. 2025'de nasıl bir açılış yaşandı? Turizm kentlerinden şikayetler, yakınmalar duyuyoruz.

- Bu sorular yalnızca turizm sektörüne değil, aslında Türkiye'nin yapısal planlama eksikliğine ve gelip geçici, kısa vadeli ekonomi-politikalarına da ayna tutmakta.

Bu soru ve sorunları üç ana başlıkta açıklayabilirim;

► 2024 SEZONU: GÖRÜNEN BAŞARI, DERİNLEŞMEYEN KALİTE

Bazı verilere şüpheyle yaklaşısam da 2024 sezonunun Türkiye için niceliksel anlamda şartırtıcı ölçeklerde başarılı geçtiğini anlıyoruz.

- 50 milyonu aşan turist sayısı...
- Yaklaşık 50 milyar dolar turizm geliri hedeflerine yaklaşılması...
- Başta Antalya, İstanbul, Muğla ve Kapadokya



olmak üzere pek çok destinasyonda doluluk oranlarının yüksek seyretmesi sektör profesyonelleri için memnuniyet verici gibi görünüyor.

Ancak bahsi geçen başarı:

- Kişi başı harcama düşüklüğü (ortalama 830–850 dolar bandı),

- Kitle turizminin baskınlığı,

- Türk lirasının düşüklüğüne rağmen fahiş fiyatlar,

- Ekonomik istikrarsızlık ve fiyat dengesizliğinin yerel halkın hayat kalitesi üzerindeki olumsuz etkiler (kira fiyatlarının artışı, altyapı sorunları, kültürel çatışmalar) nedeniyle sorgulanabilir bir “nicelik başarısı” olarak kaldı.



► 2025 SEZON AÇILIŞI: BELİRSİZLİK VE TEDİRGİN MEMNUNİYETSİZLİK

2025'in ilk yarısı, özellikle Avrupa ve Rusya pazarlarında bazı yapısal ve politik belirsizliklerle başladı.

- Ukrayna-Rusya savaşı,
- Euro bölgesindeki ekonomik durgunluk,
- Türkiye'deki döviz kuru dalgalanmaları ve enflasyon,
- Vize süreçlerinde yaşanan problemler (hem gelen hem de çıkan turiste dönük) sezon açılışını görece temkinli hâle getirdi.

Öte yandan, eskiden olduğu gibi Mayıs sonu itibarıyla problemler varlığını sürdürüyor

- Türkiye'nin tek rekabetçi destinasyonu Antalya yine güçlü başladı.

- İstanbul'da ise Tarihi Yarımada ile Boğaz arasında sıkışıp kalmış, yenilenemeyen tur anlayışı, kentsel dönüşüm ve ulaşım altyapısı şikayetleri ile turizm deneyimini zorlamaya devam ediyor.

- Ege'de özellikle Bodrum ve Çeşme gibi destinasyonlarda over tourism, turistlerin şikayetçi olduğu fahiş fiyatlar, alt düzeydeki eğlence anlayışı ve trafik keşmekeşinden kaynaklı gürültü kirliliği, niteliksiz toplama elemanlarla yetersiz hizmet kalitesi sık sık gündeme gelmeye devam ediyor.

► HER YIL HAZIRLIKSIZ YAKALANIYORLAR

- Her yılın Haziran ayında aynı şikayetler neden tekrarlanıyor?

- Bu sorunun yanıtı aslında üç düzeyde karşımıza çıkıyor:

a) Yapısal Planlama Eksikliği:

Turizm bölgeleri hâlâ mevsimsel kazanca göre gün

kurtaran yaklaşımlarla yönetiliyor.

- Turizm konusunda yetersiz belediyeler, esnaf ve işletmeciler her yıl yeni bir sezonu sıfırdan planlıyormuşçasına hazırlıksız yakalanıyorlar. Aslında ortada ne strateji var ne de plan...

- Örneğin altyapı çalışmaları yazın ortasında sürüyor, plajlar ve yollar geç açılıyor, çevre temizliği yetersiz kalıyor.

- Geçmiş yılı değerlendirip analiz edecek ne çalışma var ne de bir sonraki yılı önlemler olarak planlayıp düzenleyecek turizm bilinci...

b) Regülasyon Eksikliği ve Denetimsizlik:

- Gıda, fiyatlandırma, hijyen ve gürültü konularında uygulama ile söylem arasında büyük fark var. Ölçümlenmiş bir veriden hareket etmek diye bir şey söz konusu bile değil.

- Örneğin Booking, Airbnb ve kısa süreli kiralık ev pazarına yönelik düzenlemeler hâlâ gri alanda seyrediyor.

- Düzenli, ölçülebilir turist memnuniyeti yerine gününbirlik kazanç önceliklendirilmiş durumda.

c) Toplum-Turist Çatışması:

Yerel halkın yaşam alanları ile turistik talepler arasında her geçen yıl büyüyen bir gerilim var.

- Konut krizi,
- Su ve enerji tüketiminde artış,
- Kamusal alanların özelleştirilmesi,
- Kültürel uyumsuzluklar...

bu karşıtlığı artırıyor.

- Halk, turizmden pay alamadığı, turizm gelirlerinden yaşam kalitelerini artırmak gibi geri dönüşler ve faydalar elde edemediği için turizme giderek yabancılaşıyor. →



YAVUZCAN YAZICI KİMDİR?

Lisans ve yüksek lisans yıllarında çalışma hayatına başlayan Yazıcı, profesyonel kariyerinin ilk 10 yılında gazetecilik, araştırmacılık ve reklamcılık alanlarında çalıştı. Ardından bankacılık, bilişim, lojistik ve tekstil sektörlerinde faaliyet gösteren şirketlerde Kurumsal İletişim ve Pazarlama İletişimi yöneticiliği yaptı.

Yazıcı, 2000 yılında kendi hizmet ajansını kurdu. Bilişim, finans, teknoloji, otomotiv, ilaç, sağlık, tekstil, mobilya, havacılık, petrol, fuar, kongre, kültür, sanat, turizm, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve endüstriyel üretim gibi çok farklı sektörlerden 100'ü aşkın yerli ve yabancı şirkete Bütünleşik Pazarlama İletişimi, Kurumsal Algı ve İtibar Yönetimi, Lider İletişimi, Markalaşma ve Ko-

numlandırma, Pazar ve Rekabet Analizleri konularında strateji ve uygulama hizmetleri sundu.

Yazıcı halen İş ve Pazar Geliştirme Stratejileri kapsamında Kurumsal Check-Up, Kurumsal Algı ve İtibar Yönetimi, Bütünleşik Pazarlama İletişimi, Halkla İlişkiler ve Medya İlişkileri, Kurumsal Kültür ve Etkinlik Yönetimi, Marka ve Konumlandırma Yönetimi, Lider Algı ve İtibar Yönetimi, Kriz İletişimi, Kurumsal Sosyal Sorumluluk, Sürdürülebilirlik ve ESG İletişimi, Proje Yönetimi, İçerik Üretimi, Reklam, Sosyal Medya Yönetimi, Geleneksel ve Dijital Pazarlama Yönetimi, Yerel Yönetimler ve Yatırımcılar için Turizm ve Destinasyon Pazarlama Yönetimi gibi geniş bir yelpazede danışmanlık hizmeti vermeye devam ediyor.

Bu nedenle de yöre halkında “turizm varsa huzur yok” duygusu artıyor.

► “TÜRKİYE DAHA FAZLA TURİST ÇEKEBİLİR”

- Türkiye'nin büyük ölçüde kum-deniz-güneş üçlüsüne dayanan klasik turizm potansiyeli sınırlara dayandı mı, daha da genişleme olasılığı var mı?

- Bu soru aslında, Türkiye'nin son 40 yılda inşa ettiği turizm modelinin nerede takıldığını, neyi başaramadığını ve neden artık “daha fazlası” değil, “başka bir şey” gerektiğini tartışmaya açıyor.

Bu bağlamda yanıtı üç düzeyde ele almak yerinde olur:

Kitle Turizminin Arz-Talep Döngüsü: Doyum Noktası Göründü

Türkiye'nin turizm gelirinin hâlâ yüzde 60'tan fazlası Antalya, Muğla ve kısmen İzmir-Çeşme ekseninden geliyor. Bu bölgelerdeki hizmet altyapısı ve konaklama kapasitesi 1980'lerdeki “Akdeniz modeli” üzerine kurulu:

- Düşük fiyatla yüksek doluluk hedefi,
- Her şey dahil sistemine bağımlılık,
- Standartlaştırılmış, kültürden arındırılmış paketler.

Bu model özellikle 2015 sonrası döviz krizleriyle birlikte “ucuz Türk lirası üzerinden rekabet avantajı” yaratmaya başladı. Ancak bu, kısır bir döngüye neden oldu:

- Kişi başı harcama 2019'da 700 \$ iken, 2024'te en fazla 850 \$ civarında. Oysa İtalya, İspanya gibi benzer destinasyonlarda bu rakam 1.200–1.500 \$.
- Türkiye'de gecelik harcama ortalaması: 70–80 \$ civarında ki bu, kalite yatırımı yapılmasını oldukça zorlaştırıyor.

Sonuç olarak;

Türkiye artık daha fazla sayıda turisti çekebilir ama daha fazla katma değer yaratamaz. Yani fiziksel genişleme hâlâ mümkün; fakat ekonomik ve kültürel





“Ege’de özellikle Bodrum ve Çeşme gibi destinasyonlarda over tourism, turistlerin şikayetçi olduğu fahiş fiyatlar, alt düzeydeki eğlence anlayışı ve trafik keşmekeşinden kaynaklı gürültü kirliliği, niteliksiz toplama elemanlarla yetersiz hizmet kalitesi sık sık gündeme gelmeye devam ediyor.”

değer üretimi tıkanmış durumda.

Doğal ve Sosyal Tükenme: Sürdürülemezlik Krizi

Kitle turizmi, yalnızca ekonomik anlamda değil, aynı zamanda ekolojik ve sosyo-kültürel anlamda da maliyet üretmeye başladı.

- **Overtourism (aşırı turizm):** Özellikle Bodrum, Alaçatı, Kapadokya gibi bölgelerde yaz aylarında yerel nüfusun 10 katına kadar çıkan turist yoğunluğu, atık yönetimi, enerji tüketimi, trafik ve güvenlik açısından ciddi sorunlara yol açıyor.

- **Toplumsal Yabancılaşma:** İlk soruya yanıt verirken de değindiğim gibi yerel halk, turizmden doğrudan fayda göremediği, aksine yaşam kalitesinin düştüğünü hissettiği sürece, sektöre mesafeli hatta düşman olmaya başlıyor.

- **Ekolojik erozyon:** Denize sıfır otel inşaatları, orman alanlarının turizme açılması, kıyı şeritlerinin kamuya kapatılması gibi uygulamalar artık kamuoyu tepkisi de çekiyor. (Datça’daki Kargı Koyu, Bodrum’daki Cennet Koyu örnekleri)

Bu bağlamda kitle turizminin fiziksel kapasitesi değil, toplumsal ve çevresel meşruiyeti sorgulanmaya başlanmıştır.

▶ **“ARTIK ‘BÜYÜME’ DEĞİL, ‘DÖNÜŞÜM’ KONUŞULMALI”**

Türkiye’de turizmin önündeki asıl mesele daha fazla turist değil, daha bilinçli, daha nitelikli,

daha yüksek katma değerli bir turizm profiline geçiş yapmaktır.

Bu da ancak şu dört temel dönüşümle mümkün olabilir:

1. Tematik çeşitlendirme:

- Gastronomi, kırsal deneyim, agro-turizm, eko-yürüyüş, kültür rotaları gibi yeni temalar.
- Örnek: Carian Trail, Gastroute, Frig Yolu, GastroAntep gibi modellerin yaygınlaştırılması.

2. Kentsel destinasyon markalaşması:

- İstanbul sadece Boğaz ve Yarımada’dan ibaret değil. Üsküdar, Kadıköy, Balat, Galata gibi semtler de tematik deneyimle yeniden tasarlanabilir.

3. Kısa ama etkili deneyim ekonomisi:

- Üç günlük şehir kaçamakları, gurme hafta sonları, butik festival deneyimleri ile kişi başı harcama artırılabilir.

4. Rejeneratif

Turizm Yaklaşımı:

- Ziyaretçinin sadece tüketen değil, katkı veren bir aktör olarak konumlandığı modeller öncelik kazanmalı (örnek: yerel üreticiyle yemek atölyesi, kültürel miras koruma projeleri, permakültür deneyimi).

Sonuç:

Kum–deniz–güneş modeli Türkiye’nin 20. yüzyıldaki kalkınma aracıydı ama artık bu modelin 21. yüzyılın turistine, çevresine ve →





yereline hitap edecek şekilde dönüştürülmesi gerekir.

Büyüme değil, evrilme zamanıdır. Aksi takdirde her yıl daha fazla turist gelmesine rağmen, halk daha da fakirleşecek, doğa daha fazla tahrip olacak ve turizm bir kalkınma ve refah aracı değil, yerel halk nezdinde giderek yaşam kalitesini tehdit eden bir musibet, bir yük olarak algılanacaktır.

- Türkiye’de turizmde ne ölçüde sürdürülebilirlikten söz edebiliriz?

Bu soruya dolandırmadan ve net yanıt vermek gerekirse:

Türkiye turizmde “sürdürülebilirlik” kavramsal düzeyde sıkça telaffuz edilse de uygulama düzeyinde büyük ölçüde göstermeliktir.

Gerçek anlamda sürdürülebilirlik hâlâ birkaç bölgesel iyi örnek dışında, ulusal turizm politikalarına yön veren bir prensip değil, bir pazarlama retoriği olarak işlev görüyor.

Bunu üç başlık altında açabiliriz:

1) Sürdürülebilirlik Ne Demekti, Türkiye Ne Anlıyor?

Sürdürülebilir turizm, çevresel etkileri en aza indiren, yerel ekonomiyi destekleyen, kültürel mirası koruyan ve toplumsal katılımı artıran bir anlayıştır.

Ancak Türkiye’de bu kavram genellikle:

- Otelin çatısına birkaç güneş paneli yerleştirmek,

- Kahvaltı büfesine “yerel reçel” koymak,
- Web sitesine “doğaya saygılıyız” yazmak, gibi son derece yüzeysel uygulamalar sergileniyor. Bu bir tür estetik makyaj – yani göz boyama dediğimiz, etik olmayan “greenwashing”dir.

Oysa gerçek sürdürülebilirlik, işin bütün tedarik zincirine, ziyaretçi deneyimine ve yönetim yapısına entegre edilmelidir.

2) Türkiye’deki Uygulama Pratiği: Dağınık, Plansız, Sığ

Türkiye’de hâlihazırda sürdürülebilir turizm yaklaşımını benimsemiş bazı bölgeler ve projeler var:

- *Çıralı (Antalya)*: Caretta caretta koruma bölgesi olarak doğayla uyumlu pansiyon işletmeleri,
- *Kazdağları ve Ayvalık çevresi*: Kırsal eko-köyler, agro-turizm uygulamaları,
- *Kapadokya*: Balon turizmiyle gelen yıpranmaya rağmen butik otel işletmeciliği ve yöresel el sanatlarına dayalı ekonomi.

Ancak bu örnekler genelleştirilebilecek yapılar değil, çünkü ne ulusal politikalara entegre ediliyorlar ne de veriyle izleniyorlar.

Bir bölge UNESCO Dünya Mirası Listesi’nde bile olsa, çevresindeki yapılaşma kontrolsüz, atık yönetimi yetersiz ve kültürel taşıma kapasitesi aşılırsa orada sürdürüle-

bilirlikten söz edilemez.

3) Asıl soruna gelirse: Ne Ölçüde Sürdürülebilir?

UNWTO ve GSTC (Global Sustainable Tourism Council) kriterlerine göre bir destinasyonun sürdürülebilir olması için;

- Doğal kaynakların korunması,
- Yerel ekonomiye katkı,
- Kültürel özgünlüğün yaşatılması,
- Toplumla bütünleşme,
- Ziyaretçi yükünün dengelenmesi gibi temel ölçütlerin karşılanması gerekir. Peki Türkiye bu kriterlerin neresinde?

• Ne yazık ki Türkiye hâlâ sürdürülebilirlik endekslerinde düşük performans gösteren ülkeler arasında.

• 2023 Global Sustainable Tourism Index verilerine göre Türkiye 35 ülke arasında 27. sıradaydı (kaynak: Euromonitor + McKinsey Travel Sustainability Report 2024).

• Turizm sektöründe emisyon azaltımı, su kullanımı, yerel tedarik zinciri, sosyal etki gibi alanlarda ölçümlene neredeyse hiç yapılmıyor.

Sonuç ve Öneri:

Türkiye’de sürdürülebilir turizm bir zorunluluk olarak değil, bir pazarlama söylemi ve tanıtım malzemesi olarak görülüyor. Bu kandırmaca kısa vadede turist çekebilir ancak uzun vadede doğayı, toplumu ve markayı yıpratır.

Eğer bu anlayış değişmezse;

- Yerel halkın turizme olan desteği düşecek,
- Doğal miraslarımız tehdit altına girecek,
- Kültürel özgünlüğümüz turiste hoş görün-

mek uğruna “mış” gibi yüzeysel ve yapay bir gösteriye dönüşecek.

Önerim:

Türkiye’nin Kültür ve Turizm Bakanlığı düzeyinde, UNWTO – GSTC uyumlu ulusal bir sürdürülebilir turizm stratejisi yayınlaması, bu stratejiyi yerel DMO'lara entegre etmesi ve tüm destinasyonlarda ölçülebilir sürdürülebilirlik hedefleri tanımlaması artık bir tercih değil, zorunluluktur.

- Turizmde karbon ayak izi konusu çok fazla konuşulmuyor ama bu konudaki hassasiyet ve önlemler alma düşüncesi ve çalışması ne ölçüde gerçekleşiyor?

Bu soru aslında Türkiye’deki turizmin “sürdürülebilirliği” yalnızca doğa sever bir “mış” gibi bir imaj olarak mı, yoksa iklim krizine karşı somut bir sorumluluk alanı olarak mı gördüğünü anlamamıza imkân veriyor.

Ne yazık ki yanıt net: Karbon ayak izi meselesi, sektö-

Artık konuşmamız gereken rejeneratif turizm modelleridir:

- Yerel halkı, doğayı ve kültürel mirası koruyan,
- Fazla değil, “nitelikli” turisti hedefleyen,
- Paydaşları yönetimle sürece katan,
- Yerel esnaf ve halkın turizm gelirlerinden pay almasını sağlayan
- Turizm yörelerinin kalınmışlık endeksini ve yaşam kalitesini yükselten
- Deniz/Kum/Güneş yerine turizmde çeşitliliği artıran
- 12 aya yayılan bir stratejik planlama ile ilerleyen,
- “Ziyaretçi memnuniyeti kadar ev sahibi memnuniyetini de gözeten” bir yaklaşım benimsenmezse Türk turizminin gelişmesini bırakın, geri-lemesi gibi endişeleri geç de olsa şimdiden görmek gerekir.



rün gündemine hâlâ gerçek anlamda girmiş değil.

Turizm sektöründe karbon ayak izi genellikle sadece ulaşım sektörüyle sınırlı düşünülüyor (özellikle uçak yolculukları).

Oysa:

- Otelcilik,
- Yeme-içme,
- Etkinlik ve organizasyonlar,
- Kentsel altyapı,
- Atık yönetimi,

gibi tüm bileşenler ciddi karbon salınımı üretir.

Örnek: Ortalama 5 yıldızlı bir otel, yıllık 1.500 ton CO² eşdeğeri salınım yapar (kaynak: Sustainable Hospitality Alliance – 2024).

Bu miktar, 320 aracın bir yılda yaydığı CO²'ye eşittir. Türkiye’de bu farkındalığın otel işletmeciliğine entegre edilme oranı yok denecek kadar az. •

TEMMUZ - EKİM 2025 YURTIÇİ FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN ADI	FUARIN KONUSU	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
02.07.2025	06.07.2025	Bodrum Çağdaş Sanat Fuarı	Sanat Eserleri Resim Heykel Nft	Herodot Kültür Merkezi Muğla	Demos Endüstri Fuarlık
02.07.2025	05.07.2025	F İstanbul Gıda İçecek Ürünleri Fuarı	Temel Gıda, İçecek, Şekerleme, Kuruyemiş, Makine, Katkı, Ambalaj, Mağaza Donanımları	İstanbul Fuar Merkezi	1) Federal Fuar Organizasyon A.Ş. 2) So Fuar Anonim Şirketi
04.07.2025	05.07.2025	Suudi Arabistan Şirketleri Ve Hizmetleri Fuarı	Hizmet Sektörü	Wow Hotel İstanbul	Asya Fuarlık Hizmetleri
06.07.2025	06.07.2025	Edis	Üniversite Tanıtımı	Hilton Mall Of İstanbul	United Group Eğitim Danışmanlık
11.07.2025	12.07.2025	Turizm Ve Seyahat Fuarı	Turizm Ve Seyahat Acentalarına Yönelik Organizasyon	Wow Hotel İstanbul Safir Hall	İstanbul Aşk Turizm Gayrimenkul Dan.
17.07.2025	17.07.2025	7. Bursa Üniversite Tercih Fuarı	Eğitim, Yüksek Öğretim Ve Üniversite	Merinos Atatürk K.K. Merkezi Bursa	Eket Fuarlık Ticaret Limited Şirketi
18.07.2025	20.07.2025	14. İstanbul Üniversite Tercih Fuarı	Eğitim, Yüksek Öğretim Ve Üniversite Tercihleri	İstanbul Kongre Merkezi	Eket Fuarlık Ticaret Limited Şirketi
19.07.2025	20.07.2025	10. Ankara Üniversite Tercih Fuarı	Eğitim, Yüksek Öğretim Ve Üniversite Tercihleri	Anfa Altınpark Fuar Merkezi Ankara	Eket Fuarlık Ticaret Limited Şirketi
21.07.2025	22.07.2025	8. İzmir Üniversite Tercih Fuarı	Eğitim, Yüksek Öğretim Ve Üniversite Tercihleri	Mmo Tepekule Kongre Mer. İzmir	Eket Fuarlık Ticaret Limited Şirketi
22.07.2025	22.07.2025	7. Adana Üniversite Tercih Fuarı	Eğitim, Yüksek Öğretim Ve Üniversite Tercihleri	Sheraton Grand Adana Hotel	Eket Fuarlık Ticaret Limited Şirketi
22.07.2025	27.07.2025	İdef 2025 Savunma Sanayii Fuarı	Kara Ve Deniz Savunma Gereçleri, Hav. Ve Uzay, Ulaşım, Lojistik	İstanbul Fuar Merkezi	Kfa Fuarlık A.Ş.
23.07.2025	26.07.2025	3. Gediz Tarım Hayv. Mak. Tekn. Ve Yem Fuarı	Tarım, Tarımsal Mekanizasyon, Seracılık Ve Hayv. Tek., Gıda, Yem	Gediz Fuar Alanı Kütahya	Başak Fuar Hizmetleri Ltd. Şti.
23.07.2025	23.07.2025	8. Antalya Üniversite Tercih Fuarı	Eğitim, Yüksek Öğretim Ve Üniversite Tercihleri	Mimar Sinan Kongre Kepez Antalya	Eket Fuarlık Ticaret Limited Şirketi
24.07.2025	24.07.2025	1. Gaziantep Üniversite Tercih Fuarı	Eğitim, Yüksek Öğretim Ve Üniversite Tercihleri	Teymur Continental Hotel G.Antep	Eket Fuarlık Ticaret Limited Şirketi
24.07.2025	27.07.2025	Art Concept-Antalya Sanat Fuarı	Çağdaş Sanat Eserleri	Cam Piramit Sabancı Antalya	Msr Uluslararası Fuarlık
12.08.2025	16.08.2025	Çorlu 18. Tarımtech Trakya Avrupa Hayvancılık	Tarım Hayvancılık, Tohum, Gıda, Tohum, Meyvecilik, Sulama Tekn.	Çorlu Yeni Fuar Alanı Tekirdağ	Renkli Fuarlık Ltd. Şti.
12.08.2025	16.08.2025	8. Euro Animalia Trakya Avrupa Hayv. Fuarı	Hayvancılık Ekipmanları, Süt Teknolojileri, Kümes Hayvanları, Mekanizasyon, Hayvan Barnakları, İş Makinaları	Çorlu Yeni Fuar Alanı Tekirdağ	Renkli Fuarlık Ltd. Şti.
19.08.2025	21.08.2025	Patates Günleri Türkiye	Patates İle İlgili Toprak İşleme, Ekim, Hasat, İlaç, Tohum, Gübre	Gülşehir Fuar Alanı Nevşehir	Dlg Fuarlık Limited Şirketi
20.08.2025	24.08.2025	Bodrum Sanat Fuarı	Sanat Eserleri Resim Heykel Nft	Herodot Kultur Merkezi Muğla	Demos Endüstri Fuarlık A.Ş.
20.08.2025	22.08.2025	İfco İstanbul Fashion Connection Hazır Giyim	Hazır Giyim Ve Moda	İstanbul Fuar Merkezi	İtkib Fuarlık Anonim Şirketi
28.08.2025	30.08.2025	İstanbul Filtre End., Tekn. Ve Yan Sanayi Fuarı	Filtre Ürünleri, Üretim Teknolojileri, Tedarikçilerin Ür. Tanıtması	İstanbul Fuar Merkezi	B2b Fairs Fuarlık Tic. Ltd. Şti.
28.08.2025	31.08.2025	Yozgat 15. Tarım, Gıda Ve Hayvancılık Fuarı	Tarım, Gıda Ve Hayvancılık	Yozgat Kapalı Fuar Alanı	Kobi Fuarlık Tanıtım Ve Organizasyon
29.08.2025	09.09.2025	94. İzmir Enternasyonal Fuarı	Genel Ticaret	Ulusl. Fuar Alanı Kültürpark İzmir	İzfaş İzmir Fuarlık Hizmetleri Kültür
29.08.2025	31.08.2025	Samsun Jewellery Show	Altın, Pırlanta, Gümüş, Mazleme Ve Saat Fuarı	Tüyap Samsun Fuar Merkezi	Eslem Fuar Ve Organizasyon Hiz.
02.09.2025	06.09.2025	Eskişehir Tarım Fuarı 6. Tarım, Hayv. Fuarı	Tarım, Hayvancılık Ve Teknolojileri, Tarımsal Mekanizasyon	Eto-Tüyap Fuar Merkezi Eskişehir	Tüyap Tüm Fuarlık Yapım A.Ş.
02.09.2025	05.09.2025	Worldfood İstanbul 2025 33. Uluslararası Gıda Ürünleri Ve Teknolojileri Fuarı	Gıda Ürünleri, Gıda Teknolojileri	Tüyap Fuar Merkezi İstanbul	Ica Fuarlık Anonim Şirketi
03.09.2025	06.09.2025	Tarım Ve Teknoloji Günleri	Açık Alan Uygulamalı Tarım Ve Hayvancılık Fuarı	Karaevli Fuar Alanı Tekirdağ	Dlg Fuarlık Limited Şirketi
03.09.2025	05.09.2025	We-Cycle 3. Çevre Ve Geri Dön. Tek. Fuarı	Çevre Teknolojileri, Geri Dönüşüm, Sıfır Atık Ve Atık Yönetimi	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı İzmir	1) İzfaş İzmir Fuarlık Hiz. Kültür A.Ş. 2) Efor Ege Fuarlık A.Ş.
03.09.2025	06.09.2025	Aymod Uluslararası Ayakkabı Moda Fuarı	Ayakkabılar, Çantalar, Kemerler, Cüz., Kurum, Müm. Ve Dergiler	İstanbul Fuar Merkezi	Tasd Fuarlık A.Ş.
03.09.2025	06.09.2025	3. Ankara Moda Fuarı	Hazır Giyim, Moda, Kumaş, Konfeksiyon Yan Sanayii, Tekstil	Ato 'Congressium' Ankara	Rem Fuar Sergi Ve Panayir Tanıtım
03.09.2025	06.09.2025	Minex 11. Madencilik, Doğal Kay. Ve Tek. Fuarı	Madencilik, Doğal Kaynaklar Ve Teknolojileri	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı İzmir	İzfaş İzmir Fuarlık Hizmetleri
04.09.2025	07.09.2025	Etak 2025 Eğitimde Tek., Ar-Ge Ve Kalite Zirvesi	Eğitimde Teknoloji, Ar-Ge Ve Kalite	Lütfi Kırdar Kongre Sergi Sarayı İst.	Çintemani Müze Ve Sanat Org. A.Ş.
04.09.2025	07.09.2025	Akşehir Tarım, Hayvancılık Ve Yem Fuarı	Tarım, Hayvancılık Ve Makine ,Gıda	Perşembe Kapalı Fuar Alanı Konya	Lina Fuarlık Hizmetleri
10.09.2025	13.09.2025	Promosyon Show İstanbul Fuarı	Promosyon Pazarlama, Reklamcılık, Tasarım	İstanbul Fuar Merkezi İstanbul	Promo Fuarlık Tic. Ltd. Şti.
10.09.2025	11.09.2025	16. Yerel Zincirler Buluşuyor 2025 Kon. Ve Fuarı	Market Donanımları Ve Zincir Marketlerde Satılan Ürünler	Haliç Kongre Merkezi İstanbul	Focus Fuar Ve Kongre Yönetimi A.Ş.
10.09.2025	12.09.2025	Texhibition İstanbul Kumaş, Denim, Tekstil Aksesuarları Ve İplik Fuarı	Kumaş, Denim, Tekstil Aksesuarları Ve İplik	İstanbul Fuar Merkezi İstanbul	İtkib Fuarlık Anonim Şirketi
10.09.2025	13.09.2025	Kapex Kapı Fuarı	Çelik, Ahşap, Cam, Alüminyum, Plastik Ve Her Türü Kapı Üretimi	Kayseri Osb Fuar Merkezi Kayseri	Nobel Expo Uluslararası Fuarlık
10.09.2025	13.09.2025	Psb Anatolia 2025	Peyzaj, Süs Bitkileri, Bahçe Sanatları Ve Ekipmanları	Kırkpınar Fuar Alanı Sakarya	Karma Fuarlık Limited Şirketi
11.09.2025	14.09.2025	Zuhex 35. Ev Ve Mutfak Eşyaları Fuarı	Züccacıye, Porcelen, Seramik Ev Elektronik, Elektrikli Ev Eşyaları	Tüyap Fuar Merkezi İstanbul	Tarsus Turkey Fuarlık A.Ş.
16.09.2025	18.09.2025	Logistech *4. Lojistik, Depolama Ve Tekn. Fuarı*	Lojistik, Depolama Teknolojileri	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı İzmir	İzfaş İzmir Fuarlık Hizmetleri
17.09.2025	20.09.2025	Kalite'25 Fuarı	14. Kontrol, Otomotiv, Havacılık Ve Uzay Teknolojileri Test Ekipmanları, Metroloji Ve Endüstriyel Yazılım	İstanbul Fuar Merkezi İstanbul	Kalite Fuar Yapım Anonim Şirketi
17.09.2025	21.09.2025	5.Marmara Camp&Caravan Ve Doğa Sp. Fuarı	Karavan - Karavan Ekipmanları	1) Marintürk İstanbul City Port 2) Marintürk İstanbul City Port	Anadolu Ekspo Fuar Ticaret Ltd. Şti.
18.09.2025	20.09.2025	Mobilya Tasarım Fuarı	Ev Ofis Mobilyaları, Dekorasyon Üniteleri, Aksesuarlar, Tasarım	İstanbul Fuar Merkezi İstanbul	Mos Fuarlık A.Ş.
18.09.2025	20.09.2025	How - Hub Of Warehouse	Akıllı Depo Sistemleri, İç Lojistik, Taşıma Ve Tedarik Zinciri Yönetimi	İstanbul Fuar Merkezi İstanbul	Hannover Fairs Turkey Fuarlık
18.09.2025	20.09.2025	Aluexpo 2025 - 9. Uluslararası Alüminyum Teknolojileri, Makine Ve Ürünleri İhtisas Fuarı	Alüminyum Ürünler, Üretim Teknolojileri, Makinaları, Ekipmanları	İstanbul Fuar Merkezi İstanbul	Hannover Messe Ankiros Fuarlık
18.09.2025	22.09.2025	Contemporary Ist. Çağdaş Sanat Hizmet Fuarı	Çağdaş Ve Güncel Sanat	1) İstanbul Kongre Merkezi Veb5 2) Lütfi Kırdar Kongre Sarayı İst.	İkon Fuarlık Hizmetleri Limited Şirketi
18.09.2025	21.09.2025	Uşak 10. Ege Tarım Ve Hayvancılık, Süt Tekn., Çiftlik Ekip., Tarım Mak., Sera Teknolojileri Fuarı	Tarım, Hayvancılık, Makine Teknolojileri	Kemal Öz Fuar Alanı Uşak	GI Platform Fuar Hizmetleri
18.09.2025	20.09.2025	İğeff 25 - 2. İç Güvenlik Ekipmanları Fuarı	İç Güvenlik, Polis, Özel Güvenlik, Jandarma Ekip. Ve Teknolojileri	Ato Kongre 'Congressium' Ankara	Expolink Fuarlık Hizmetleri
18.09.2025	20.09.2025	6. Anfaş Fresh Antalya - Sebze, Meyve, Arıcılık, Ambalaj, Lojistik, Depolama Ve Taze Ürün Tekn.	Sebze, Meyve, Arıcılık, Ambalaj, Lojistik, Depolama Ve Taze Ürün Teknolojileri	Anfaş Antalya Fuar Ve Kon. Mer.	Anfaş Antalya Fuarlık İşletme
18.09.2025	20.09.2025	Interfresh Euroasia /Meyve, Sebze, Gıda, Fuarı	Sebze, Meyve, Gıda, Ambalaj, Lojistik, Tarım Tekn., Depolama	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı İzmir	1) Antexpo Fuarlık Hizmetleri A.Ş. 2) Expofest Fuarlık A.Ş.
18.09.2025	21.09.2025	Türk Diş Hekimleri Birliği Exponential 2025	Diş Hekimliği Ve Teknolojileri	Dicle Üni. 15 Temmuz Diyarbakır	Türk Dişhek. Birliği Fuar Ve Org
23.09.2025	27.09.2025	Karavan Show Eurasia 4. Kamp, Karavan Fuarı	Kamp, Karavan Ve Ekipmanları, Alternatif Turizm	İstanbul Fuar Merkezi	Birleşik Fuar Yapım Anonim Şirketi
23.09.2025	27.09.2025	Tiny Home Show - 4. Modüler, Mobil, Prefabrik	Modüler, Mobil, Prefabrik Ev Ve Yapı Sist., Ekipman Ve Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Birleşik Fuar Yapım Anonim Şirketi
24.09.2025	27.09.2025	7. Metal Expo Eurasia İstanbul - Demir, Çelik	Demir, Çelik, Metal, Makine, Aksam Satış Ve Üretim Prosesleri	İstanbul Fuar Merkezi	Sky Fuarlık A.Ş.
24.09.2025	27.09.2025	Fespa Eurasia	Dijital, Senografi, Tekstil Baskı Ve Endüstriyel Reklam	İstanbul Fuar Merkezi	Fespa Eurasia Fuarlık A. Ş.
24.09.2025	28.09.2025	Dinar Tarım Hayv. Mak. Tekn. Ve Yem Fuarı	Tarım, Tarımsal Mek., Seracılık Ve Hayv. Teknolojileri, Gıda, Yem	Dinar Fuar Alanı Afyonkarahisar	Başak Fuar Hizmetleri Ltd. Şti.
24.09.2025	27.09.2025	20. Trakya Lüleburgaz Tarımtech Tarım, Hayv.	Tarım, Hayv., Tohum, Meyvecilik, Sulama Ve Seracılık, Traktör Ve Ekipmanları, Depolama Sistemleri, Soğutma, Havalandırma	Lüleburgaz Fuar Merkezi Kırklareli	Renkli Fuarlık Ltd. Şti.

TEMMUZ - EKİM 2025 YURTIÇİ FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN ADI	FUARIN KONUSU	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
24.09.2025	28.09.2025	Denizli Kent Yaşam 2025 - 3. Ev Oto. Fuarı	Mobilya, Yatak Baza, Dekorasyon, Gelinlik, Makine, İmalat	Egs Park Fuar Alanı Denizli	4M Fuar Organizasyon Hizmetleri
24.09.2025	27.09.2025	Ibia Expo - 4. Yatak Yan San. Ve Tekn. Fuarı	Yatak Yan Sanayi Ve Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Birleşik Fuar Yapım Anonim Şirketi
24.09.2025	27.09.2025	Foamtech Expo	Sünger Üretim Teknolojileri Ve Komponentleri Fuarı	İstanbul Fuar Merkezi	Birleşik Fuar Yapım Anonim Şirketi
24.09.2025	27.09.2025	(Tradef) 3. Türkiye Ortadoğu Karma Tic. Fuarı	Genel	Kuzeykent Fuar Alanı Kastamonu	İstamonu Fuarçılık Hizmetleri
24.09.2025	27.09.2025	Foundry Expo İstanbul, Demir, Döküm Fuarı	Demir, Döküm, Döme Tekn., Makine Ve Mühendislik Hizmetleri	İstanbul Fuar Merkezi	Sky Fuarçılık A.Ş.
25.09.2025	28.09.2025	Intermob 2025, 27.Uluslararası Mobilya Yan Sanayi, Aks. Orman Ür.Ve Ahşap Tekn. Fuarı	Ahşap Orman Ürünleri Ve Malzemeler, Mobilya Aksesuarları, Oturma Grubu Ve Yatak Üretim Malzemeleri	Tüyap Fuar Merkezi İstanbul	Reed Tüyap Fuarçılık Anonim Şirketi
25.09.2025	26.09.2025	İstanbul Turizm Fuarı	Turizm	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	Dream Project Organizasyon Fuarçılık
25.09.2025	28.09.2025	III.Expo Sport Uluslararası Spor Fuarı	Spor, Egzersiz Ve Sağlıklı Yaşam Ekipmanları	Fuarizmizir - Yeni Fuar Alanı İzmir	Exposport Fuarçılık Anonim Şirketi
26.09.2025	28.09.2025	Vitahealth Fuarı	Sağlıklı Yaşam İçin Gerekli Ürün Ve Hizmetler	Elite World Grand İstanbul	Bt Turizm Org. Ve Fuarçılık Ltd. Şti.
26.09.2025	28.09.2025	1.Bahçe Ve Pet Ürünleri Fuarı	Bahçe Ve Pet Ürünleri	Mmo Tepekule Kongre Mrk.İzmir	Ulusal Fuarçılık Organizasyon Ticaret
26.09.2025	28.09.2025	5.Antalya Estetik Güzellik Kış. Bak. Koz. Fuarı	Güzellik&Bakım, Kozmetik, Spa&Sağlık Ve Estetik	Anfaş Antalya Fuar Merkezi	Us Fuarçılık Ve Organizasyon Ltd. Şti.
27.09.2025	05.10.2025	Karadeniz 10. Kitap Fuarı	Kitap, Süreli Yayın	Tüyap Samsun Fuar Merkezi	Tüyap Tüm Fuarçılık Yapım
27.09.2025	27.09.2025	Qs Discover Master Fuarı	Yurtdışında Yüksek Lisans Eğitimi	Intercontinental İstanbul Otel	Study Expo Fuarçılık A.Ş.
30.09.2025	02.10.2025	2. Oyfest Oyuncak Ve Çocuk Gereçleri Fuarı	Bebek, Çocuk Ve Yetişkin Oyuncak, Hobi Ve Yaşam Tarzı Ürünleri	Royal Seginus Hotel Antalya	Oyfest Fuarçılık Ve Organizasyon
01.10.2025	04.10.2025	Ijs - İstanbul Jewelry Show 58. Fuarı	Mücevher, Altın, Gümüş, Değerli Taş, Teknolojileri, İlgili Yan Sanayi	İstanbul Fuar Merkezi	Informa Fuarçılık Anonim Şirketi
01.10.2025	04.10.2025	Akıllı Bina Teknolojileri Elektrik Sistemleri Fuarı	Elektrik, Aydınlatma, Elektronik, Akıllı Ev, Yangın, Güvenlik, Enerji	İstanbul Fuar Merkezi	Artı 2 Fuarçılık Limited Şirketi
01.10.2025	03.10.2025	Surtech Eurasia 2025	Yüze İşlem Kimyasalları, Kimyasal Son İşlem Tekn., Mekanik Son İşlem, Ölçüm, Analiz, Test Ve Kontrol İçin Mak. Ve Ekipm., Çevre Güvenliği, Koruma Ve İşçi Sağlığı, Müh. Ve Destek Hizmetleri	İstanbul Fuar Merkezi	Artkim Fuarçılık Ticaret A.Ş.
01.10.2025	03.10.2025	8. Paintexpo Eurasia 2025	Endüstriyel Yaş Boyalar, Toz Boya Ve Coil Coating Sistemleri Ve Ekipmanlar, Otomasyon Ve Konveyör Teknolojileri, Uygulama Sistemleri Ve Boya Tanbancaları, Ölçüm Ve Test Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Artkim Fuarçılık Ticaret A.Ş.
01.10.2025	03.10.2025	Eurasian Lubricants Show 2025	Madeni Yağlar, Baz Yağlar, Bitmiş Yağlayıcılar, Katkı Maddeleri	İstanbul Fuar Merkezi	Çng Fuarçılık Ve Tanıtım Hizmetleri
01.10.2025	04.10.2025	Ortadoğu Yapı End. Ve İnşaat Malz.Fuarı	Yapı Endüstrisi Ve İnşaat Malzemeleri	Ortadoğu Fuar Merkezi	Gaziantep International Fuar
02.10.2025	05.10.2025	Promogift İstanbul Kurumsal Tanıtım Ve Reklam	Kurumsal Tanıtım Ve Reklam Ürünleri	Tüyap Fuar Merkezi İstanbul	Informa Fuarçılık Anonim Şirketi
02.10.2025	05.10.2025	26. Sığn İstanbul Endüstriyel Reklam Fuarı	Baskı, Reklamcılık, Bayilik, Promosyon, Tasarım	Tüyap Fuar Merkezi İstanbul	Informa Fuarçılık Anonim Şirketi
02.10.2025	04.10.2025	Sigorta Sektörü İş Birliği Fuarı Ve Kongresi	Sigorta Sektöründe İşbirliğini Geliştirme	Pullman İstanbul Hotel	Arass Organizasyon İnşaat Turizm
02.10.2025	05.10.2025	6. Craftistanbul Yöresel Ve Gel. El Sanatları	Yöresel, Geleneksel El Sanatları Ve Tasarım	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	Atis Fuarçılık A.Ş.
03.10.2025	05.10.2025	15. Biga Tarım, Hayvancılık Ve Gıda Fuarı	Tarım, Seraçılık, Hayvancılık Gıda, Sanayi Ürünleri Ve Teknolojileri	Biga (Biga Tso) Çanakakale	Renkli Fuarçılık Ltd. Şti.
03.10.2025	12.10.2025	15. Antalya Kitap Fuarı	Kitap, Dergi, Süreli Yayın	Cam Piramit Fuar Merkezi Antalya	Nap Fuarçılık Limited Şirketi
03.10.2025	12.10.2025	22. Ankara Kitap Fuarı	Yeni Çıkan Kitaplar, Yayınları, Kırtasiye, Okul Kitapları, Yazarlar	Ato 'Congressium' Ankara	Etyül Fuar Organizasyon
04.10.2025	04.10.2025	Studyexpo Yurtdışı Eğitim Fuarı	Yurtdışı Eğitim Kurumları Ve Programları	Intercontinental İstanbul Otel	Study Expo Fuarçılık A.Ş.
05.10.2025	05.10.2025	Studyexpo Yurtdışı Eğitim Fuarı	Yurtdışı Eğitim Kurumları Ve Programları	Hilton İstanbul Kozyatağı Otel	Study Expo Fuarçılık A.Ş.
06.10.2025	07.10.2025	Enerji Verimliliği Forumu Ve Fuarı	Enerji, Enerji Verimliliği Ve Yen. Enerji Yeni Teknolojiler Ve Uyg., Hizmetler, Danışmanlık Şirketleri, Destekleyen Finansal Kuruluşlar	İstanbul Kongre Merkezi	Cef Fuarçılık Anonim Şirketi
07.10.2025	11.10.2025	53. (Modif Expo 2025) Mobilya Ve Dek. Fuarı	Mobilya Ve Dekorasyon	İnegöl H. Şahin Parkı Fuar Bursa	Modif Fuarçılık Ticaret Limited Şirketi
07.10.2025	11.10.2025	5. Karavan Show Eurasia Turizm Fuarı	Kamp,Karavan Ve Ekipmanları, Alternatif Turizm	İstanbul Fuar Merkezi	Birleşik Fuar Yapım Anonim Şirketi
07.10.2025	11.10.2025	5. Tiny Home Show - Fuarı	Modüler, Mobil, Prefabrik Ev Ve Yapı Sist., Ekipman Ve Tekn.	İstanbul Fuar Merkezi	Birleşik Fuar Yapım Anonim Şirketi
08.10.2025	11.10.2025	29.Uluslararası Isaf International Fuarı	Güvenlik, Ülke Güvenliği, Siber Güvenlik, Yangın, İsg	İstanbul Fuar Merkezi	Marmara Tanıtım Fuarçılık Org. A.Ş.
08.10.2025	11.10.2025	14.Uluslararası Isaf Smartex Fuarı	Akıllı Şehirler, Binalar, Ulaşım, Yönetim Ve Yaşam	İstanbul Fuar Merkezi	Marmara Tanıtım Fuarçılık Org. A.Ş.
08.10.2025	10.10.2025	19.Eif Enerji Kongresi Ve Fuarı	Enerji Sektörünün Buluşması	İstanbul Fuar Merkezi	Domino Fuarçılık A.Ş.
08.10.2025	11.10.2025	11. Uluslararası Petzoo Eurasia Fuarı	Evcil Hayvan Ürün Malzeme Ve Aksesuarları	İstanbul Fuar Merkezi	Ulusal Fuarçılık Organizasyon
08.10.2025	10.10.2025	Enerji Kongresi Ve Fuarı	Enerji Sektörünün Buluşması	İstanbul Fuar Merkezi	Selen Fuarçılık Anonim Şirketi
08.10.2025	12.10.2025	4. Anamob Anadolu Mobilya Fuarı	Ev , Ofis, Mutfak, Bahçe Mobilyası Ve Dekorasyon Ürünleri	Os b Fuar Ve Kongre Merk. Kayseri	Nobel Expo Uluslararası Fuarçılık A.Ş.
08.10.2025	11.10.2025	4. Peyzaj İstanbul Fuarı 2025	Peyzaj, Peyzaj Malzemeleri, Süs Bitkileri, Park Ve Bahçeler	İstanbul Fuar Merkezi	Athena Fuarçılık A.Ş.
08.10.2025	11.10.2025	3. Konya Maktek - Fuarı	Takım Tezgahları, Metal İşleme Mak., Kaynak, Kesme Delme Teknolojileri, Kalite Kontrol, Test Ve Ölçüm Cihazları	KTO-Tüyap Konya Fuar Merkezi	Tüyap Konya Fuarçılık A.Ş.
08.10.2025	11.10.2025	Agrogreen Bursa Tarım, Hayvancılık Fuarı	Canlı Hayvan, Tarım, Hayvancılık, Tarım Makineleri, Et, Süt, Sera Teknolojileri, Yem, Tohum	Bursa Fuar Merkezi	Gl Platform Fuar Hizmetleri
08.10.2025	10.10.2025	Logistech "4. Lojistik, Dep. Ve Tek. Fuarı"	Lojistik, Depolama Teknolojileri	Fuarizmizir - Yeni Fuar Alanı İzmir	İzfaş İzmir Fuarçılık Hizmetleri A.Ş.
08.10.2025	11.10.2025	5. Uluslararası Mobisad Imex Fuarı	Mobil İletişim Tüketici Elektronikleri Ve Yeni Teknolojiler	İstanbul Fuar Merkezi	Marmara Tan. Fuarçılık Org. Rek. A.Ş.
08.10.2025	12.10.2025	İzfu mex İzmir Mobilya Fuarı	Mobilya	Fuarizmizir - Yeni Fuar Alanı İzmir	Efr Fuarçılık Ve Organizasyon Ticaret
08.10.2025	11.10.2025	Data Center Eurasia	Veri Merkezi, Altyapı Ve Dijital Tek., 5G , Bulut Tek., Siber Güvenlik, İot , Veri Depolama, Gizliliği, Yönetimi ,Veri Mer. Altyapısı Ve İzleme	İstanbul Fuar Merkezi	Marmara Tanıtım Fuarçılık Org. A.Ş.
10.10.2025	14.10.2025	Nobel Çukurova Mobilya Fuarı	Mobilya Ve Dekorasyon Ürünleri	Adana Uluslararası Fuar Merkezi	Nobel Expo Uluslararası Fuarçılık A.Ş.
10.10.2025	19.10.2025	Şanlıurfa Gıda Yöresel Ürünler Hediye Eşya	Şanlıurfa Gıda Yöresel Ürünler Tekstil Hediye Eşya Ve El Sanatları	Şanlıurfa Fuar Merkezi	Medyatrend Fuarçılık San. Tic.
11.10.2025	15.10.2025	Woodtech 2025 - 38.Uluslararası Ağaç İşleme Makineleri, Kesici Takımlar, El Aletleri Fuarı	Ağaç İşleme Makineleri, Mobilya İmal Makine Ve Tezgahları, Kesici Takımlar, El Aletleri	Tüyap Fuar Merkezi İstanbul	Reed Tüyap Fuarçılık A.Ş.
11.10.2025	12.10.2025	Akare Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurtdışı Eğitim Alternatifleri Ve İmkanları Yaz Okulu Ve Lise Eğitimi	İstanbul Kongre Merkezi	Akare Fuarçılık A.Ş.
12.10.2025	12.10.2025	İleft Yurt Dışı Eğitim Ve Kariyer Fuarları	Üniv., Dil Okulları, Kolejler, Eğitim Kur., Konsolosluklar, Vakıflar	Sheraton Hotel Ankara	İstanbul Eğitim Fuarları Ve Tanıtım
13.10.2025	13.10.2025	Akare Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurtdışında Lisans, Yük. Lisans, Doktora, Sertifika, Yabancı Dil	Dedeman Bostancı Hotel İstanbul	Akare Fuarçılık A.Ş.
14.10.2025	14.10.2025	İleft Yurt Dışı Eğitim Ve Kariyer Fuarları	Üniv., Dil Okulları, Kolejler, Eğitim Kur., Konsolosluklar, Vakıflar	Swissôtel Büyük Efes İzmir	İstanbul Eğitim Fuarları Ve Tan. Ltd. Şti.
15.10.2025	15.10.2025	Akare Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurtdışında Lisans, Yük. Lisans, Doktora, Sertifika, Yabancı Dil	Sheraton Hotel Ankara	Akare Fuarçılık A.Ş.
15.10.2025	16.10.2025	1. Türk-Arap Beauty Expo Güzellik Fuarı	Güzellik, Kozmetik, Doğal Ürünler, Estetik Kişisel Bakım Ürünleri	Pullman İstanbul Hotel	Turab Fuarçılık Reklam Org. A.Ş.
15.10.2025	17.10.2025	6. Pharmanext Uluslararası İlaç Fuarı	İlaç, İlaç Bişenleri, Paketleme Ve Üretim Ekip., Kontrat Hizmetleri	Lütfi Kırdar Kongre Sarayı İstanbul	Akdeniz Rek. Tanıtım Ve Fuar Hiz.
15.10.2025	17.10.2025	8. Cleanroom Uluslararası Temizoda Fuarı	Temizoda Teknolojisi, Bakımı Ve Donanımları	Lütfi Kırdar Kongre Sarayı İstanbul	Akdeniz Rek. Tanıtım Ve Fuar Hiz.
15.10.2025	17.10.2025	8. Analytech Uluslararası Analiz Ve Lab. Fuarı	Analiz Ve Laboratuvar Tekn., Kimyasallar, Kalite Kontrol Ölçümleme	Lütfi Kırdar Kongre Sarayı İstanbul	Akdeniz Rek. Tanıtım Ve Fuar Hiz.
15.10.2025	16.10.2025	3. Expo Health Turizm	Hastaneler, Sağlık Turizmi, Sağlık Hizmetleri, Tıbbi Cihazlar	Pullman İstanbul Hotel İstanbul	Turab Fuarçılık Reklam Org. A.Ş.
15.10.2025	16.10.2025	3. Expo Health Care Fuarı	Hastane Malzemeleri Ve Tekn., Tıbbi Cihazlar, Eczacılık, Sağlık Tur.	Pullman İstanbul Hotel İstanbul	Turab Fuarçılık Reklam Org. A.Ş.

TEMMUZ - EKİM 2025 YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN ADI	FUARIN KONUSU	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
15.10.2025	17.10.2025	9. Biotechnica Uluslararası Biyotek., Fuarı	Biyoproses, Biyoanalitik, Biyoenformasyon, End. Biyotek., Ar-Ge	Lütfi Kırdar Kongre Sarayı İstanbul	Akdeniz Rek. Tanıtım Ve Fuar Hiz.
15.10.2025	18.10.2025	Tedarik Ve Lojistik Fuarı	Tedarik Lojistik Afet Kurtarma Güvenlik Yazılım İletişim Ulaşım Bilişim Teçhizat Optik Yedek Parça Tıp Gıda Robotik	Anfa Altınpark Fuar Merkezi Ankara	Abc Fuar Org. Merkezi A.Ş.
15.10.2025	17.10.2025	Tekstil Ve Konf. Mak., Yan Sanayi Ve Aks.	İplik, Dokuma, Boya, Baskı Ve Terbiye Mak., Tekstil Kimyasalları,	Ortaođu Fuar Merkezi Gaziantep	International Fuar Yapım Ve Org.
15.10.2025	17.10.2025	Teknik Tekstiller Ve Nonwoven Tek. Fuarı Gtmf	Teknik Tekstiller Ve Nonwoven Teknolojileri Ve Makineleri	Ortaođu Fuar Merkezi Gaziantep	International Fuar Yapım Ve Org.
15.10.2025	19.10.2025	İmeak Deniz Ticaret Odası Bodrum Boat Show	Motoryat, Yelkenli, Katamaran, Şişme Bot, Motor Ve Aksesuarları,	Muttaş Bodrum Yat Limanı Muğla	Ed Fuarçılık Ve Org. Ltd. Şti.
15.10.2025	16.10.2025	10. Türk- Arap Yapı- İnşaat Malzemeleri Ve Teknolojileri, İşbirliği Organizasyonu	Yapı Malzemeleri Ve Teknolojiler	Wow İstanbul Hotels & Conv. Center	Turab Fuarçılık Reklam Org. Hiz.A.Ş.
15.10.2025	19.10.2025	10. Samsun Tarım 2025 Tarım, Hayv. Fuarı	Tarım, Hayvancılık Ve Teknolojileri	Tüyap Samsun Fuar Merkezi	Tüyap Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
16.10.2025	16.10.2025	İft Yurt Dışı Eğitim Ve Kariyer Fuarları	Üniversiteler, Dil Okulları, Kolejler, Eğitim Kur., Kons., Vakıflar	Hilton İstanbul Kozyatağı	İstanbul Eğitim Fuarları Ve Tanıtım
16.10.2025	19.10.2025	23. Bayım Olur Musun? Franchising Fuarı	Bayilik, Distribütör Ve Franchise Veren Firmalar	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	Medya Fors Fuarçılık A.Ş.
16.10.2025	19.10.2025	Bakery Plus, Ekmek, Pasta, Dondurma, Fuarı	Ekmek, Pasta Makinaları, Dondurma, Çikolata Ve Teknolojileri	Ato 'Congressium' Ankara	Messe Stuttgart Ares Fuarçılık
16.10.2025	16.10.2025	*Yef Yurt Dışı Eğitim Fuarı	*Yurt Dışı Eğitim Danışmanlığı	Ege Palas Otel İzmir	Endless Grup Eğitim Bilişim A.Ş.
16.10.2025	19.10.2025	Motta Ege Motorlu Taşıtlar Fuarı	Otomobil, Tic. Araç, Motorsiklet, Elek.Bisiklet, Traktör, Yan Sanayi	Egs Kongre Merkezi Denizli	Orion Fuarçılık Ve Tanıtım Hiz. A.Ş.
17.10.2025	17.10.2025	Akare Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurtdışı Eğitim Alternatifleri Ve İmkanları	Ege Palas İzmir	Akare Fuarçılık Anonim Şirketi
17.10.2025	26.10.2025	İzkatip "6.İzmir Kitap Fuarı"	Kitap, Süreli Yayın, Gazete Ve Dergi Yayıncılığı, Medya Kuruluşları	Fuar Alanı Kültürpark İzmir	1) İzfaş İzmir Fuarçılık - 2) Tactfair Org.
18.10.2025	19.10.2025	İft Yurt Dışı Eğitim Ve Kariyer Fuarları	Üniversiteler, Dil Okulları, Kolejler, Eğitim Kur., Kons., Vakıflar	Hilton İstanbul Bosphorus	İstanbul Eğitim Fuarları Ve Tanıtım
18.10.2025	21.10.2025	3. Çivril Tarım, Hay. Mak. Tekn. Ve Yem Fuarı	Tarım, Tarımsal Mek., Seracılık Ve Hayvancılık Tekn., Gıda, Yem	Çivril Fuar Ve Etkinlik Alanı Denizli	Başak Fuar Hizmetleri Ltd. Şti.
18.10.2025	18.10.2025	Vef Yurt Dışı Eğitim Fuarı	Yurt Dışı Eğitim Danışmanlığı Yurt Dışı Dil Okulları	Hilton İstanbul Kozyatağı	Endless Grup Eğitim Bilişim A.Ş.
18.10.2025	26.10.2025	Diyarbakır 9. Kitap Fuarı 2025	Kitaplar, Baskılı Yayınlar, Yayınevleri, Kırtasiye, Okul Kitapları	Mezopotamya Fuar Mer. Diyarbakır	Tüyap Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
19.10.2025	19.10.2025	Vef Yurt Dışı Eğitim Fuarı	Yurt Dışı Eğitim Danışmanlığı, Yurt Dışı Dil Okulları	Intercontinental İstanbul	Endless Grup Eğitim Bilişim A.Ş.
19.10.2025	21.10.2025	Start Beauty İzmir Expo Güzellik Fuarı	Güzellik Ve Bakım, Saç, Kozmetik, Spa&Wellness Ve Parf. Estetik	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı	Start Fuarçılık Ve Org. Ltd. Şti.
21.10.2025	22.10.2025	Mobidictum Conference 2025	Oyun Sektöründeki İş İlişkilerinin Kurulması Ve Geliştirilmesi Web3	Lütfi Kırdar Sergi Sarayı İstanbul	Mobidictum Medya A.Ş.
22.10.2025	25.10.2025	İsk-Sodex 2025 Uluslararası Isıtma, Soğutma, Klima, Yalıtım, Tesisat, Su Arıtma, Yangın, Havuz Ve Güneş Enerjisi Sistemleri Fuarı	Doğalgaz, Isıtma, Soğutma, Klima, Havalandırma, Yalıtım, Pompa, Tesisat, Su Arıtma, Jeotermal Ve Güneş Enerjisi Sistemleri, Enerji Verimliliği, Bina Otomasyonu	İstanbul Fuar Merkezi	Hannover Messe Sodeks Fuarçılık A.Ş.
22.10.2025	25.10.2025	19. Food-Tech Eurasia 2025	Gıda Ve İçecek Üretim Makine Ve Tek. Ve Güvenliği,	Tüyap Fuar Merkezi	İstanbul Reed Tüyap Fuarçılık A.Ş.
22.10.2025	24.10.2025	İntermoda Ayakkabı Fuarı	Ayakkabı, Terlik, Çanta, Kemer Ve Aksesuarlar	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı İzmir	Akort Tanıtım Org. Ve Fuarçılık
22.10.2025	24.10.2025	8. Fashion Prime Tekstil Fuarı	Tekstil, Hazır Giyim Tedarikçileri Ve Teknolojileri	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı İzmir	İzfaş İzmir Fuarçılık Hiz. Kültür A.Ş.
22.10.2025	24.10.2025	Uluslararası Antalya Turizm Fuarı	Turizm, Konaklama, Otelcilik, Ulaşım, Lojistik, Sağlık, Kongre	Anfaş Antalya Fuar Merkezi	Gmt Fuarçılık Limited Şirketi
22.10.2025	25.10.2025	30.Uluslararası Avrasya Ambalaj 2025 fuarı	İçecek Çikolata, Şekerleme, Pastacılık, Süt, Et, Meyve	Tüyap Fuar İstanbul	Reed Tüyap Fuarçılık A.Ş.
22.10.2025	25.10.2025	Nobel Master Shoes - Fuarı	Ayakkabı Ve Çanta, Moda	KTO-Tüyap Konya Fuar Merkezi	Nobel Expo Uluslararası Fuarçılık
22.10.2025	26.10.2025	Artnouva 2.Sanat Fuarı	Yerli Ve Yabancı Sanat Galerileri,Müzeler, Mimari Projeler	Ato 'Congressium' Ankara	Atis Fuarçılık A.Ş.
23.10.2025	26.10.2025	11. Magrotx'25 Mardin Tarım Fuarı	Tarım Gıda Ve Hayvancılık Endüstrisi Ve Teknolojileri	Mardin Fuar Alanı	Zümrüt Fuarçılık Tan. Org. San
23.10.2025	25.10.2025	Turfood/ 6.Bursa Gıda Fuarı	Gıda Ürünleri Ve Teknolojileri	Bursa Fuar Merkezi	Network Fuarçılık Ticaret Ltd. Şti.
23.10.2025	25.10.2025	Bursa Food Point Gıda Ür. Ve Tekn. Fuarı	Gıda Ürünleri Ve Teknolojileri	Bursa Fuar Merkezi	Kfa Fuarçılık A.Ş.
23.10.2025	26.10.2025	Jojo Karavanport Karavan Karavan Ekipmanları	Karavan Ekip. Tiny House Ve Modüler Evler Outdoor Ve Otomotiv	Adana Fuar Ve Kongre Merkezi	Jojo Fuar Ve Fuarçılık Hizmetleri A.Ş.
23.10.2025	26.10.2025	Bergama Tarım Ve Hayvancılık Fuarı	Tarım Ve Hayvancılık Araçları Ve Ekipmanları	Bergama Otogarı İzmir	Alsancak Kongre Ve Fuarçılık
24.10.2025	02.11.2025	Van Yöresel Ürünler, Gıda Ve El Sanatları Fuarı	Gıda, Yöresel Ürünler, Hed. Eşya Ve El San. Ürünleri, Tekstil, Takı,	Van Fuar Ve Kongre Merkezi	İpekolu Expo Fuar A.Ş.
25.10.2025	02.11.2025	Boat Show Ataköy	Tekne, Tekne Ekipman Ve Aksesuarları	Ataköy Marina İstanbul	Ed Fuarçılık Ve Organizasyon
28.10.2025	31.10.2025	Expo Toybir 3. Oyuncak Ve Çocuk Ger. Fuarı	Oyuncak Ve Çocuk Gereçleri	Granada Luxury Hotel Antalya	Planb Event Organizasyon Turizm
30.10.2025	01.11.2025	İstanbul Maraton Ve Spor Fuarı	Spor Ürünleri, Spor Malzemeleri Ve Sponsorluklar	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	Thor Expo Fuarçılık Hizmetleri A.Ş.
30.10.2025	02.11.2025	2.Çorum Ceviz Türkiye Fuarı	Ceviz Yetiştiriciliği Tekn. Tarım Alet Ekip. Ve Pazarlaması	Çorum Tso Fuar Merkezi	Elka Fuarçılık Limited Şirketi
31.10.2025	02.11.2025	Ankara Beautylife Expo Estetik Güzellik Fuarı	Medikal Estetik Dermatoloji Ürün Ve Ekip., Güzellik Salonu, Cilt Bakımı Ve Cihaz Ür. Spa, Dermo Kozmetik, Zayıflama Ürünleri	Ato 'Congressium' Ankara	Us Fuarçılık Ve Organizasyon Ltd. Şti.

TEMMUZ 2025 - ŞUBAT 2026 YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN KONUSU	FUARIN ADI	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
09.07.2025	11.07.2025	Makina ve Teknik	Aluminium Shanghai China : Çin Uluslararası Alüminyum Sanayi Fuarı	Şangay	Reed Expo
16.07.2025	18.07.2025	Medika	CBME China : Bebek Ürünleri Fuarı	Şangay	UBM
30.07.2025	01.08.2025	Gıda	MIFB Malaysia : Malezya Uluslararası Gıda ve İçecek Ticaret Fuarı	Kuala Lumpur	Constellar
14.08.2025	18.08.2025	Gıda	Food Expo : Gıda Fuarı	Hong Kong	HKTDC
20.08.2025	24.08.2025	Bilgisayar	GAMESCOM : Köln Dijital Oyun Fuarı	Köln	Köln Messe
20.08.2025	22.08.2025	Ev Tekstili	Intertextile Shanghai : Şangay Ev Tekstil Fuarı	Şangay	Messe Frankfurt
20.08.2025	22.08.2025	Tekstil	Preview SEOUL : Seoul Uluslararası Tekstil Fuarı	Seul	Kofoti
21.08.2025	23.08.2025	Hırdavat	JAPAN DIY Homecenter Show : Hırdavat Fuarı	Tokyo	JAPAN DIY
22.08.2025	24.08.2025	Deri, Ayakkabı ve Kürk	All China Shoe - Tech : Uluslararası Ayakkabı Makina ve Hammade Fuarı	Wenzhou	Donnor Expo
22.08.2025	24.08.2025	Deri, Ayakkabı ve Kürk	Leather & Shoe-Tech Wenzhou : Çin (Wenzhou) Uluslararası Deri, Ayakkabı Malzemeleri ve Ayakkabı Makineleri Fuarı	Wenzhou	Donnor Expo
23.08.2025	26.08.2025	Moda	The Gallery Düsseldorf : Ayakkabı ve Aksesuar Fuarı	Düsseldorf	Igedo Company
27.08.2025	29.08.2025	Kuyumculuk	Japan Jewellery Fair : Japonya Mücevher Fuarı	Tokyo	UBM Asia
29.08.2025	07.09.2025	Otomotiv ve Yan Sanayii	Caravan Salon : Uluslararası Karavan Fuarı	Düsseldorf	Messe Düsseldorf
02.09.2025	06.09.2025	Saat	Hong Kong Watch & Clock Fair : Hong Kong Saat Fuarı	Hong Kong	HKDTC
02.09.2025	05.09.2025	Silah	MSPO : Uluslararası Savunma Sanayi Fuarı	Kielce	Targi Kielce
02.09.2025	04.09.2025	Tekstil	Intertextile Shanghai : Hazır Giyim Tekstil Kumaş ve Aksesuar Fuarı	Şangay	Messe Frankfurt
02.09.2025	03.09.2025	Tekstil	Münich Fabric Start : Uluslararası Tekstil Aksesuar, Materyal Fuarı. Moda-Giyim	Münih	Messe München
02.09.2025	04.09.2025	Tekstil	Yarn Expo : Uluslararası Çin İplik Fuarı	Şangay	Messe Frankfurt
03.09.2025	05.09.2025	Deri	All China Leather Exhibition : Deri ürünleri, Deri giyim, Kimyasal ve Boyalar	Şangay	APLF

TEMMUZ 2025 - ŞUBAT 2026 YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN KONUSU	FUARIN ADI	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
03.09.2025	05.09.2025	Enerji Isı ve Havalandırma	AquaTherm Almaty : Isıtma, Soğutma, Havalandırma, Sıhhi Tesisat Fuarı	Almaty	ITE Group
03.09.2025	05.09.2025	Gıda	Asia Fruit Logistica : Meyve ve Sebze Fuarı	Hong Kong	Messedamm
03.09.2025	05.09.2025	Telekomunikasyon	IFA 2025 : Uluslararası Tüketici Elektronik Fuarı	Berlin	Messe Berlin
03.09.2025	05.09.2025	Yapı İnşaat	KazBuild : Yapı Fuarı	Almaata	UFI
04.09.2025	06.09.2025	Gıda	Riga Food 2025 : Uluslararası Baltık Gıda Endüstrisi Fuarı	Riga	BT 1
04.09.2025	08.09.2025	Mobilya Dekorasyon	Maison & Objet : Mobilya Dekorasyon Fuarı	Paris	Safisalons
06.09.2025	08.09.2025	Kuyumculuk	MIDORA : Saat ve Mücevher Fuarı	Leipzig	Leipziger Messe
07.09.2025	09.09.2025	Deri Ayakkabı	MICAM : Ayakkabı Fuarı	Milano	Fiera Milano
09.09.2025	12.09.2025	Mobilya	Ciff Shanghai : 54. Çin Uluslararası Mobilya Fuarı (Şanghai)	Şangay	NECC
09.09.2025	11.09.2025	Optik	CIOF Optics China : Çin Uluslararası Optik Fuarı	Pekin	COOA
09.09.2025	14.09.2025	Otomotiv ve Yan Sanayii	IAA MOBILITY : Uluslararası Ticari Araç ve Yan Sanayii Fuarı	Münih	VDA
09.09.2025	11.09.2025	Tekstil	Child Youth (Kind+Jugend) : Uluslararası Çocuk ve Gençlik Fuarı	Köln	Koeln Messe
10.09.2025	13.09.2025	Ahsap Makinaları	FMC China : Mobilya Üretim ve Teknoloji makinaları Fuarı	Şangay	CNFA
10.09.2025	12.09.2025	Elektrik Elektronik	SEMICON Taiwan : Yarı iletken Üretim Ekipmanları ve Malzemeleri Fuarı	Taipei	Taipei Nangang Expo
10.09.2025	13.09.2025	Mobilya	FURNITURE China : Şangay Uluslararası Mobilya Fuarları	Şangay	Sino Expo
15.09.2025	19.09.2025	Gıda	Drinktec Munich: Uluslararası İçeceklerde Kullanılan Gıda Malzemeleri ve Ambalajlama Fuarı	Münih	Messe München
15.09.2025	17.09.2025	Gıda	ISM Middle East : Uluslararası Şekerleme Fuarı	Dubai	DWTC
15.09.2025	17.09.2025	Mobilya	Furtech Home: Mobilya Üretimi ve İmalatı, Mak., Hammadde ve Bileşen End. Ticaret Fuarı	Dubai	Mediafusionme
16.09.2025	19.09.2025	Gıda	World Food Moscow : Uluslararası Yiyecek ve İçecek Fuarı	Moskova	ITE Moscow
16.09.2025	18.09.2025	Kağıt, Matbaa ve Etiket	Labelexpo Europe : Etiket, Ürün Dek., Web Baskısı ve Converting Endüstrisi Fuarı	Barcelona	Label Expo
16.09.2025	18.09.2025	Lojistik Depolama	CeMAT Russia : Uluslararası Lojistik Fuarı	Moskova	Deutsche Messe
16.09.2025	18.09.2025	Plastik Kauçuk	China Composites Expo : Çin Uluslararası Kompozit Endüstrisi Fuarı	Şangay	SWEECC
17.09.2025	20.09.2025	Ambalaj	Pack & Print : 8.Paketleme ve Baskı Fuarı	Bangkok	Messe Düsseldorf Asia
17.09.2025	19.09.2025	Boya ve Kimyasal	ICIF China : Çin Uluslararası Kimyasal Endüstrisi Fuarı	Şangay	CCPIT
17.09.2025	18.09.2025	Enerji Isı ve Havalandırma	RWM 2025 : Enerji verimlilik ve katı atık yönetimi Fuarı	Birmingham	i2i Events Group
17.09.2025	19.09.2025	Plastik Kauçuk	RubberTech China : Uluslararası Kauçuk Teknolojileri Fuarı	Şangay	Ch Rubber
17.09.2025	19.09.2025	Reklam	Sign China : Uluslararası Reklam Tabelası Sergisi	Şangay	Informa
18.09.2025	20.09.2025	Gıda	Inter-Tabac : Uluslararası Tütün ve Sigara Ürünleri Sektörel Fuarı	Dortmund	Messe Dortmund
19.09.2025	22.09.2025	Otomotiv ve Yan Sanayii	CIMA Motors : Çin Uluslararası Motosiklet Fuarı	Chongqing	Unido Spx
22.09.2025	26.09.2025	Makina ve Teknik	Emo Hannover : Makina, Metal İşleme ve Teknoloji Fuarı	Hannover	Hannover Messe
22.09.2025	26.09.2025	Seramik ve Banyo	CERSAIE : Uluslararası Keramik Fuarı	Bologna	Bologna Fiere
23.09.2025	26.09.2025	Denizcilik	Neva 2025 : Uluslararası Denizcilik endüstrileri Fuarı	St Petersburg	Neva
23.09.2025	27.09.2025	Enerji Isı ve Havalandırma	Energy Show : Enerji Fuarı	Şangay	Ciif Expo
23.09.2025	25.09.2025	Medika	Analitica Latin America : Uluslararası Laboratuvar Teknolojileri ve Kalite Kontrol Fuarı	Sao Paulo	NuernbergMesse
23.09.2025	25.09.2025	Medika	Arablab Live : Uluslararası Laboratuvar Teknolojisi Fuarı	Dubai	The Arablab
23.09.2025	25.09.2025	Medika	POWTECH 2025 : Eczacılık Fuarı	Nürnberg	Nürnberg Messe
23.09.2025	26.09.2025	Mermer	MARMOMACC : Uluslararası Mermer Fuarı	Verona	Verona Fiere
23.09.2025	26.09.2025	İnşaat	BICES Beijing 2025 : İş, İnşaat ve Madencilik Makineleri Fuarı	Pekin	Bices
24.09.2025	27.09.2025	Tekstil Makinaları	CISMA 2025 : Çin Uluslararası Konfeksiyon, Dış Makineleri ve Aksesuarları Fuarı	Şangay	CISMA
26.09.2025	29.09.2025	Optik	SILMO : Uluslararası Optik Fuarı	Paris	Comexposium
04.10.2025	08.10.2025	Gıda	Anuga : Yiyecek ve İçecek Fuarı	Köln	Koeln Messe
04.10.2025	09.10.2025	Otomotiv ve Yan Sanayii	Busworld : Otobüs ve otobüs endüstrisi Fuarı	Brüksel	Busword
08.10.2025	15.10.2025	Plastik Kauçuk	K 2025 : Plastik ve Kauçuk Sanayi Fuarı	Düsseldorf	Messe Dusseldorf
09.10.2025	11.10.2025	Dental	Pragdent 26: Uluslararası diş cihazları, aletleri, cerrahi malzeme ve hizmetleri fuarı	Prag	Incheba
12.10.2025	14.10.2025	İnşaat	Cityscape Qatar : Uluslararası Gayrimenkul Emlak Fuarı	Doha	Informa Markets
13.10.2025	16.10.2025	Elektrik Elektronik	Hong Kong Electronics Fair : Hong Kong Elektronik Fuarı	Hong Kong	HKTDC
14.10.2025	16.10.2025	Demir Çelik	Deburring Expo : Çapak Alma Teknolojileri Fuarı	Karlsruhe	Messe Karlsruhe
14.10.2025	17.10.2025	Makina ve Teknik	Interlift 2025 : Asansör Fuarı	Augsburg	Messe Augsburg
14.10.2025	18.10.2025	Otomotiv ve Yan Sanayii	Equip Auto 2025 : Otomotiv ve Ticaret Fuarı	Paris	Comexpo
17.10.2025	21.10.2025	Endüstriyel Ekipman	Host Milano : Uluslararası Otel ve Catering, Mağaza Dizaynı Fuarı	Milano	Fiera Milano
20.10.2025	22.10.2025	Silah	Expodefensa : Savunma ve Güvenlik Fuarı	Bogota	ExpoDefensa
21.10.2025	24.10.2025	Demir Çelik	Blechexpo Stuttgart : Uluslararası Sac ve Metal Ürünleri Fuarı	Stuttgart	Schall Messen
21.10.2025	24.10.2025	Elektrik	Interlight : Aydınlatma Fuarı	Moskova	Expo Centre
23.10.2025	26.10.2025	Dental	DenTech China 2025 : Dişçilik Ekipmanları, Teknolojisi ve Ürünleri Fuarı	Şangay	Show Star
28.10.2025	31.10.2025	Kozmetik	Aquanale 2025 : Uluslararası Bronzlaşma, Havuz Ürün ve Ekipmanları Fuarı	Köln	Koelnmesse
28.10.2025	31.10.2025	Su Teknolojisi	FSB Köln : Uluslararası Spor, Havuz Ürünleri Fuarı	Köln	Koeln Messe
28.10.2025	31.10.2025	Tekstil Makinaları	ITMA Asia + Citime : Uluslararası Tekstil Makinaları Fuarı	Singapur	ITMA ASIA
04.11.2025	07.11.2025	Medika	A + A / A plus A : Uluslararası İş Sağlığı, Güvenlik ve Emniyet Fuarı	Düsseldorf	Messe Düsseldorf
09.11.2025	15.11.2025	Tarım Hayvancılık	AGRITECHNICA : Uluslararası Tarım Makinaları Fuarı	Hannover	Dlg Frankfurt
10.11.2025	13.11.2025	Silah	Defense & Scurity : Savunma ve Güvenlik Fuarı	Bangkok	IMPACT
14.11.2025	16.11.2025	Gıda	Forum Vini : 34.Uluslararası Münih Şarap Fuarı	Münih	Messe München
17.11.2025	21.11.2025	Havacılık	Dubai Airshow : Havacılık Endüstri Fuarı	Dubai	Fairs & Exhibitions
18.11.2025	21.11.2025	Elektrik Elektronik	MILIPOL : Güvenlik Fuarı	Paris	Milipol
18.11.2025	21.11.2025	Elektrik Elektronik	Productronica : Elektronik Fuarı	Munih	Messe Muenchen
19.11.2025	22.11.2025	Mobilya	VietnamWood 2025 : Vietnam Uluslararası Ağac Endüstrisi Fuarı	Ho Chi Minh City	SECC
19.11.2025	22.11.2025	Yapı İnşaat	Made Expo : Yapı Teknolojileri Fuarı	Milano	Fiera Milano
25.11.2025	27.11.2025	Tarım Hayvancılık	Viv Mea Abu Dhabi : Abu Dhabi Tarım ve Hayvancılık Fuarı	Abu Dhabi	VIV MEA
26.11.2025	29.11.2025	Otomotiv ve Yan Sanayii	Automechanika Shanghai : Otomotiv ve Otomotiv Yan Sanayi Fuarı	Şangay	Messe Frankfurt
02.12.2025	05.12.2025	Denizcilik	Marintec China : Denizcilik Fuarı	Şangay	CMP
02.12.2025	05.12.2025	Kağıt, Matbaa ve Etiket	Labelexpo Asia : Etiket Fuarı	Şangay	Label Expo
03.12.2025	05.12.2025	Moda	ISPO MUNICH : Uluslararası Spor Giyim Fuarı	Münih	Messe München
04.12.2025	07.12.2025	Bisiklet	Intermot : Uluslararası Motosiklet, Scooter ve Bisiklet Fuarı	Köln	Koeln Messe

TEMMUZ 2025 - ŞUBAT 2026 YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN KONUSU	FUARIN ADI	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
09.12.2025	11.12.2025	Otomotiv ve Yan Sanayii	Automechanika Middle East: Otomobil, Motor, Karavan Aksam ve Parçaları	Dubai	Messe Frankfurt
09.12.2025	11.12.2025	Yapı İnşaat	Ci Brush Şangay : Fırçalar ve Fırça Sanayi Fuarı	Şangay	HJT Expo
09.12.2025	11.12.2025	Yapı İnşaat	Simi Paris : Emlak Fuarı	Paris	Delling Expo
12.12.2025	14.12.2025	Tekstil	Hong Kong Wedding : Düğün modası, Bayramlık moda, Düğün ihtiyaçları Fuarı	Hong Kong	HKAE
06.01.2026	09.01.2026	Elektrik Elektronik	CES 2026 : Tüketici Elektronik Fuarı	Las Vegas	CEA
07.01.2026	09.01.2026	Reklam	PSI Dusseldorf : Uluslararası Promosyon Ürünleri, Reklamcılık Fuarı	Düsseldorf	Messe Düsseldorf
09.01.2026	11.01.2026	Moda	Ispo China : Uluslararası Spor Giyim Fuarı	Pekin	CIEC
12.01.2026	14.01.2026	Elektrik Elektronik	InterSec : Uluslararası Güvenlik Fuarı	Dubai	Messe Frankfurt
12.01.2026	14.01.2026	Elektrik Elektronik	Light Middle East : Uluslararası Dubai Aydınlatma Fuarı	Dubai	Messe Frankfurt
13.01.2026	16.01.2026	Ev Tekstili	HEIMTEXTIL : Uluslararası Ev Tekstil Fuarı	Frankfurt	Messe Frankfurt
14.01.2026	15.01.2026	Tarım Hayvancılık	LAMMA : Tarım Makineleri, Ekipmanları ve Teknolojisi Fuarı	Birmingham	NEC
15.01.2026	19.01.2026	Mobilya	Meuble Paris : Mobilya Fuarı	Paris	Salondumeuble
15.01.2026	19.01.2026	Mobilya Dekorasyon	Maison & Objet : Mobilya Ev Dekorasyonu, Hediye Eşya Fuarı	Paris	Maison-objet
16.01.2026	25.01.2026	Gıda	Grüne Woche (Green Week) : Gıda Sanayisi, Ziraat ve Bahçivancılık Fuarı	Berlin	Messe Berlin
16.01.2026	20.01.2026	Gıda	Sigep : Dondurma, Tatlıcılık, Şekerleme ve Fırıncılık Fuarı	Rimini	Rimini Fiera
16.01.2026	18.01.2026	Optik	OPTI München : Uluslararası Gözlük ve Optik Fuarı	Münih	Messe München
16.01.2026	25.01.2026	Tarım Hayvancılık	International Green Week : Yeşil Hafta Gıda Endüstrisi, Tarım ve Bahçecilik Fuarı	Berlin	Messe Berlin
17.01.2026	25.01.2026	Denizcilik	Boot Düsseldorf : Uluslararası Yatçılık Fuarı	Düsseldorf	Messe Düsseldorf
18.01.2026	21.01.2026	Gıda	Sirha Bake & Snack : Yiyecek İşleme ve Paketleme Makinaları Fuarı	Paris	Sirha Food
18.01.2026	21.01.2026	Yapı İnşaat	BIG 5 CONSTURCT SAUDI : Yapı İnşaat Fuarı	Riyad	Drng Events
19.01.2026	21.01.2026	Dental	AEEDC Dubai : Diş Konferansı ve Arap Diş Sergisi	Dubai	Index Holding
19.01.2026	22.01.2026	Hali-Zemin Kaplama	DOMOTEX : Dünya Hali ve Zemin Ürünleri Sanal Fuarı	Hannover	Deutsche Messe
20.01.2026	22.01.2026	Otomotiv ve Yan Sanayii	International Armoured Vehicles : Zırhlı Araçlar ve Yan Sanayi Fuarı	Londra	IQPC
20.01.2026	22.01.2026	Tekstil	Milano Unica : Uluslararası Tekstil, Kumaş ve Aksesuar Fuarı	Milano	Fiera Milano
21.01.2026	23.01.2026	Tekstil	Pitti Filati : İplik Fuarı	Floransa	Firenze Expo
21.01.2026	25.01.2026	Turizm	FITUR 2026 : Uluslararası Turizm Fuarı	Madrid	IFEMA
22.01.2026	25.01.2026	Hediye Eşya	HOMI Milano : Uluslararası Hediye Eşya Fuarı	Milano	Fiera Milano
24.01.2026	26.01.2026	Medika	DUPHAT : Dubai Uluslararası İlaç ve Teknolojileri Konferansı ve Fuarı	Dubai	Index
26.01.2026	30.01.2026	Gıda	Gulfood 2026 : Uluslararası Gıda ve Otel Ekipmanları Fuarı	Dubai	DWTC
27.01.2026	30.01.2026	Çiçekçilik	IPM Essen : Çiçekçilik, Tarım ve Peysaj Fuarı	Essen	Messe Essen
27.01.2026	31.02.2026	Oyuncak	Spielwarenmesse Toy Fair : Uluslararası Oyuncak Fuarı	Nürnberg	Spielwarenmesse
27.01.2026	30.01.2026	Plastik Kauçuk	Ruplastica 2026 : Uluslararası Plastik ve Kauçuk Fuarı	Moskova	Expo Centre
29.01.2026	31.01.2026	Medika	IMCAS Paris : IMCAS Dünya Dermatoloji, Plastik Cerrahi Kongresi	Paris	IMCAS
29.01.2026	01.02.2026	Tarım Hayvancılık	Agrotica Helexpo : Uluslararası Tarım Makinaları Fuarı	Selanik	Helexpo
31.01.2026	02.02.2026	Optik	Mido : Uluslararası Optik ve Teknolojileri Fuarı	Milano	EFOP
01.02.2026	04.02.2026	Gıda	ISM : Uluslararası Şekerleme Fuarı	Köln	Koeln Messe
01.02.2026	04.02.2026	Gıda	ProSweets : Şekerleme Fuarı	Köln	Koeln Messe
01.02.2026	04.02.2026	Hediye Eşya	SFB Spring Fair Birmingham : Ev Eşyaları, Hediye Eşya, Mücevherat Fuarı	Birmingham	Emap Connect
01.02.2026	04.02.2026	Tekstil	Moda Uk : Hazır giyim, Ayakkabı, Aksesuar ve Moda Fuarı	Birmingham	ITE Group
03.02.2026	06.02.2026	Bilgisayar	ISE Integrated Systems Europe : Bilgisayar ve Görüntüleme Teknolojileri Fuarı	Barcelona	Integrated Systems
03.02.2026	06.02.2026	Enerji Isı ve Havalandırma	AquaTherm Moscow : Isıtma, hav., klima, su, sıhhi teçhizat, çevre tekn. ve havuz Fuarı	Moskova	Reed Expo
03.02.2026	05.02.2026	Hali-Zemin Kaplama	Surface Design Show : Zemin Fuarı	Londra	Expomedia UK
03.02.2026	05.02.2026	Makina ve Teknik	Metav : Uluslararası Metal endüstrisi, otomasyon ve Üretim Teknolojisi Fuarı	Düsseldorf	Landesmesse Stuttgart
03.02.2026	07.02.2026	Mobilya	Stockholm Furniture : İsveç Uluslararası Mobilya ve Aydınlatma Fuarı	Stockholm	Stockholmsmässan
03.02.2026	06.02.2026	Yapı İnşaat	BUDMA : Uluslararası Yapı Fuarı	Poznan	MTP
04.02.2026	06.02.2026	Gıda	Fruit Logistica : Berlin Sebze ve Meyve Fuarı	Berlin	Messe Berlin
04.02.2026	06.02.2026	Hediye Eşya	INTERGIFT : Hediye Eşya Fuarı	Madrid	Feria de Madrid
05.02.2026	07.02.2026	Makina ve Teknik	SAMUEXPO : Metal işleme teknolojisi, Samuplast, plastik, teknoloji ve makine Fuarı	Pordenone	Pordenone Fiera
06.02.2026	10.02.2026	Hediye Eşya	Ambiente : Uluslararası Hediye Eşya ve Züccaciye Fuarı	Frankfurt	Frankfurt Messe
07.02.2026	09.02.2026	Spor	Spoga Horse : Uluslararası Atlı Spor Ekipmanları Ticaret Fuarı	Köln	Koelnmesse
09.02.2026	12.02.2026	Gıda	PRODEXPO 2025 : Uluslararası Gıda, İçecek, Gıda Hammaddeleri Fuarı	Moskova	Expo Centre
09.02.2026	12.02.2026	Medika	Arab Health : Medikal ve Sağlık Fuarı	Dubai	İnforma
12.02.2026	12.02.2026	Enerji Isı ve Havalandırma	E-World : Enerji, Su Fuarı ve Kongresi	Essen	Messe Essen
10.02.2026	13.02.2026	Gıda	BIOFACH : BioFach, IFOAM'un kontrolündeki, dünyanın en büyük organik fuarıdır.	Nürnberg	NürnbergMesse
10.02.2026	12.02.2026	Turizm	BIT MILANO : BIT Milano Turizm Fuarı	Milano	Fiera Milano
11.02.2026	13.02.2026	Demir Çelik	Semicon Korea : Yarı İletken Araçlar ve Gereçler Fuarı	Seul	Semicon
18.02.2026	22.02.2026	Turizm	F.R.E.E : Uluslararası Seyahat, Karavan ve Yat Fuarı	Münih	Messe Muenchen
20.02.2026	23.02.2026	Kuyumculuk	Inhorgenta Europe : Saatler, Mücevherat, Değerli Taşlar, İnciler ve Teknoloji Fuarı	Münih	Messe München
21.02.2026	01.03.2026	Tarım Hayvancılık	SIA : Uluslararası Tarım Hayvancılık Fuarı	Paris	comexposium
22.02.2026	26.02.2026	Perakende	Eurocis Dusseldorf : Avrupa Güvenlik ve Perakende Fuarı	Düsseldorf	Messe Dusseldorf
22.02.2026	26.02.2026	Perakende	EuroShop : Dünya Parekencilik Fuarı	Düsseldorf	Messe Düsseldorf
22.02.2026	24.02.2026	Tarım Hayvancılık	SANA Food : Biyolojik Tarım Fuarı	Bologna	BolognaFiere
23.02.2026	25.02.2026	Silah	Enforce Tac : Savunma ve Güvenlik Fuarı	Nürnberg	Messe Nürnberg
24.02.2026	28.02.2026	Seramik ve Banyo	CEVISAMA 2026 : Mimari Keramik, Banyo ve Mutfak Mob., Cam ve Makine Fuarı	Valencia	UNEX
25.02.2026	28.02.2026	Enerji Isı ve Havalandırma	PROGETTO FUOCO : Isıtma Sistemleri Fuarı	Verona	Veronafiere SpA
25.02.2026	27.02.2026	Turizm	Satte New Delhi : Hindistan Turizm ve Seyahat Fuarı	New Delhi	Cross Section
26.02.2026	01.03.2026	Avcılık	IWA & Outdoor Classics : Uluslararası Av Ürünleri Ve Av Silahları Fuarı	Nürnberg	Nürnberg Messe

DÖNEM SONU DOLAR KURLARI (DÖVİZ ALIŞ)

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
1991	3.041	3.330	3.700	3.953	4.050	4.330	4.395	4.591	4.718	4.924	5.062	5.074
1992	5.486	5.867	6.241	6.593	6.820	6.868	7.058	7.050	7.317	7.838	8.241	8.555
1993	8.814	9.185	9.451	9.649	10.123	10.860	11.531	11.746	12.081	12.967	13.723	14.458
1994	17.203	18.260	22.137	34.086	31.730	31.163	31.016	32.950	34.038	35.823	36.323	34.418
1995	40.393	41.371	41.726	42.268	42.588	43.803	44.880	47.843	48.883	50.985	54.462	59.501
1996	62.503	65.786	70.574	74.235	78.029	81.281	82.795	85.802	91.328	95.632	101.321	107.505
1997	115.210	121.830	127.050	134.580	139.720	147.690	158.660	165.410	173.210	181.240	193.420	205.110
1998	214.190	228.50	241.630	248.550	255.940	264.880	269.260	276.020	276.210	285.080	302.360	313.707
1999	330.605	350.713	367.383	388.375	404.642	419.339	425.934	442.953	458.392	477.319	513.672	540.098
2000	557.882	572.057	588.06	609.305	614.742	618.098	635.514	653.448	665.885	682.686	682.101	671.765
2001	676.431	920.678	1.020.560	1.137.693	1.206.147	1.252.773	1.323.108	1.358.232	1.518.666	1.587.404	1.473.969	1.446.638
2002	1.305.340	1.386.051	1.337.794	1.331.884	1.438.010	1.569.143	1.688.194	1.621.347	1.650.456	1.662.511	1.535.339	1.639.745
2003	1.635.530	1.588.579	1.700.073	1.567.279	1.419.761	1.407.647	1.411.817	1.392.790	1.384.378	1.478.911	1.455.285	1.393.278
2004	1.337.001	1.321.306	1.310.219	1.417.299	1.492.017	1.480.911	1.462.654	1.502.122	1.497.349	1.470.153	1.426.013	1.342.500
2005	1.3295	1.2785	1.3462	1.3844	1.355	1.3337	1.3212	1.3473	1.3422	1.3417	1.3575	1.3422
2006	1.3199	1.3061	1.3417	1.3155	1.5601	1.5697	1.4811	1.4478	1.4971	1.4541	1.4458	1.4056
2007	1.4135	1.4131	1.3801	1.3607	1.3166	1.3046	1.2746	1.2914	1.2048	1.1716	1.1715	1.1593
2008	1.1681	1.1906	1.3064	1.2849	1.2067	1.2186	1.1564	1.1746	1.2316	1.5603	1.5624	1.5218
2009	1.6345	1.6874	1.6682	1.5786	1.5345	1.5247	1.4691	1.4956	1.4770	1.4826	1.4825	1.4873
2010	1.4831	1.5361	1.5157	1.4739	1.5665	1.5747	1.5431	1.5209	1.4435	1.4216	1.4999	1.5376
2011	1.5991	1.5928	1.5363	1.5141	1.5939	1.6302	1.6733	1.7454	1.8601	1.7458	1.8409	1.8889
2012	1.7640	1.7375	1.7729	1.7849	1.8404	1.8065	1.7864	1.8111	1.7847	1.7853	1.7774	1.7708
2013	1.7548	1.7955	1.8087	1.7963	1.8842	1.9248	1.9309	2.0311	2.0365	1.9895	2.0174	2.1304
2014	2.2696	2.2129	2.1557	2.1154	1.8842	2.1226	2.1333	2.1584	2.2772	2.2027	2.2102	2.3269
2015	2.4176	2.5077	2.6134	2.6559	2.6587	2.6850	2.7839	2.9179	3.0251	2.9149	2.9109	2.9181
2016	2.9609	2.9612	2.8249	2.8014	2.9515	2.8848	3.0125	2.9544	3.004	3.1024	3.4174	3.5192
2017	3.7874	3.6078	3.6362	3.5504	3.5334	3.5168	3.5226	3.4782	3.5521	3.7754	3.9390	3.7719
2018	3.7540	3.7997	3.9489	4.0399	4.4808	4.5607	4.8999	6.5498	5.9902	5.4981	5.1570	5.2810
2019	5.2109	5.3177	5.6284	5.9563	5.8613	5.7551	5.5227	5.8140	5.6437	5.7083	5.7403	5.9400
2020	5.9726	6.2259	6.5696	6.9719	6.8138	6.8432	6.9372	7.3261	7.7522	8.3082	7.7892	7.4194
2021	7.3216	7.3708	8.3258	8.2311	8.4990	8.6803	8.4139	8.3043	8.8785	9.4813	12.9387	13.3290
2022	13.4015	13.8286	14.6371	14.7852	16.3876	16.6614	17.8939	18.1704	18.5187	18.5915	18.6194	18.6983
2023	18.7878	18.8647	19.1532	19.4268	20.6632	25.8231	26.9323	26.6658	27.3767	28.2366	28.8209	29.4382
2024	30.2952	31.1597	32.2854	32.3091	32.1339	32.8262	33.0835	33.9233	34.1210	34.1787	34.5794	35.2803
2025	35.7630	36.3812	37.7656	38.3684	39.0626	39.7408						

NOT: Günlük kur uygulamasının başladığı Mayıs 1981'den önce dövizlerin değerinin, siyasi kararlarla belirlendiğinin dikkate alınması gereklidir. Ocak 2005'ten itibaren TL'ye göre düzenlenmiştir. Her ayın son günü alınmıştır.

DÖNEM SONU EURO KURLARI (Döviz alış)

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2006	1.5983	1.5511	1.6254	1.6506	2.0081	1.9963	1.8897	1.8609	1.8964	1.8461	1.9081	1.8515
2007	1.8296	1.8646	1.8383	1.8517	1.7705	1.7585	1.7473	1.7658	1.7086	1.6925	1.7295	1.706
2008	1.7357	1.8098	2.0643	1.9994	1.8706	1.9248	1.8055	1.7314	1.8065	1.9873	2.0039	2.1332
2009	2.1027	2.1361	2.2163	2.1032	2.1555	2.1523	2.0735	2.1358	2.1611	2.1977	2.2297	2.1427
2010	2.0717	2.0861	2.0405	1.9616	1.9404	1.9217	1.9596	1.9278	1.9693	1.9781	1.9624	2.0551
2011	2.1842	2.2026	2.1822	2.2496	2.2769	2.3492	2.3880	2.5186	2.5128	2.4451	2.4518	2.4438
2012	2.3260	2.3378	2.3664	2.3132	2.2840	2.2742	2.1929	2.2750	2.3084	2.3210	2.3114	2.3479
2013	2.3787	2.3560	2.3189	2.3485	2.4498	2.5137	2.5608	2.6930	2.7502	2.7200	2.7454	2.9344
2014	3.0726	3.0477	2.9699	2.9252	2.4498	2.8979	2.8560	2.8451	2.8746	2.7662	2.7535	2.8272
2015	2.7397	2.8148	2.8125	2.9709	2.9146	2.9982	3.0561	3.2716	3.3941	3.2068	3.0795	3.1838
2016	3.2292	3.2302	3.2090	3.1908	3.2881	3.2078	3.3446	3.2910	3.3548	3.3993	3.6364	3.7099
2017	4.0558	3.8291	3.8921	3.8744	3.9558	4.0126	4.1325	4.1046	4.1924	4.3942	4.6663	4.5155
2018	4.6728	4.6439	4.8673	4.8917	5.2431	5.3092	5.7456	7.6428	6.9505	6.2373	5.8679	6.0422
2019	5.9871	6.0576	6.3188	6.6730	6.5320	6.5507	6.1574	6.4407	6.1671	6.3830	6.3175	6.6741
2020	6.5864	6.8592	7.2107	7.5827	7.5770	7.6720	8.1481	8.7284	9.0835	9.6985	9.3306	9.1164
2021	8.8718	8.9420	9.7688	9.9545	10.3629	10.3249	10.0084	9.8228	10.2933	10.9980	14.6798	15.0867
2022	14.9636	15.4724	16.2855	15.6139	17.5702	17.3701	18.2977	18.1574	18.1395	18.4742	19.2824	19.9349
2023	20.3458	20.0042	20.8450	21.3604	22.0582	28.1540	29.6989	29.0184	29.0305	30.0552	31.5154	32.5739
2024	32.7884	33.7686	34.8023	34.6230	34.8283	35.1284	35.8145	37.6723	38.1714	37.1235	36.5473	35.2803
2025	37.1461	37.8234	40.7019	43.6361	44.2706	46.6074						

NOT: Ocak 2005'ten itibaren YTL'ye göre düzenlenmiştir.

YILLARA GÖRE ENFLASYON

Kaynak: TÜİK

YIL	ÜFE-Toptan Eşya Fiyatları (%)		TÜFE-Tüketici fiyatları (%)	
	Yıl sonu	12 Aylık Ortalama	Yıl sonu	12 Aylık Ortalama
1990	48,6	52,3	30,4	60,3
1991	59,2	55,3	71,1	66,0
1992	61,4	62,1	66,0	70,1
1993	60,3	58,4	71,1	66,1
1994	149,6	120,7	125,5	106,3
1995	65,6	86,0	76,0	89,1
1996	84,9	75,9	79,8	80,4
1997	91,0	81,8	99,1	85,7
1998	54,3	71,8	69,7	84,6
1999	62,9	53,1	68,8	64,9
2000	32,7	51,4	39,0	54,9
2001	88,6	61,6	68,5	54,4
2002	30,8	50,1	29,7	45,0
2003	13,9	25,6	18,4	25,3
2004	13,8	11,1	9,3	10,6
2005	2,66	5,89	7,72	8,18
2006	11,58	9,34	9,65	9,6
2007	5,94	6,31	8,39	8,76

(2005 yılından itibaren üretici fiyat artışlarını göstermektedir.)

YIL	ÜFE-Toptan Eşya Fiyatları (%)		TÜFE-Tüketici fiyatları (%)	
	Yıl sonu	12 Aylık Ortalama	Yıl sonu	12 Aylık Ortalama
2008	8,11	12,72	10,06	10,44
2009	5,93	1,23	6,53	6,25
2010	8,87	8,52	6,40	8,57
2011	13,33	11,09	10,45	6,47
2012	2,45	6,09	6,16	8,89
2013	6,97	4,48	7,40	7,49
2014	6,36	10,25	8,17	8,85
2015	5,71	5,28	8,81	7,67
2016	9,94	4,30	8,53	7,78
2017	15,47	15,82	11,92	11,14
2018	33,64	27,01	20,30	16,33
2019	7,36	17,56	11,84	15,18
2020	25,15	12,18	14,60	12,28
2021	79,89	43,86	36,08	19,06
2022	97,72	128,47	64,27	72,31
2023	44,22	49,93	64,77	53,86
2024	28,52	41,10	44,38	58,51
2025				

AYLIK TÜKETİCİ FİYAT ARTIŞLARI - TÜFE (%)

Kaynak: TÜİK

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
1998	7,2	4,4	4,3	4,7	3,5	2,4	3,4	4	6,7	6,1	4,3	3,3
1999	4,8	3,2	4,1	4,9	2,9	3,3	3,8	4,2	6	6,3	4,2	5,9
2000	4,9	3,7	2,9	2,3	2,2	0,7	2,2	2,2	3,1	3,1	3,7	2,5
2001	2,5	1,8	6,1	10,3	5,1	3,1	2,4	2,9	5,9	6,1	4,2	3,2
2002	5,3	1,8	1,2	2,1	0,6	0,6	1,4	2,2	3,5	3,3	2,9	1,6
2003	2,6	2,3	3,1	2,1	1,6	-0,2	-0,4	0,2	1,9	1,4	1,6	0,9
2004	0,66	0,52	0,96	0,49	0,44	-0,14	0,47	0,77	0,94	2,24	1,32	0,32
2005	0,55	0,02	0,26	0,71	0,92	0,1	-0,57	0,85	1,02	1,79	1,4	0,42
2006	0,75	0,22	0,27	1,34	1,88	0,34	0,85	-0,44	1,29	1,27	1,29	0,23
2007	1	0,43	0,92	1,21	0,5	-0,24	-0,73	0,02	1,03	1,81	1,95	0,22
2008	0,8	1,29	0,96	1,68	1,49	-0,36	0,58	-0,24	0,45	2,6	0,83	-0,41
2009	0,29	-0,34	1,1	0,02	0,64	0,11	0,25	-0,3	0,39	2,41	1,27	0,53
2010	1,85	1,45	0,58	0,6	-0,56	-0,36	-0,48	0,40	1,23	1,23	1,83	-0,3
2011	0,41	0,73	0,42	0,87	2,42	-1,43	-0,41	0,73	0,75	3,27	1,73	0,58
2012	0,56	0,56	0,41	1,52	-0,21	-0,90	-0,23	0,56	1,03	1,96	0,38	0,38
2013	1,65	0,30	0,66	0,42	0,15	0,78	0,31	-0,10	0,77	1,80	0,01	0,46
2014	1,72	0,43	1,13	1,34	0,40	0,31	0,45	0,09	0,14	1,90	0,18	-0,44
2015	1,10	0,71	1,19	1,63	0,56	-0,51	0,09	0,04	0,89	1,55	0,67	0,21
2016	1,82	-0,02	-0,04	0,78	1,48	0,47	1,16	0,29	0,18	1,44	0,52	1,64
2017	2,46	0,81	1,02	1,31	0,45	-0,27	0,15	0,52	0,65	2,08	1,49	0,69
2018	1,02	0,73	0,99	1,87	1,62	2,61	0,55	2,30	6,30	2,67	-1,44	-0,40
2019	1,06	0,16	1,03	1,69	0,95	0,03	1,36	0,86	0,99	2,00	0,38	0,74
2020	1,35	0,35	0,57	0,85	1,36	1,13	0,58	0,86	0,97	2,13	2,30	1,25
2021	1,68	0,91	1,08	1,68	0,89	1,94	0,58	1,12	1,25	2,39	3,51	13,58
2022	11,1	4,81	5,46	7,25	2,98	4,95	2,37	1,46	3,08	3,54	2,88	1,18
2023	6,65	3,15	2,29	2,39	0,04	3,92	9,49	9,09	4,75	3,43	2,53	2,93
2024	6,70	4,53	3,16	3,18	3,37	1,64	3,23	2,47	2,97	2,88	2,24	1,03
2025	5,03	2,77	2,46	3,00	1,53	1,37						

TOPTAN EŞYA FİYAT ARTIŞLARI (%)

Kaynak: TÜİK

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
1998	6,5	4,6	4	4	3,3	1,6	2,5	2,4	5,3	4,1	3,4	2,5
1999	3,6	3,4	4	5,3	3,2	1,8	4	3,3	5,9	4,7	4,1	6,8
2000	5,8	4,1	3,1	2,4	1,7	0,3	1	0,9	2,3	2,8	2,4	1,9
2001	2,3	2,6	10,1	14,4	6,3	2,9	3,3	3,5	5,4	6,7	4,2	4,1
2002	4,2	2,6	1,9	1,8	0,4	1,2	2,7	2,1	3,1	3,1	1,6	2,6
2003	5,6	3,1	3,2	1,8	-0,6	-1,9	-0,5	-0,2	0,1	0,6	1,7	0,6
2004	2,6	1,6	2,1	2,6	0	-1,1	-1,5	0,8	1,8	3,2	0,8	0,1

AYLIK ÜRETİCİ FİYAT ARTIŞLARI - ÜFE (%)

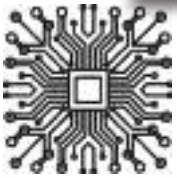
Kaynak: TÜİK

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2006	1,96	0,26	0,25	1,94	2,77	4,02	0,86	-0,75	-0,23	0,45	-0,29	-0,12
2007	-0,05	0,95	0,097	0,8	0,39	-0,11	0,06	0,85	1,02	-0,13	0,89	0,15
2008	0,42	2,56	3,17	4,5	2,12	0,32	1,25	-2,34	-0,9	0,57	-0,03	-3,54
2009	0,23	1,17	0,29	0,65	-0,05	0,94	-0,71	0,42	0,62	0,28	1,29	0,66
2010	0,58	1,66	1,94	2,35	-1,15	-0,50	-0,16	1,15	0,51	0,51	1,21	1,31
2011	2,36	1,72	1,22	0,61	0,15	0,01	-0,03	1,76	1,55	1,66	0,65	1,0
2012	0,38	-0,09	0,36	0,08	0,53	-1,49	-0,31	0,26	1,03	0,17	1,66	-0,12
2013	0,18	-0,13	0,81	-0,51	1,00	1,46	0,99	0,04	0,88	0,69	0,62	1,11
2014	3,32	1,38	0,74	0,09	-0,52	0,06	0,73	0,42	0,85	0,92	0,79	-0,76
2015	0,33	1,20	1,05	1,43	1,11	0,25	-0,32	0,98	1,53	-0,20	-1,42	-0,33
2016	1,82	-0,02	-0,04	0,78	1,48	0,47	1,16	0,29	0,18	1,44	0,52	1,64
2017	3,98	1,26	1,04	0,76	0,52	0,07	0,72	0,85	0,24	1,71	2,02	1,37
2018	0,99	2,68	1,54	2,60	3,79	3,03	1,77	6,60	10,88	0,91	-2,53	-2,22
2019	0,45	0,09	1,58	2,98	2,67	0,09	-0,99	-0,59	0,13	0,17	-0,08	0,69
2020	1,84	0,48	0,87	1,28	1,54	0,69	1,02	2,35	2,65	3,55	4,08	2,36
2021	2,66	1,22	4,13	4,34	3,92	4,01	2,46	2,72	1,55	5,24	9,99	19,08
2022	10,45	7,22	9,19	7,67	8,76	6,77	5,17	2,41	4,78	7,83	0,74	-0,24
2023	4,15	1,56	0,44	0,81	0,65	6,50	8,23	5,89	3,40	1,94	2,81	1,14
2024	4,14	3,74	3,29	3,60	1,96	1,38	1,94	1,68	3,01	1,29	0,66	0,40
2025	3,06	2,12	1,88	2,76	2,48	2,46						



16.

Yaşında



BAŞARI

MBA GİBİ!

KENDİN OL

MBA'Lİ GİBİ!

MBA 
OKULLARI
SCHOOLS

MEDICANA 
EĞİTİM GRUBU
EDUCATION GROUP

ÇERKEZKÖY

KAMPÜSÜ